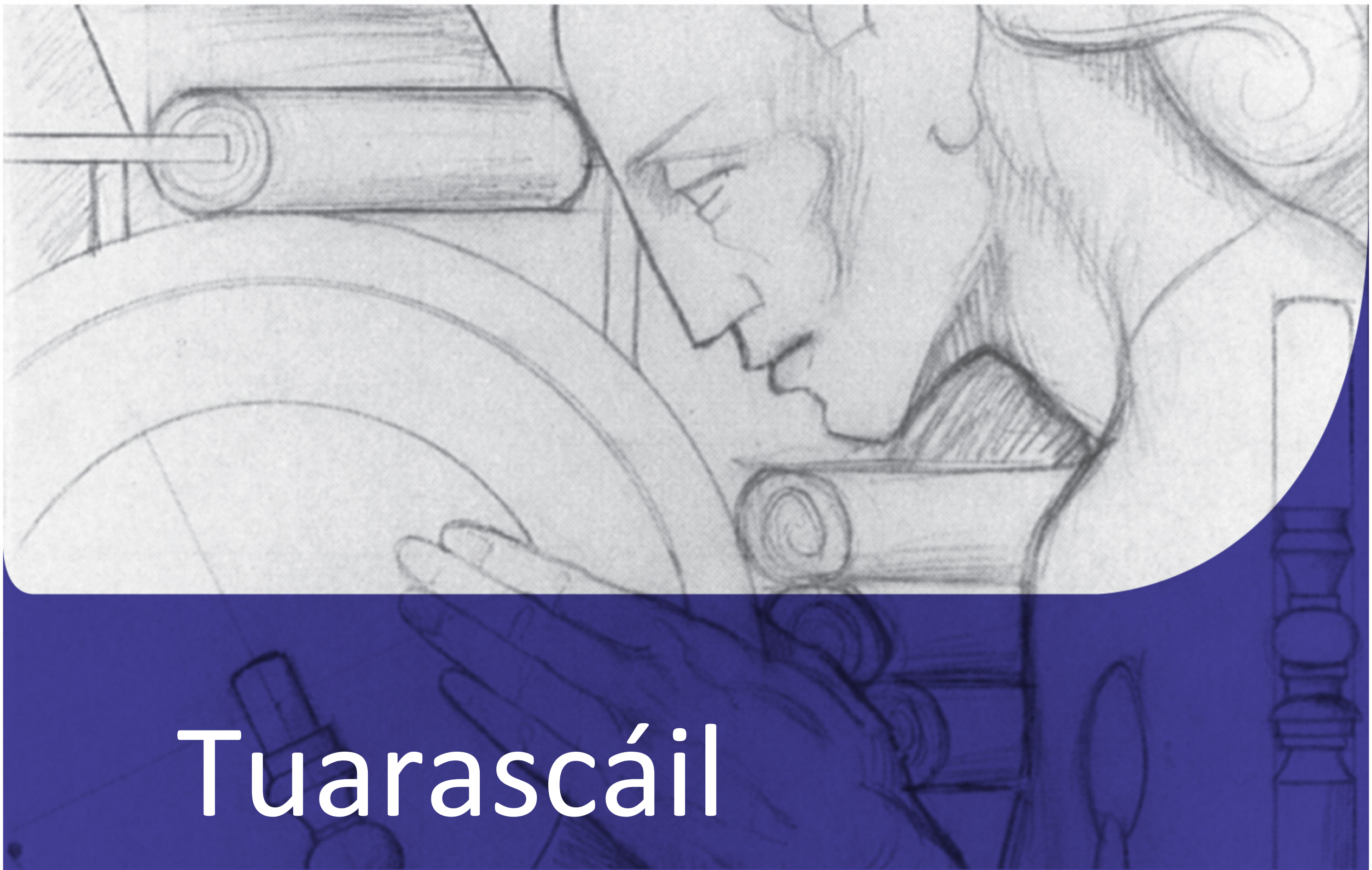

Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais 2014

An Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta
Department of Jobs, Enterprise and Innovation

Tuarascáil Bhliantúil 2014

Clár na nÁbhar

Brollach leis an Aire 2

Réamhrá leis an Ard-Rúnaí 3

Ár Misean

Maidir Linn 5

Ár nÉachtaí – 2014 8

Ráiteas Straitéise 2011-2014

1. Fiontair a Chur chun Tosaigh 9
2. Feabhas a Chur ar Iomaíochas agus ar Rochtain ar Mhaoiniú 19
3. Fiontair a Fhorbairt agus Poist 30
4. Onnmhairí a Mhéadú 45
5. Rialáil 47
6. Nuálaíocht 59
7. Forbairt a Dhéanamh ar Earnálacha a bhfuil Gealladh fúthu 68
8. An Straitéis a Chur i bhFeidhm agus Athruithe a Bhainistiú 71

Aguisín 1
Ráitis Airgeadais Iniúchta amhail an 31 Nollaig 2014 75

Aguisín 2
Billí a Foilsíodh nó a Achtaíodh in 2014 85

Aguisín 3
Ionstraimí Reachtúla a Rinneadh in 2014 86

Brollach leis an Aire Post, Fiontar agus Nuálaíochta

Is í seo an ceathrú tuarascáil bhliantúil ar dhul chun cinn atá curtha i mo láthair ag Ard-Rúnaí na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta. I mí Feabhra 2014, seoladh an tríú Plean Gníomhaíochta do Phoist. Tógann an Plean seo ar éachtaí na mblianta roimhe sin. Idir 2012 agus 2014 rinneadh dul chun cinn maidir le 1,100 gníomh agus rinneadh monatóireacht agus measúnú ina leith.

Bhí méadú arís ann in 2014 ar líon na bpost a cruthaíodh. Chruthaigh cliantchuideachtaí de chuid Gníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann (GFT / *IDA*) 15,012 post úr, agus tháinig glanmhéadú ar fhostaíocht de 7,131 post. Bhí glanfhás de 8,476 post ag Fiontraíocht Éireann sa tréimhse bliana chéanna.

Comhtháthaíodh Forfás le mo Roinn féin in 2014 agus rinneadh an tÚdarás Iomaíochta agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta do Thomhaltóirí a chumasc chun an Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí a bhunú, comhlacht atá freagrach as tomhaltóirí a chosaint agus as dlíthe iomaíochta a fhorfheidhmiú in Éirinn.

Rinneadh na Boird Fiontar Contae a lánscor i mí Aibreáin 2014, agus bunaíodh 31 Oifig Fiontair Áitiúil (ORÁ) an lá céanna. Is iad na ORÁnna na hionaid tosaigh anois do dhuine ar bith a mbeidh eolas agus tacaíocht á lorg acu maidir le gnó a bhunú nó a fhás in Éirinn. Soláthraíonn siad seirbhís tacaíochta chuimsitheach, chomhtháite d'fhiontraithe áitiúla in earnáil na mionfhiontar agus in earnáil na bhfiontar beag in Éirinn.

Rinneadh dlí d'Acht na gCuideachtaí i mí na Nollag 2014. Is é an t-acht seo an ceann is mó agus is substaintiúla i stair an Stáit, agus comhdhlúthaíonn sé na 17 gcinn eile d'Achtanna na gCuideachtaí in aon acht amháin. Leis an acht seo, tá roinnt athchóirithe tugtha isteach atá deartha chun é a dhéanamh níos fusa feidhmiú mar chuideachta in Éirinn, agus rachaidh sé chun sochair do chuideachtaí de gach cineál ar fud an stáit.

Leanadh ar aghaidh leis an obair chun na cúig chomhlacht a bhíonn ag plé le cur chun cinn caidrimh san áit oibre a chónascadh in 2014, agus chuaigh an Bille um Chaidreamh san Áit Oibre tríd an dara céim agus trí chéim an Choiste sa Dáil.

Ba mhaith liom an deis seo a thapú buíochas a ghabháil leis an Ard-Rúnaí agus leis an bhfoireann go léir sa Roinn, ina hOifigí agus ina Gníomhaireachtaí as a n-obair mhór le linn na bliana chun na spriocanna inár Ráiteas Straitéise a ghnóthú. Ba mhaith liom an obair mhór a rinne mo chomhghleacaithe Aireachta ag an am a aithint: John Perry TD, an tAire Gnóthas Beag, agus Seán Sherlock TD, an tAire Taighde agus Nuálaíochta. Gabhaim buíochas freisin le mo chomhghleacaithe Aireachta ó lár 2014 ar aghaidh, Ged Nash, TD, an tAire Gnó agus Fostaíochta, agus Damien English, TD, an tAire Scileanna, Taighde agus Nuálaíochta.

Richard Bruton

An tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta

Réamhrá le John Murphy, Ard-Rúnaí na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta

Fáilte go Tuarascáil Bhliantúil 2014 na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta. Is í seo an tuarascáil bhliantúil deiridh a thagann faoi Ráiteas Straitéise na Roinne don tréimhse áirithe seo. D'fhaomh an Rialtas Ráiteas Straitéise nua don Roinn i mí na Bealtaine 2015 don tréimhse 2015-2017.

Tá sonraí sa tuarascáil seo ar an dul chun cinn atá déanta sna réimsí éagsúla gnó a bhfuil an Roinn freagrach astu. Tá achoimre inti ar na príomh-aschuir in 2014, agus luaitear freisin buaicphointí na gclár de réir gach ceann de na cuspóirí ardleibhéil sa Ráitéis Straitéise, a chuireann le comhlíonadh foriomlán na ngealltanas sa Chlár don Rialtas agus sa Ráiteas ar Thosaíochtaí an Rialtais.

Ba bhliain dhúshlánach í 2014 inar tháinig méadú ar éilimh agus laghdú ar acmhainní. Sábháladh airgead go leanúnach ar dhóigheanna éagsúla: trí athchóiriú suntasach struchtúrtha agus trí phróisis ghnó a shruthlíniú, trína bheith níos éifeachtaí sa dóigh a dtugaimid faoinár gcuid oibre, agus trí éifeachtúlachtaí níos fearr a bhaint amach. Baineadh níos mó úsáide as an teicneolaíocht mar chuid de na hiarrachtaí sin. Baineann na hathruithe atá á dtabhairt isteach sa Roinn leis an gclár oibre níos leithne um athrú sa Státseirbhís; tá cur síos air sin i bPlean Athnuachana na Státseirbhíse a foilsíodh i mí Dheireadh Fómhair 2014.

In ainneoin na ndúshlán leanúnach, is iomaí éacht agus dea-fhorbairt atá le tuairisciú. Forbraíodh an tríú Plean Gníomhaíochta bliantúil do Phoist. Seoladh é mar chuid de phróiseas uaillmhianach ilbhliana atá dírithe ar líon na ndaoine in Éirinn atá fostaithe a mhéadú, agus tá sé bunaithe ar éachtaí sna blianta roimhe agus cuireann sé leo. In 2014, lean cliantchuideachtaí GFT Éireann agus Fhiontraíocht Éireann araon orthu de bheith ag cur go suntasach leis na hiarrachtaí chun poist a chruthú. I gcás Fhiontraíocht Éireann, bhí an t-ardú foriomlán is mó riamh i stair na gníomhaireachta ann ar na leibhéil fostaíochta. Rinneadh na 35 Bord Fiontar Contae a dhíscaoileadh go dlíthiúil agus bunaíodh 31 Oifig Fiontair Áitiúil. Leis an struchtúr athchóirithe sin, soláthraítear seirbhís ina gcónasctar beartais náisiúnta fiontraíochta agus tacaíochtaí do ghnóthais áitiúla d'fhonn cultúr agus timpeallacht an ghnó áitiúil a threisiú. Comhtháthaíodh an fheidhm thaighde agus an fheidhm bheartas a bhain le Forfás sa Roinn ar an 1 Lúnasa 2014 agus tá siad anois mar chroílár Rannóige nua um Beartais Straitéiseacha sa Roinn. Shínigh an tUachtarán Acht na gCuideachtaí, 2014 i mí na Nollag 2014, agus is suntasach na buntáistí a bhainfidh cuideachtaí de gach cineál ar fud na tíre as an saintogra reachtaíochta seo, óir is lú maorlathas a bheidh ann agus beidh dlí cuideachtaí níos fusa a thuiscint. Achtaíodh an tAcht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014. I measc nithe eile, d'fhoráil sé do bhunú an Choimisiúin um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí agus do dhíscaoileadh an Údaráis Iomaíochta agus na Gníomhaireachta Náisiúnta do Thomhaltóirí ar an 31 Deireadh Fómhair 2014. Leanadh ar aghaidh in 2014 le mór-athchóiriú Sheirbhísí an Stáit um Chaidreamh san Áit Oibre. Foilsíodh an Bille um Chaidreamh san Áit Oibre ar an 30 Iúil 2014 agus chuaigh sé tríd an Dara Céim agus Céim an Choiste sa Dáil roimh dheireadh na bliana.

Tá mé go mór faoi chomaoin na bhfoirne sa Roinn, ina hOifigí agus ina Gníomhaireactaí as a ndúthracht, as a n-obair chrua leanúnach agus as an mórpháirt a bhí acu i gcur chun feidhme na

spriocanna i réimsí lárnacha straitéiseacha agus beartais. Leis an laghdú ar líon na bhfostaithe, tuigim go rímhaith go raibh ar an bhfoireann ualach breise a iompar, agus is mian liom buíochas mór a ghabháil le gach duine as an obair a rinne siad.

Táim ag tnúth lena bheith ag obair le gach duine sa Roinn, ina hOifigí agus ina Gníomhaireachtaí, agus le gach ceann de na páirtithe leasmhara chun na tosaíochtaí lárnacha atá leagtha amach sa Ráiteas Straitéise nua a thabhairt ar aghaidh.

John Murphy

An tArd-Rúnaí

ÁR MISEAN

“Tacú le cruthú post maith trí fhorbairt timpeallacht iomaíoch gnó a chur chun cinn ina bhfeidhmeoidh fiontair ar ardchaighdeán agus ina bhfásfaidh siad i margaí inbhuanaithe”

Maidir Linn

Tá ról lárnach ag an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta chun beartais an Rialtais a chur i bhfeidhm maidir le hacmhainn táirgiúlachta an gheilleagair a spreagadh agus timpeallacht a chruthú a thacaíonn le cruthú post. Tá sainchúram ar an Roinn freisin maidir le hiomaíocht chóir sa mhargadh a chinntiú, tomhaltóirí a chosaint agus oibrithe a chosaint. Trína gníomhaireachtaí agus trína hOifigí, tá raon leathan gníomhaíochtaí i gceist le sainchúram na Roinne, lena n-áirítear:

- tosú agus fás fiontar dúchasach a éascú,
- infheistíocht dhíreach eachtrach a mhealladh,
- onnmhairí a mhéadú,
- feabhas a chur ar iomaíochas,
- nuálaíocht agus fás a chur chun cinn trí infheistíocht i dtaighde agus forbairt,
- iomaíocht chóir a chur chun cinn do ghnóthais agus do thomhaltóirí,
- seasamh leis na dlíthe cuideachtaí,
- cearta oibrithe a chosaint, lena n-áirítear an teidlíocht atá acu i leith sábháilteacht agus sláinte cheirde,
- timpeallacht dhearfach caidrimh thionsclaíoch a éascú,
- beartais a dhéanamh atá bunaithe ar fhianaise agus a mbeidh taighde, anailís agus cultúr láidir measúnaithe ina bhonn eolais faoi,
- riachtanais scileanna ag fiontair amach anseo a aithint (feabhas a chur ar thairiscint táirgí chun infheistíocht dhíreach eachtrach a mhealladh, infheistíocht agus cruthú post a éascú trí ghnóthais dhúchasacha, agus feabhas a chur ar iomaíochas, nuálaíocht agus táirgiúlacht na hÉireann), agus
- ionadaíocht a dhéanamh maidir le leas na hÉireann san AE, EDT (*WTO*), EIS (*ILO*), ECFE (*OECD*) agus EDMI (*WIPO*).

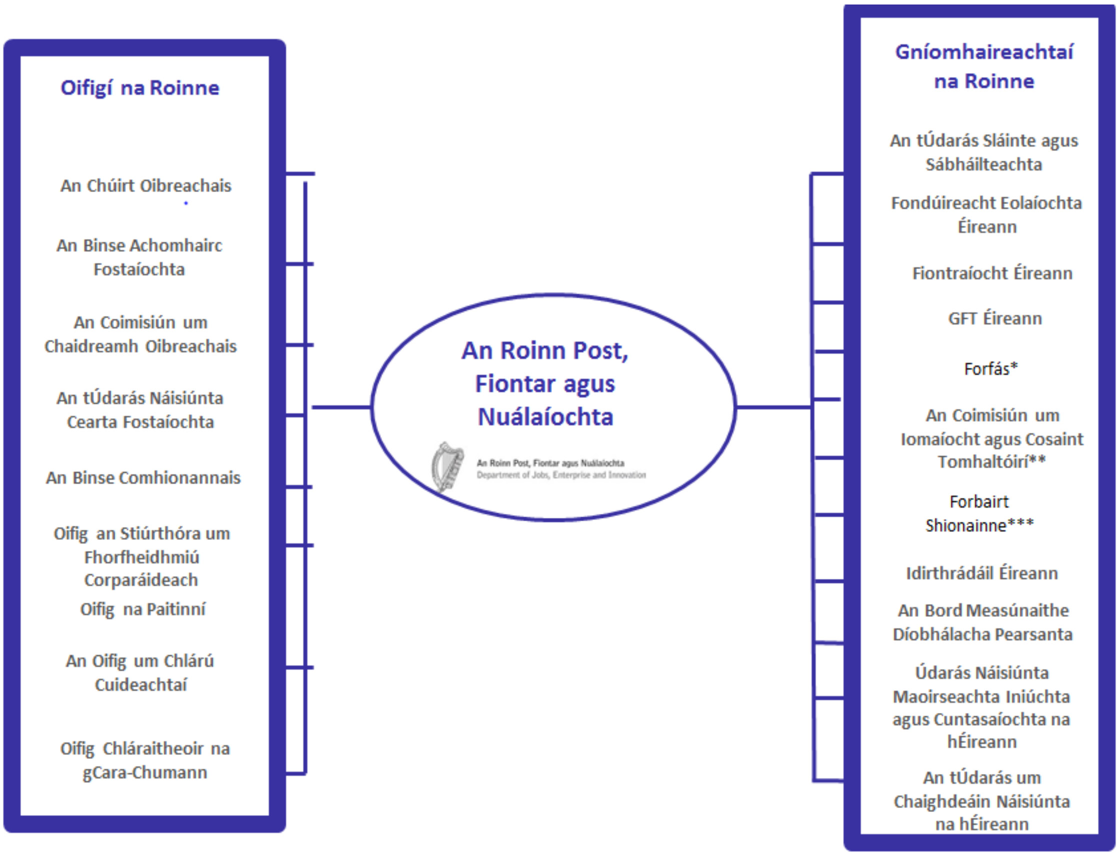

Oifigí Fiontair Áitiúla

Chomh maith leis an méid thuas, maoiníonn an Roinn 31 Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁnna). Bunaíodh na OFÁnna agus chuaigh siad i mbun gnó ar an 15 Aibreán 2014 i ndiaidh gur díscaoileadh na Boird Fiontar Contae agus Cathrach (BFCanna) an lá céanna.

*Síníodh an tAcht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a Dhíscaoileadh) isteach sa dlí ar an 29 Meitheamh 2014, rud a d'fhág gur comhtháthaíodh Forfás le RPFN an dáta a díscaoileadh é, an 1 Lúnasa 2014

**Bunaíodh an Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Sonraí ar an 31 Deireadh Fómhair 2014 i ndiaidh cónascadh an Údaráis Iomaíochta agus na Gníomhaireachta Náisiúnta do Thomhaltóirí

***Rinneadh cuid de Ghrúpa Shionainne cpt d'Fhorbairt Shionainne ar an 14 Samhain 2014 agus cuireadh athainm air, mar atá Fiontair Thráchtála Shionainne Teo; bíonn sé i mbun trádála faoi ainm Fiontair Shionainne.

Comhaltaí an Bhoird Bainistíochta	
John Murphy	An tArd-Rúnaí
Dermot Curran	Rúnaí Cúnta, an Rannóg Nuálaíochta agus Infheistíochta
Clare Dunne	Rúnaí Cúnta, an Rannóg Iomaíochta agus Post
Declan Hughes *	Rúnaí Cúnta, Aonad na mBeartas Straitéiseach
Philip Kelly	Rúnaí Cúnta, Seirbhísí Corparáideacha, an Rannóg Gnóthaí AE agus Beartas Trádála
Breda Power	Rúnaí Cúnta, an Rannóg Tráchtála, Tomhaltóirí agus Nuálaíochta
Martin Shanagher	Rúnaí Cúnta, an Rannóg Gnóthaí Oibreachais
Martin Shanahan**	Príomhfheidhmeannach Forfás
Michael O'Leary***	Ceann Aonad Tacaíochta na mBainisteoirí

*I mí Lúnasa 2014, i ndiaidh gur comhtháthaíodh Forfás sa Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta, chuaigh Declan Hughes, Rúnaí Cúnta, Rannóg na mBeartas Straitéiseach, ar an mBord Bainistíochta.

**I mí Lúnasa 2014, d'éirigh Martin Shanahan as an mBord Bainistíochta i ndiaidh gur ceapadh é ina Phríomhfheidhmeannach ar GFT Éireann.

***I mí Dheireadh Fómhair 2014, chuaigh Michael O'Leary ar an mBord Bainistíochta i ndiaidh gur ceapadh é mar Cheann Aonad Tacaíochta na mBainisteoirí.

Ár nÉachtaí – 2014

Seoladh Plean Gníomhaíochta do Phoist 2014 i mí Feabhra 2014. Is é an tríú plean é i bpróiseas ilbhliana; tá sé bunaithe ar éachtaí na mblianta roimhe agus cuireann sé leo.

Chruthaigh cliantchuideachtaí GFT 15,012 post úr (7,131 glanlíon na bpost úr), rud a d'fhág gurbh é 174,488 líon na bhfostaithe ag cliaint GFT. 19,597 líon iomlán na bpost buan lán-aimseartha in 2014 i gcuideachtaí a fhaigheann cúnamh ón ngníomhaireacht san earnáil tionsclaíochta agus in earnáil na seirbhísí. Is méadú 15,424 post é sin le hais leibhéil Fostaíochta 2013.

D'fhaomh GFT 197 tionscadal infheistíochta; bhain 88 acu sin le cuideachtaí nua.

Chruthaigh cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann (FÉ) 19,705 post úr in 2014, an t-ardú is mó ar leibhéil fostaíochta i stair na gníomhaireachta. Cruthaíodh 8,476 post (glanlíon), 7,214 post lánaimseartha agus 1,262 post páirtaimseartha. Ag deireadh na bliana, bhí 180,072 fostaithe i gcliantchuideachtaí (156,202 post lánaimseartha agus 23,870 post páirtaimseartha).

Ar an 15 Aibreán 2014, rinneadh na 35 Bord Fiontar Contae a dhíscaoileadh go dlíthiúil agus bunaíodh 31 Oifig Fiontair Áitiúil. Leis an struchtúr athchóirithe, tá seirbhís ann anois ina bhfuil beartais náisiúnta fiontraíochta agus tacaíocht do ghnóthais áitiúla comhtháite, d'fhonn cultúr agus timpeallacht an ghnó áitiúil a láidriú.

Foilsíodh an Bille um Chaidreamh san Áit Oibre ar an 31 Iúil 2014 agus chuaigh sé tríd an Dara Céim agus trí Chéim an Choiste sa Dáil in 2014.

Comhtháthaíodh Forfás sa Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta ar an 1 Lúnasa 2014.

Shínigh an tUachtarán Acht na gCara-Chumann agus na gCumann Tionscail agus Soláthair (Forálacha Ilghnéitheacha) (Uimh. 19 de 2014) ar an 21 Iúil 2014.

Shínigh an tUachtarán an tAcht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí (Uimh. 29 de 2014) ar an 28 Iúil 2014.

Shínigh an tUachtarán Acht na gCuideachtaí, 2014 (Uimh. 38 de 2014) ar an 23 Nollaig 2014. Rachaidh an saintionscadal reachtaíochta seo chun sochair do chuideachtaí den uile chineál ar fud na tíre trí mhaorlathas a laghdú agus dlíthe cuideachtaí a dhéanamh níos fusa a thuiscint.

I mí Iúil 2014, d'aontaigh an Rialtas an Mol píolótach um Nuálaíocht Sláinte a scálú suas go leibhéal náisiúnta chun caidrimh sa tionscal agus sa chóras sláinte, agus naisc leo, a fhorbairt, a bhainistiú agus a chur chun cinn go forghníomhach.

In 2014, leanadh ar aghaidh leis an obair ar athchóiriú Sheirbhísí an Stáit um Chaidreamh san Áit Oibre chun gníomhaíochtaí an Údaráis Náisiúnta Cearta Fostaíochta, an Choimisiúin um Chaidreamh Oibreachais agus an Bhinse Comhionannais agus feidhmeanna céadchéime an Bhinse Achomhairc Fostaíochta a chumasc. Tá feidhmeanna achomhairc an Bhinse Achomhairc Fostaíochta corpraithe i gCúirt Oibreachais leathnaithe.

Eagraíodh comórtas Fhiontraí Óg na hÉireann in 2014 le maoiniú €2m.

Ráiteas Straitéise 2011-2014

Rinneadh dul chun cinn go seasta in 2014 chun na spriocanna atá leagtha amach i Ráiteas Straitéise 2011 – 2014 a bhaint amach.

Is iad seo a leanas ár Spriocanna:

- Fiontair a Chur chun Tosaigh
- Feabhas a Chur ar Iomaíochas agus ar Rochtain ar Mhaoiniú
- Fiontair a Fhorbairt agus Poist
- Onnmhairí a Mhéadú
- Rialáil
- Nuálaíocht
- Forbairt a Dhéanamh ar Earnálacha a bhfuil Gealladh fúthu

1. FIONTAIR A CHUR CHUN TOSAIGH

"An tír bheag is fearr le gnó a dhéanamh inti a dhéanamh d'Éirinn agus an tacaíocht is leithne is féidir a bhailiú chugainn féin laistigh den Rialtas agus lasmuigh de chun an sprioc sin a bhaint amach".

D'fhonn an cuspóir sin a bhaint amach, beidh rannphháirtíocht fhairsing le Ranna eile ag teastáil maidir le raon ceisteanna ar fud an Rialtais agus ar leibhéal an AE. Tá príomhról ag an Roinn seo maidir le príomhchuspóirí an Rialtais, lena n-áirítear deiseanna poist a chruthú, an t-ualach de rómhaorlathas ar ghnóthais a laghdú, tacaíochtaí d'fhiontair, na cláir oibre um thaighde agus nuálaíocht, beartais trádála, dúshláin iomaíochais, agus rochtain ar mhaoiniú le haghaidh gnó.

Ar leibhéal an AE, is againne atá an príomhról agus an ról um chomhordú maidir leis an Iomaíochas, leis an bhFostaíocht agus le Comhairlí Gnóthaí Sóisialta agus Trádála, agus tá ionadaíocht na hÉireann san Eagraíocht Dhomhanda Trádála (EDT), san Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair (EIS) agus san Eagraíocht Dhomhanda um Maoin Intleachtúil (EDMI) faoin stiúir againne.

Plean Gníomhaíochta do Phoist 2014

Tá sprioc an Rialtais chun 100,000 post a chruthú faoi 2016 trí thacú le fiontair agus trí iomaíochas na timpeallachta gnó a fheabhsú mar chroílár ár straitéise. Seoladh an Plean Gníomhaíochta do Phoist 2014, arb é an tríú cuid é de chlár uaillmhianach ilbhliana, i mí Feabhra 2014. D'fhorbair RPNF an plean ar son an Rialtais agus í ag obair go dlúth le Ranna eile Rialtais agus lena gníomhaireachtaí féin.

Is tionscnamh lán-Rialtais é an Plean Gníomhaíochta do Phoist ina mbíonn Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Rialtais ag obair chun tacú le cruthú post san earnáil fiontar. Díríonn an Plean ar phoist a chruthú san earnáil phríobháideach, den chuid is mó, bunaithe ar onnmhairí trí na dálaí cearta creata a bhunú agus tríd an timpeallacht ghnó a uasghrádú go leanúnach. Ba é príomhchuspóir an phróisis don Phlean Gníomhaíochta do Phoist geilleagar na hÉireann a atógáil bunaithe ar fhiontair agus ar an bhfiontraíocht, ar thallann, ar an nuálaíocht agus ar onnmhairí, agus bunshraith daingean a sholáthar don fhás sa todhchaí.

In athbhreithniú a rinne an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (ECFE / *OECD*) in 2013 ar phróiseas an Phlean Gníomhaíochta do Phoist (PGP), dúradh gur "beart nuálach tábhachtach é i rialachas na hÉireann" mar mheicníocht comhordaithe a chinntíonn go bhfuil na nithe seo a leanas ann: suim agus tacaíocht lucht polaitíochta ardleibhéil agus maoirseacht uathu, páirtíocht an rialtais iomláin, agus bunú spriocanna ráithiúla a bhfuil córas daingean monatóireachta mar bhunchloch leo. Dúradh freisin gur "céimeanna tábhachtacha iad seo chun dul i ngleic le bearnaí atá ann le fada an lá a chuireann isteach ar chur i bhfeidhm rathúil beartas".

Bhí 385 gníomh luaite i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 a bhain le gach Roinn Rialtais agus le 46 Gníomhaireacht. Dhírigh an uaillmhian ardleibhéil go leanúnach ar thimpeallacht a chruthú a thacódh le méadú 100,000 ar líon na bpost faoi 2016, agus bunaíodh sprioc úr 2.1 milliún duine a bheith i bhfostaíocht faoi 2020, de réir Straitéis Eacnamaíochta Mheántéarmach an Rialtais.

Tá ceithre **phríomhthéama** ag teacht chun cinn ón bPlean Gníomhaíochta:

Táirgiúlacht

Chuir an Plean Gníomhaíochta béim ar leith ar iomaíochas agus ar tháirgiúlacht. Cé go bhfuil feabhas tagtha ar rangú na hÉireann go hidirnáisiúnta, tá an baol ann go gcaillfear cuid dár gnóthaíodh, le tréan iarrachta, de réir mar a fheabhsóidh an fás geilleagrach. Rinne an Rialtas monatóireacht, mar sin, tríd an gCoiste Aireachta um Théarnamh Eacnamaíochta agus Poist, ar dhul chun cinn ó thaobh na gceisteanna iomaíochais de aitheanta ag an gComhairle Náisiúnta Iomaíochais agus ag dreamanna eile. Breithníodh gníomhaíochtaí eile chun iomaíochas na hÉireann go hidirnáisiúnta a fheabhsú, agus breithníodh tionscnaimh lena dhéanamh níos fusa gnó a dhéanamh in Éirinn.

Ról an fhiontraí agus gnóthas nuathionscanta i gcruthú post

Leagadh amach i bPlean 2014 fís go mbeidh Éire ar na tíortha is fiontraíche ar domhan. Ba thionscnamh lárnach é líonra na ORÁnna a chur chun feidhme, le tacaíocht ó ionad barrfheabhais i bhFiontraíocht Éireann, agus bhí tábhacht freisin le cláir a dhíríonn ar fhiontraithe óga, ar fhiontraithe ban agus ar fhiontraithe thar sáile.

Tacaíocht d'earnáil na bhfiontar beag agus meánmhéide chun cur le líon na bpost

Díríodh go háirithe ar Rochtain ar Airgead, rud a thug éifeacht do thosaíocht an Rialtais obair leis an earnáil phríobháideach chun maoiniú bainc agus neamhbhainc d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide a mhéadú. Bhí tionchar suntasach freisin ar fhiontair bheaga agus mheánmhéide ag gníomhaíochtaí a bhain leis an gclár oibre scileanna, le tacaíocht do thaighde, agus le forbairt na nuálaíochta agus na bainistíochta. Bhí gníomhaíochtaí ann a bhain le hearnálacha ar leith go sainiúil, ina measc bia agus deochanna, an geilleagar glas, miondíol, foirgníocht, ríomhshláinte agus na seirbhísí cruthaitheacha.

Tionchar a uasmhéadú trí chumarsáid éifeachtach

Ó bhí 2011 ann, tá cláir agus tionscnaimh nua shuntasacha á dtabhairt isteach ag an Rialtas a dhíríonn ar fhiontair agus ar dhaoine atá as obair. Aithníodh go mbeadh sé thar a bheith tábhachtach, ó thaobh páirtíocht sna tionscnaimh seo agus ó thaobh an tionchar a bheadh acu ar deireadh, an scéala fúthu a chur in iúl go soiléir agus iad a chur ar fáil do na spriocghrúpaí. Tosaíocht ba ea é in 2014 feasacht fiontraithe agus lucht gnóthas beag agus meánmhéide a ardú maidir leis na tacaíochtaí uile forbartha gnó atá ar fáil, trí straitéis chuimsitheach chumarsáide leis an raon is leithne agus ab fhéidir de pháirtithe leasmhara agus trí na

féidearthachtaí uile a bhaineann leis na ORÁnna a chur chun feidhme. Bhí an Roinn Oideachais agus Scileanna agus an Roinn Coimirce Sóisialta le comhordú a dhéanamh ar an mbrandáil agus ar ardú feasachta ar an raon tionscnamh scileanna dírithe ar na tionscail a bhí ann, ina measc Springboard, cúrsaí aistrithe scileanna TFC, Momentum, cláir Skillnets, JobBridge agus JobsPlus.

Athchóirithe Suaiteacha

Bhí trí Athchóiriú Shuaiteacha nua ann in 2014:

- Fiontraíocht – bhí sé seo dírithe ar na ORÁnna a chur i mbun oibre, ar athbhreithniú ar scéimeanna cáinbhunaithe d'fhiontraithe, agus ar chiste €2 milliún d'fhiontraithe óga a sheoladh.
- Ag Éirí Linn Thar Sáile – dhírigh sé seo ar acmhainní in oifigí na ngníomhaireachtaí fiontraíochta thar sáile a mhéadú.
- Déantúsaíocht: Athrú Suntasach Náisiúnta – bhí sé seo dírithe ar athrú suntasach náisiúnta a bhaint amach i dtáirgiúlacht cuideachtaí déantúsaíochta ar cliaint iad de chuid Fhiontraíocht Éireann, GFT agus na ORÁnna.

Tá dhá fhorbairt shuntasacha sa tír a bhaineann le próiseas an Phlean Gníomhaíochta do Phoist. An chéad cheann acu sin ná cur i bhfeidhm beartas d'aon lámh ag an rialtas uile le tacaíocht, maoirseacht agus treoir ón lucht polaitíochta ag an leibhéal is airde. An dara forbairt ná córas dian monatóireachta agus tuairiscithe ráithiúil faoi cheannas Roinn an Taoisigh. 91% an ráta feidhmithe a bhí ann in 2014. Bhí siad seo a leanas i measc na ngníomhartha is tábhachtaí a rinneadh:

- Seoladh líonra na nOifigí Fiontair Áitiúla (OFÁnna) go foirmiúil. Is saoráid tacaíochta den chéad scoth d'fhiontair é an líonra chun seirbhís tosaithe a chur ar fáil d'fhiontair nuathionscanta agus do fhiontair bheaga;
- Cuireadh comórtas Fhiontraí Óg na hÉireann i bhfeidhm le maoiniú €2 milliún san iomlán;
- Seoladh scéim náisiúnta dearbhán le haghaidh trádáil ar líne trí líonra na ORÁnna;
- Cuireadh i bhfeidhm sé bhabhta den Chiste Túis Iomaíoch a dhíríonn ar earnálacha amhail déantúsaíocht, eitlíocht, na heolaíochtaí beatha, agus an tIdirlíon agus Cluichí agus ar chéimithe agus ar fhiontraithe ban; an toradh a bhí ann ná gur faomhadh 81 gnóthas nuathionscanta breise;
- Cuireadh tús le clár, dírithe ar 1000 rannpháirtí, chun cumas airgeadais in FBManna a fheabhsú trí Skillnets;
- Bhí sé sheóbhóthar ann chun úsáid treoir LEAN a chur chun cinn i mbreis agus 400 gnóthas;
- Rinneadh gairm le haghaidh moltaí don chlár aistrithe scileanna TFC do chéimithe agus do chlár Springboard;
- Fógraíodh bunú Corparáid Baincéireachta Straitéisí na hÉireann, a chuirfidh maoiniú €4bn ar fáil ar chostas íseal do ghnóthais bheaga agus mheánmhéide;
- Tugadh tacaíocht do 93 onnmhaireoir chéad uaire, 52 acu atá ag onnmhairiú den chéad uair go margaí ardfháis (an tSín, an Bhrasaíl, an Rúis, Stáit na Murascaille srl.).

Go foriomlán, léiríodh in 2014 go raibh tionchar cruthaithe ag an bPlean Gníomhaíochta do Phoist. Baineadh buaicleibhéil fostaíochta amach in 2014 i gcliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann. Bhí 180,072 duine san iomlán i bhfostaíocht dhíreach i gcliantchuideachtaí, agus tháinig glanmhéadú 8,476 ar líon na bpost i measc na gcliant in 2014. Rinne cliaint Fhiontraíocht Éireann onnmhairí de luach €18.6bn, leibhéal nár baineadh amach riamh cheana go dtí sin.

In 2014, 7,131 glanlíon na bpost nua cruthaithe ag cliantchuideachtaí GFT, líon a bhí ar an leibhéal is airde ó thaobh cruthú post de le deich mbliana anuas. Tá 174,488 duine i bhfostaíocht dhíreach ag cliaint GFT, an leibhéal is airde i stair na heagraíochta.

Bhí méadú bliana 1.5%, nó 29,100, ann i Ráithe 4 de réir shonraí na Suirbhéireachta Náisiúnta Ráithiúla ar Theaghlaigh, rud a fhágann go bhfuil 1,938,900 duine san iomlán i bhfostaíocht.

Ról Fhiontraíocht Éireann i gCur Chun Cinn Fiontar

Feidhmíonn Fiontraíocht Éireann (FÉ) mar Ghníomhaireacht de chuid na Roinne agus tá sí freagrach as forbairt agus fás fiontar Éireannach i margaí domhanda. Cuireann obair agus gníomhaíochtaí Fhiontraíocht Éireann go mór le cur chun cinn fiontar. Baineann 300,000 post, go díreach nó hindíreach, i ngeilleagar na hÉireann le cuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó Fhiontraíocht Éireann – is ionann é sin agus 16 faoin gcéad d'fhórsa oibre iomlán na hÉireann. Ba é €22.0bn an caiteachas iomlán acu i ngeilleagar na hÉireann in 2014.

Dhíol cliantchuideachtaí luach €18.7bn in onnmhairí in 2014, an méid is airde riamh ar méadú 10% é, beagnach, ar fhigiúirí 2013; ba é an díolachán onnmhairí ba airde riamh é i stair na gníomhaireachta. Baineann 51% de dhíolacháin iomlána na gcuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó Fhiontraíocht Éireann le honnmhairí.

Bhí fás ar onnmhairí go gach réigiún go hidirnáisiúnta agus i ngach earnáil. Is iad na cúig thír is mó a gcuirtear onnmhairí a bhaineann le Fiontraíocht Éireann chucu ná an Ríocht Aontaithe, na Stáit Aontaithe, an Fhrainc, an Ghearmáin agus an Ísiltír. Bhí luach €11bn agus rud beag breise ar dhíol onnmhairí leis na tíortha sin in 2014; ba ionann é sin agus 61% den iomlán.

Tá ag méadú ar na honnmhairí i gcónaí chuig na Margaí Ardfháis. Mhéadaigh na honnmhairí go luach €2.26bn in 2014. Tháinig méadú 42% agus 25% ar onnmhairí go Meiriceá Laidineach agus go réigiún an Aigéin Chiúin agus na hÁise, faoi seach.

Mar fhreagairt ar dheiseanna fáis éabhlóideacha agus ar straitéisí onnmhairiúcháin chliaint na Gníomhaireachta, d'oscail Fiontraíocht Éireann oifigí nua thar sáile in Abu Dhabi in Aontas na nÉimíríochtaí Arabacha agus in Perth na hAstráile in 2014. Fuair cliantchuideachtaí 893 custaiméir nua suntasach thar sáile le linn na bliana le cúnamh ó Fhiontraíocht Éireann. Bunaíodh 455 láithreacht nua thar sáile, 203 acu i Margaí Ardfháis.

Tharla athrú ó bhun san earnáil bhia in 2014 óir rinneadh níos mó infheistíochta inti ná mar a rinneadh riamh. Tháinig méadú 8% ar onnmhairí ón earnáil bhia go €10.3bn; is ionann an méid sin agus 55% de dhíolacháin thar sáile ag cliantchuideachtaí de chuid FÉ.

In 2014, d'infheistigh Fiontraíocht Éireann in 183 gnóthas nuathionscanta. Bhí 81 cuideachta a fuair tacaíocht tríd an gCiste Túis Iomaíoch ina measc; rinneadh 102 infheistíocht freisin i nGnóthais Nuathionscanta Ardacmhainne (GNAnna). Bhí 18 bhfiontraí ban, 10 bhfiontraí as tíortha eile agus 11 mhac-chuideachta thaighde ar GNAnna 2014.

Leagadh béim ar leith ar an bhfiontraíocht a chur chun cinn i measc ban, céimithe/daoine óga agus sna réigiúin. Mná a bhí i mbun stiúrtha ar 43 de na 183 gnóthas nuathionscanta a fuair tacaíocht. Le linn na bliana, d'fhorbair FÉ sraith de chláir luathaithe do mhná i gcomhar le soláthróirí eolais, agus sheol sí an chéad ardán líonraithe dá cuid ina dtiocfadh le piaraí ó chuideachtaí faoi stiúir ban a bheith i dteagmháil lena chéile.

Leanann FÉ uirthi freisin de bheith ag cur clár oibre 'Tosaigh in Éirinn' chun cinn sa bhaile agus thar sáile. Chuir FÉ ceithre Chiste Féidearthachta Iomaíche i bhfeidhm. Bhí gairm oscailte ann faoi choinne an chéad chinn, agus bhí na trí cinn eile dírithe ar mhná, ar chéimithe agus ar theicneolaíochtaí do ghnóthais talmhaíochta. Seoladh cúig Chiste Túis Iomaíoch freisin. Bhí

gairm ghinearálta ann le haghaidh dhá cheann acu, agus dhírigh na trí cinn eile ar theicneolaíochtaí eitlíochta agus déantúsaíochta, ar ghnóthais faoi stiúir ban, agus ar chéimithe. Ba é an chéad uair é a raibh gairm ar leith ann a dhírigh ar chéimithe.

In 2014, bhí 1,181 duine aonair (644 cuideachta) páirteach i gcláir forbairt ceannasaíochta deartha ag Fiontraíocht Éireann chun na scileanna ceannasaíochta agus bainistíochta atá de dhíth le gnónna a scálú agus a chur ar bun go hidirnáisiúnta a fhorbairt. Ar na príomhchláir shuaitheanta a bhí ann bhí:

- Leadership4Growth, curtha ar fáil ag saoráidí oideachais feidhmeannacha den chéad scoth, dírithe ar athrú suntasach a chur i bhfeidhm sna cliantchuideachtaí ardfháis maidir le cumas ceannasaíochta.
- An Clár Idirnáisiúnta Díola, curtha ar fáil i gcomhar le hInstitiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, deartha chun uirlisí a thabhairt do chuideachtaí a gcuid spriocanna i dtaca le díol onnmhairí a bhaint amach.
- Clár Ceannasaíochta Straitéisí Fhiontraíocht Éireann do Phríomhoifigigh Airgeadais (PAnna), curtha ar fáil ag Scoil Ghnó Stanford do Chéimithe agus ag an nGrúpa Foghlama Leanúnaí, dírithe ar PAnna a chur ar a gcumas ó thaobh ceannasaíochta airgeadais agus léirstine straitéisí de leis an fhás a chur chun cinn ina n-eagraíochtaí féin.
- An Clár Páirtíochta um Fhás Luathaithe, a dhíríonn ar chumas a fheabhsú i measc bhunaitheoirí agus cheannairí Gnóthas Nuathionscanta Ardaidhmeannach.
- Rochtain ar Silicon Valley, dírithe ar chuidiú a thabhairt do chuideachtaí teicneolaíochta Éireannacha straitéisí inláimhsithe agus pleananna chun dul isteach i margaí Silicon Valley agus San Francisco a chur chun feidhme.

Sna tionscnaimh shuaitheantais seo, tá meascán ann d’ionchur acadúil ardchaighdeáin, sainchomhairleoirí gnó, líonraí le piaraí agus tiomantas láidir ón bhfoireann bhainistíochta, rud a fhágann go mbíonn torthaí maithe ag na cuideachtaí.

Tá Tairiscint do Ghnólachtaí Barainneacha forbartha ag Fiontraíocht Éireann; tá sé deartha go speisialta le cuidiú le cliantchuideachtaí dul i ngleic le ceisteanna iomaíochais. Ó seoladh an clár, tá laghdú na milliún euro tagtha ar chostais na rannpháirtithe, tá fás tagtha ar dhíolacháin agus ar aschur, agus tá fostaíocht fhoriomlán méadaithe. Tá trí leibhéal ann ar ar féidir dul isteach sa chlár, bunaithe ar chumas cuideachta na huirlisí agus teicnící barainne a fhí ina ngnó féin. Is LeanStart, LeanPlus agus LeanTransform na leibhéil sin. Is féidir le cuideachtaí na trí leibhéal tacaíochta a ghlacadh chucu féin de réir seichimh, bunaithe ar a gcumas méadaitheach cleachtais an ghnó bharainnigh a fhí isteach ina ngnó féin agus a chur i bhfeidhm. Le cúig bliana anuas, tá tacaíocht tugtha ag Fiontraíocht Éireann do bhreis agus 700 tionscadal Barainneachta i gcuideachtaí.

I mí Aibreáin na bliana seo, bunaíodh na hOifigí Fiontair Áitiúla mar ionad tosaithe ina bhfaighidh fiontraithe nua agus úinéirí micreaghnóthas agus gnóthas beag atá ar an bhfód cheana féin seirbhísí tacaíochta. Faigheann na OFÁnna tacaíocht ón Ionad Barrfheabhais i bhFiontraíocht Éireann, atá freagrach as timpeallacht fheabhsaithe a fhorbairt do ghnóthais bheaga agus do mhicreaghnóthais agus as úsáid a bhaint as taithí Fhiontraíocht Éireann agus as cuir chuige na sainearnálacha i leith nuálaíochta agus forbartha i gcúrsaí gnó.

Ar an 15 Bealtaine 2014, sheol an Taoiseach agus an tAire Bruton ciste nua infheistíochta €2 mhilliún chun Fiontraí Óg na hÉireann a aimsiú. Bhí an comórtas oscailte do dhuine ar bith idir 18 mbliana agus 30 bliain d'aois agus is é an aidhm a bhí leis an tionscnamh cultúr na fiontraíochta a chur chun cinn i measc mhuintir óga na hÉireann agus tacú leis, an fhiontraíocht a chur chun tosaigh mar rogha le haghaidh gairm bheatha, agus fiontraithe óga na hÉireann a spreagadh chun gnónna nua nuálacha a bhunú agus a fhorbairt. Bhí ciste infheistíochta arbh fhiú suas le €50,000 é ag gach Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ), agus b'fhiú €100,000 ciste an bhuaiteora náisiúnta.

Chomh maith le foireann de thacaíochtaí díreacha airgeadais agus indíreacha "boga" a sholáthar do chliaint, trí leithdháileadh de mhaoiniú caipitiúil arbh fhiú €18.5m é, rinne gach Oifig Fiontair Áitiúil (OFÁ) Plean Forbartha Fiontar Áitiúil do 2014. Ba é cuspóir na bPleananna cuidiú leis na ORÁnna a n-iarrachtaí a dhíriú ar chultúr na bhfiontar a chur chun cinn agus a fhorbairt ina gContae féin. Bhí spriocanna sna Pleananna a bhain leis an bpríomh-mheadracht i dtaca le gnóthais nuathionscanta, leathnú gnóthas agus poist a chruthú / a chothú, agus tionscnaimh chun tacú le fiontair agus cruthú post.

I bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2012, rinne an tAire Bruton gealltanas rochtain ar eolas a fheabhsú agus infheictheacht na dtacaíochtaí atá ar fáil do ghnóthais ó Ranna Rialtais, óna gníomhaireachtaí agus ó chomhlachtaí poibí a fheabhsú. Aithníodh raon tacaíochtaí, cinn airgeadais agus cinn neamhairgeadais araon, atá ar fáil ó Ranna Rialtais, ó Oifigí agus ó Ghníomhaireachtaí, agus cuireadh le chéile i liosta iad ar leathanach nua gréasáin. Dhírigh na bearta ar tarraingíodh aird orthu ar bhéim a chur ar thacaíochtaí atá ar fáil le cuidiú le cuideachtaí fás, táirgiúlacht a fheabhsú agus fostaíocht a chruthú, agus bhí naisc bheo ann go díreach le heolas sonrach faoi gach ceann de na scéimeanna.

Seoladh an uirlis ar líne do ghnóthais bheaga agus mheánmhéide i mí Bhealtaine 2014. Agus an uirlis seo á tógáil, díríodh aird ar an eolas a bhíonn de dhíth ar ghnóthais bheaga. Tá an t-eolas sin le fáil anois ar bhreis agus tríocha suíomh gréasáin éagsúil; is suíomhanna Rialtais a bhíonn in úsáid ag FBManna an chuid is mó acu. Freagraíonn na húsáideoirí 8 gceist shimplí agus faigheann siad freagraí scagtha maidir le raon na saintacaíochtaí Rialtais a bheadh oiriúnach dá

ngnó, eolas ar rochtain Rialtais ar scéimeanna creidmheasa, agus sonraí teagmhála don Oifig Fiontair Áitiúil is gaire dóibh le sonraí na dtorthaí a phlé.

Ráiteas Beartais Náisiúnta Fiontraíochta

Rinne an Roinn seo gealltanas an chéad Ráiteas Beartais Náisiúnta Fiontraíochta a dhéanamh, agus foilsíodh é i mí Dheireadh Fómhair 2014. Is é seo an chéad uair a bhfuil straitéis chuimsitheach náisiúnta fiontraíochta foilsithe in Éirinn. Is é an phríomhsprioc sa phlean líon na bpost i ngnóthais nuathionscanta in Éirinn a dhúbláil sna cúig bliana atá romhainn: 93,000 atá ann faoi láthair. Chun an sprioc sin a bhaint amach, tá trí aidhm uileghabhálacha ann –

- Líon na ngnóthas nuathionscanta a mhéadú ar 25% - 3,000 gnóthas nuathionscanta in aghaidh na bliana
- An ráta marthana sna céad chúig bliana a mhéadú ar 25% - 1,800 gnóthas níos mó a bheith ag maireachtáil in aghaidh na bliana
- Acmhainn na ngnóthas nuathionscanta fás agus scálú suas a fheabhsú ar 25%

Leagtar amach sa Ráiteas Beartais cuspóirí straitéiseacha an Rialtais mar éascaitheoir in éiceachóras fiontraíochta na hÉireann maidir le réimsí tábhachtacha a théann i bhfeidhm ar fhiontraithe agus ar ghnóthais nuathionscanta. Tá treoir ann freisin don treo a rachaidh an beartas sna blianta beaga atá romhainn.
Forbraíodh cuspóirí a chuimsíonn gach ceann de na 6 ghné den chreat fáis agus bláthaithe d'fhiontraithe. Is iad seo a leanas na sé ghné sin:

1) Cultúr, caipiteal daonna agus oideachas
2) Timpeallacht agus tacaíochtaí gnó
3) Nuálaíocht
4) Rochtain ar airgeadú
5) Líonraí agus meantóireacht
6) Rochtain ar mhargaí

Cuirfear an 96 gníomh i bhfeidhm agus déanfar maoirseacht orthu trí phróiseas Phlean Gníomhaíochta do Phoist 2015, agus déanfaidh RPFN monatóireacht ar dhul chun cinn le hais príomhtháscairí feidhmíochta agus oibreoidh sí i gcomhar le páirtnéirí i bhfiontair leis an uaillmhian a fhíorú. Tá Grúpa Feidhmithe bunaithe leis an straitéis a thiomáint; tá RPFN mar chathaoirleach air agus tá baill an Ghrúpa ag obair sna gníomhaireachtaí fiontraíochta agus i Ranna Rialtais eile. Beidh teagmháil an Ghrúpa le comhpháirtithe sna tionscail agus leis an gComhairle Náisiúnta Iomaíochais foirmiúil, struchtúrtha. Cruinneoidh na baill le chéile uair sa ráithe, agus beidh foghrúpaí ann a fhiosróidh ceisteanna ar leith nó cur i bhfeidhm na ngníomhartha de réir mar is gá. Cuirfidh an Grúpa tuarascáil faoi bhráid an Choiste Aireachta um Théarnamh Eacnamaíochta agus Poist uair sa bhliain.

Ag leibhéal na hEorpa, bhí obair ar chúrsaí fiontraíochta lárnach i Líonra Toscairí na nGnóthas Beag agus Meánmhéide. I mí Iúil 2014, tháinig Ged Nash, TD, an tAire Gnó agus Fostaíochta, i gcomharbacht ar John Perry, TD, an tAire Gnóthas Beag, mar Thoscaire Gnóthas Beag na hÉireann. Tá tionscnaimh curtha chun cinn i gcúrsaí fiontraíochta ag an Aire Nash, trína Roinn, agus tá tuarascálacha déanta aige fúthu.

An tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (ÚCNÉ / *NSAI*)

Cruthaíonn caighdeáin talamh cothrom do ghnólachtaí Éireannacha agus iad ag díol a n-earraí i margaí na hEorpa agus an domhain mhóir. Éascaíonn caighdeáin an trádáil idirnáisiúnta agus cuireann siad leis an muinín atá ag tomhaltóirí i dtáirgí agus i seirbhísí. Cuireann ÚCNÉ (*NSAI*)

na buntáistí a bhaineann le caighdeáin chun cinn trína líonraí náisiúnta de pháirtithe leasmhara agus trí struchtúir na gCoistí Comhairliúcháin.

D'fhoilsigh ÚCNÉ 1,450 caighdeán san iomlán in 2014, cinn Eorpacha agus Éireannacha araon, le cur leis an stór 23,000 caighdeán atá ann. I measc na gcaighdeán sin bhí cinn a bhaineann le sealbhú gáis bhaile, le monatóireacht chianda córas CCTV, agus le cód cleachtais maidir le haisfheistiú áiteanna cónaithe atá ann cheana féin ó thaobh éifeachtúlacht fuinnimh de. Bhí breis agus 1,600 úsáideoir cláraithe ar thairseach gréasáin ÚCNÉ "Do Chaighdeáin, Do Thuairim" in 2014.

In 2014, lean ÚCNÉ air de bheith ag tabhairt tacaíocht do thionscnamh barainneachta Fhiontraíocht Éireann, LEAN, trí chaighdeán córasach a sholáthar maidir le húsáid a bhaint as LEAN; san áireamh ansin bhí an caighdeán do SWiFT 11 (Sonraíochtaí a Scríobhadh go Mear – *Iomaíochas a Thiomáint trí Úsáid a Bhaint as LEAN).*

Faoin Acht Méadreolaíochta, 1996 tá ÚCNÉ freagrach de réir an dlí as dearbhú a thabhairt i dtaca le tomhais a bhíonn in úsáid i gcúrsaí trádála. In 2014, rinne líonra ÚCNÉ de 28 Fíoraitheoir Údaraithe cigireachtaí ar fud na tíre ar raon rudaí, ina measc dáileoirí deochanna meisciúla, méadair i dtacsaithe agus méadair ar thrucailí ola agus bainne.

Tá níos mó aitheantais á thabhairt ag institiúidí AE agus ag páirtithe leasmhara i dTaighde agus Forbairt don ról atá ag an gcaighdeánú mar dhroichead idir gníomhaíochtaí taighde agus an margadh. Chun acmhainn nuálaíochta na dtionscal a fheabhsú, tá ÚCNÉ ag obair le tamall le Coláistí Tríú Leibhéil in Éirinn agus le hInstitiúidí Méadreolaíochta Eorpacha trí thionscnaimh thaighde a bhunú. Bhí 3 thionscadal ann in 2014 mar thoradh ar an gcur chuige comhoibritheach sa réimse seo.

An Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair (EIS)

Ba shuntasach an méid a baineadh amach in 2014 ó thaobh na teagmhála a bhí ag Éirinn leis an Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair (EIS / *ILO*), atá faoi cheannas na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta. Dhaingnigh Éire dhá Choinbhinsiún EIS: an Coinbhinsiún um Oibrithe Baile agus Coinbhinsiún Oibreachais Mhuirí 2006. Baineann an Coinbhinsiún Oibreachais Mhuirí le sábháilteacht mhuirí agus le dálaí feabhsaithe maireachtála agus oibrithe do mhairnéalaigh. Tá bunphrionsabail agus bearta leagtha amach sa Choinbhinsiún um Oibrithe Baile maidir le hobair cheart a chur ar fáil d'oibrithe baile. Ábhar suntais is ea é nár ghá aon leasú a dhéanamh ar dhlíthe na tíre sa dóigh go dtiocfadh le hÉirinn an Coinbhinsiún a dhaingniú. Is léiriú é sin ar láidreacht na gcosaintí atá sa reachtaíocht reatha againn maidir le cearta fostaíochta d'oibrithe baile.

Lena chois sin, fuair Éire áit "Titulaire" ar Fhoras Rialaithe EIS don téarma 2017-2020, rud a fhágann go bhfuil sé de cheart ag Éirinn a bheith lánpháirteach sna himeachtaí agus go bhfuil cearta iomlána vótála aici. Is é seo an chéad uair a bhfuil áit Titulaire ag Éirinn san Fhoras Rialaithe.

Bhí an Roinn mar stiúrthóir ar thoscaireacht thríthaobhach ag an gComhdháil Idirnáisiúnta Saothair (CIS) i mí Mheithimh 2014: is iad ICTU, IBEC agus an Roinn Cirt agus Comhionannais a bhí sa toscaireacht. Ag CIS, glacadh le Prótacal agus le Moladh a fhorlíonann forálacha Choinbhinsiún 1930 um Obair Éigeantais. Chomh maith leis sin, bhí an Roinn páirteach i dtrí chruinniú den Fhoras Rialaithe i mí Mhárta, i mí Mheithimh agus i mí na Samhna 2014.

An Eagraíocht Dhomhanda Trádála

Tá an tAontas Eorpach agus na 28 Ballstát san AE ina mbaill den Eagraíocht Dhomhanda Trádála (EDT / *WHO*). Is é Coimisiún na hEorpa a dhéanann ionadaíocht ar an Aontas Eorpach agus ar a bhallstáit san EDT, nuair a údaraíonn an Chomhairle Eorpach é. Bíonn Éire lánpháirteach – trí Choiste Beartais Tradála na Comhairle agus, ar deireadh, trí Choiste Gnóthaí Eachtracha (Trádáil) an AE, arb ionann é agus Comhairle Airí Trádála an AE – i bhfoirmliú seasamh an AE maidir le ceisteanna trádála agus infheistíochta san EDT agus in eagraíochtaí idirnáisiúnta eile. Tá an Roinn seo mar thacadóir láidir i gcónaí le gnóthais na hÉireann agus lena leas eacnamaíochta ar fud an domhain i ngach gné de ghníomhaíochtaí ETD.

Páirtíocht ag Leibhéal an AE

I gcomhthéacs tréimhse athraitheach ag an gCoimisiún Eorpach agus ag Parlaimint na hEorpa, leanamar orainn lenár bpáirtíocht ag leibhéal an AE chun torthaí a bhaint amach ó thaobh beartas náisiúnta agus AE de a thacaíonn lenár gclár oibre maidir le fiontair, iomaíochas agus nuálaíocht. Le linn 2014, bhí na hábhair seo a leanas ag croílár an phlé ag na Comhairlí Iomaíochais: an Margadh Aonair a mhéadú, Iomaíochas Tionsclaíoch a Phríomhshruthú, Athbhreithniú ar Straitéis na hEorpa, 2020, Rialáil Chliste, Limistéar Taighde na hEorpa a chur i bhfeidhm, agus Nuálaíocht agus Taighde mar fhoinsí athnuaite fáis agus post.

Buntáistí Mhargadh Aonair an AE

Ceantar gan teorainneacha inmheánacha é Margadh Aonair an AE atá ceaptha chun gluaiseacht earraí, caipitil agus daoine gan bhac a chinntiú. Tá buntáistí móra bainte ag gnóthais agus ag tomhaltóirí Eorpacha agus Éireannacha as an Margadh Aonair. Cuireann sé beagnach €600 billiún in aghaidh na bliana le geilleagar an AE agus tá intrádáil san AE dúbáilte mar gheall air. Tá gluaisteacht oibrithe méadaithe agus tá 3 mhilliún post nua cruthaithe ó bhí 1992 ann. Tá buntáistí costais ann mar thoradh ar bhaint na gconstaicí trádála. Tá iomaíochas níos géire sa Mhargadh Singil agus tá cuideachtaí níos iomaíche sa mhargadh domhanda. Léiríonn anailísí eimpíreacha go bhfuil méadú idir 2 agus 3% tagtha, le fírinne, ar olltáirgeacht intíre san AE. Cé go bhfuil an Margadh Aonair i ndiaidh cur go suntasach le fás eacnamaíoch agus le leas tomhaltóirí san Aontas Eorpach, níl a lán-acmhainneacht bainte amach fós aige. In 2014, chuir an Roinn tionscnamh chun cinn ar fud an Rialtais chun athbhreithniú a dhéanamh ar reachtaíocht náisiúnta i dtaca le comhlíonadh na Treorach um Sheirbhísí. Lena chois sin, lean an Roinn uirthi lena cuid comhpháirtíochta ag leibhéal an AE leis an gCoimisiún Eorpach agus le Ballstáit eile; lean sí uirthi freisin de bheith ag déanamh ionadaíocht ar Éirinn sna grúpaí cuí AE agus ar choistí a bhíonn ag plé le saincheisteanna an Mhargaidh Aonair. Lean an Roinn uirthi chomh maith de bheith ag riar córas SOLVIT agus an Chóras Faisnéise faoin Margadh Inmheánach; thug sí freagairt maidir le cásanna SOLVIT agus d'ardaigh sí feasacht ar na huirlisí riaracháin seo i measc gnóthas agus saoránach.

Trasuí Threoracha an AE

Ba i mí na Samhna 2014 a foilsíodh Scórchlár Mhargadh Inmheánach an AE, ina dtugtar tuairisc ar fheidhmíocht na mBallstát maidir le trasuí Threoracha an AE. Taispeánadh ann go raibh easnamh trasuí na hÉireann maidir le Treoracha a thrasuí cothrom le 0.4%. Tá an t-easnamh sin go maith faoi bhun na sprice 1% atá leagtha amach do na Ballstáit.

An Seimeastar Eorpach

Bhí ról lárnach ag an Roinn freisin maidir le próiseáil an **tSeimeastair Eorpaigh** (timthriall bliantúil um chomhordú beartas eacnamaíoch) agus maidir le cur leis na Moltaí a bhaineann go Sonrach le Tír faoi Leith i mbunú Comhairlí (Iomaíochas agus Fostaíocht, Beartais Shóisialta, Sláinte agus Gnóthaí Tomhaltóirí (*EPSCO*)). Bhí an ról sin aici trí Choistí agus Grúpaí

comhairleacha agus ullmhúcháin na gComhairlí, go háirithe an Coiste Fostaíochta agus an Grúpa Ardleibhéil um Iomaíochas agus Fás. Gnóthaíodh conclúidí na Comhairle maidir le Suirbhé Bliantúil Fáis 2014 agus glacadh le Comhthuarascáil Fostaíochta 2014.

Comhairle *EPSCO* (Fostaíocht, Beartais Shóisialta, Sláinte agus Gnóthaí Tomhaltóirí)

Comhordaíonn an Roinn seo an obair a bhaineann le Fostaíocht agus le Beartais Shóisialta, ar gnéithe iad den Chomhairle um Fhostaíocht, Beartais Shóisialta, Sláinte agus Gnóthaí Tomhaltóirí (EPSCO). Le linn 2014 d'fhreastail Airí Rialtais ar cheithre Chomhairle agus rinne an Roinn comhordú ar inchuir ar fud an Rialtais i réimsí na Fostaíochta agus na mBeartas Sóisialta.

2. FEABHAS A CHUR AR IOMAÍOCHAS AGUS AR ROCHTAIN AR MHAOINIÚ

"An buntáiste iomaíoch is gá a fháil ar ais chun taca a chur faoi gheilleagar beag oscailte rathúil."

Braitheann fás eacnamaíoch inbhuanaithe ar iomaíochas náisiúnta a choinneáil. Tá iomaíochas na hÉireann ina thoisc thábhachtach maidir lenár gcumas earraí agus seirbhísí a dhíol sa mhargadh domhanda agus infheistíocht isteach a mhealladh. Tá rochtain ar mhaoiniú riachtanach chun earnáil láidir fiontar dúchasach a fhorbairt agus chun filleadh ar an bhfás sa gheilleagar intíre. Tá sé ríthábhachtach freisin go gcuirfidh an Rialtas margaí iomaíocha chun cinn ar fud na seirbhísí atá ríthábhachtach don ghnó agus go gcuirfidh sé rialáil níos cliste ar aghaidh.

Iomaíochas

Is coinceap leathan é iomaíochas náisiúnta a chuimsíonn raon de ghnéithe éagsúla agus d'ionchuir bheartais, ina measc oideachas agus oiliúint, fiontraíocht agus nuálaíocht, bonneagar eacnamaíochta agus teicneolaíochta na hÉireann, agus an creat cánachais agus rialála. Ní sprioc ann féin é an t-iomaíochas; is amhlaidh is bealach é chun feabhsuithe inbhuanaithe ar chaighdeáin mhaireachtála agus ar cháilíocht an tsaoil a bhaint amach. Caithfear a chinntiú gur féidir le gnólachtaí bunaithe na hÉireann dul san iomaíocht go rathúil anseo agus thar sáile má táthar leis an bhfostaíocht, an t-ioncam agus an saibhreas is gá a chruthú chun saol na saoránach uile a fheabhsú. Tá sé ríthábhachtach freisin go gcuirfidh an Rialtas margaí iomaíocha chun cinn sna seirbhísí atá iontach tábhachtach don ghnó agus go gcuirfidh sé rialáil níos cliste chun tosaigh.

Tá rochtain ar fhoinsí airgeadais a bhfuil praghas iomaíoch orthu riachtanach chun earnáil láidir fiontar dúchasach a fhorbairt sa dóigh gur féidir le fiontair a gcuid oibríochtaí a bhunú agus a leathnú, táirgiúlacht a fheabhsú agus, sa deireadh thiar thall, maireachtáil agus scálú suas. Déanann sruthanna teoranta nó costasacha creidmheasa dochar do thimpeallacht na fiontraíochta, an scálaithe suas agus na hinfheistíochta.
Tá tugtha le fios ag an gComhairle Náisiúnta Iomaíochais go bhfuil Éire go suntasach níos iomaíche ó thaobh costas de le hais 2008 agus go bhfuil an téarnamh seo le mothú i ranguithe idirnáisiúnta iomaíochais. Tá rabhadh tugtha ag an gComhairle, áfach, go raibh fachtóirí áirithe nach bhfuil smacht againn orthu ag cuidiú linn. Orthu sin in 2014 bhí ráta lag malartaithe an euro i míonna deireanacha na bliana, praghsanna ísle idirnáisiúnta agus rátaí úis a bheith níos ísle ná mar a bhíonn de ghnáth.

Léiríodh i mBliainiris Iomaíochas Oibre 2013 na hInstitiúide Idirnáisiúnta um Fhorbairt Bainistíochta (IIFB) gur tháinig feabhas ar staid phríomha na hÉireann go dtí an 15ú háit in 2014, suas ón 17ú háit in 2013 agus ón 20ú háit in 2012. Taispeánadh i rangú Innéacs Iomaíochais Dhomhanda 2014-2015[1] gur fheabhsaigh staid na hÉireann: bhain sí an 25ú háit amach sa rangú i ndiaidh di titim go dtí an 28ú háit an bhliain roimhe sin. Tá Éire ar bharr liostaí domhanda i réimsí lárnacha áirithe, iad seo a leanas ina measc:

[1] Eisithe i mí Mheán Fómhair 2014

- Tionchar gnó na rialacha maidir le hinfheistíocht dhíreach eachtrach;
- Boilsciú (athrú céatadáin bliantúil); agus
- Infheistíocht dhíreach eachtrach agus aistriú teicneolaíochta.

Féachtar ar Éirinn freisin mar shuíomh an-tarraingteach maidir le hinfheistíocht dhíreach eachtrach agus í rangaithe mar seo a leanas i dTuarascáil IIFB um Threochtaí Suíomhanna Domhanda 2014[2]:

- An chéad áit ar domhan maidir le hinfheistíocht isteach de réir meánluach infheistíochtaí.
- An chéad áit san Eoraip agus an dara háit ar fud an domhain maidir le líon na bpost infheistíochta per capita.
- Bhain Baile Átha Cliath an 9ú háit amach ó thaobh cathracha cinn scríbe ar fud an domhain de réir tionscadal.
- Bhog Éire suas go dtí an 9ú háit ar Scórchlár an Aontais Nuálaíochta.

Léirigh Tuarascáil Iomaíochais 2014 Choimisiún an AE[3] go raibh staid láidir, iomaíoch ag Éirinn, agus feabhas ag teacht uirthi sin, maidir leis an gcuid is mó de na táscairí iomaíochais a scrúdaíodh, ina measc táirgiúlacht saothair, ár sciar d'onnmhairí ardteicneolaíochta, déine fuinnimh na dtionscal, ár dtimpeallacht fhoriomlán ghnó, agus airgeadú luathchéime. Mar sin féin, díríodh aird freisin ar ualach an fhiachais san earnáil phoiblí agus san earnáil phríobháideach, atá thar a bheith mór; dúradh sa tuarascáil go bhfuil moill mhór ar an bhfás mar gheall ar an ualach sin. Luadh go bhfuil dúshláin ann i réimsí eile; bealaí creidmheasa a athbhunú do FBManna, meicníochtaí gníomhachtúcháin a láidriú, an gá le dul i ngleic le mímheaitseálacha scileanna, costais ghnó (costais dlí san áireamh) a laghdú, agus iomaíochas a mhéadú.

Go foriomlán, in ainneoin roinnt *caveats* tábhachtacha a luaigh an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais agus Coimisiún an AE, tá na torthaí seo ina mbonn an-dearfach le tógáil orthu agus an Roinn, a Gníomhaireachtaí agus an Rialtas i gcoitinne ag leanúint ar aghaidh ar a ndícheall ag iarraidh an tír bheag is fearr ar domhan le gnó a dhéanamh inti a dhéanamh d'Éirinn. Is táscairí tábhachtacha iad chomh maith sna hiarrachtaí diana lena chinntiú go dtiocfaidh Éire aniar agus go gcothóidh sí a hacmhainn iomaíochta go hidirnáisiúnta ionas go mbeidh sí ábalta dul san iomaíocht i margaí domhanda chun díolacháin onnmhairiúcháin a ghiniúint agus chun tuilleadh infheistíochta isteach a mhealladh go hÉirinn, rud a fhágfaidh ar deireadh go mbeidh cuideachtaí in ann na poist atá ann cheana féin a choimeád agus poist úra a chruthú.

Tá a lán de na gníomhartha atá á ndéanamh trí Chreat "an Phlean Gníomhaíochtaí do Phoist" thar an tréimhse 2012-2016 dírithe ar fheabhas a chur ar iomaíochas foriomlán na hÉireann - costais a laghdú agus a chinntiú go dtacaíonn príomhghnéithe de thimpeallacht na bhfiontar (rialáil, bonneagar, infhaighteacht scileanna) le cruthú post. Leis an bPlean Gníomhaíochta seo, tá an Rialtas, faoi stiúir an Taoisigh agus le tacaíocht ón Roinn seo, tiomanta do bheith ag díriú ar iomaíochas i ngach gné den ghníomhaíocht eacnamaíochta. Forbróidh an Rialtas gníomhaíochtaí go sainiúil chun ár gcuid ranguithe iomaíochais a fheabhsú, agus beidh na gníomhaíochtaí sin dírithe. Is é an aidhm atá ann a bheith ar an gcúig thír is fearr i rangú iomaíochais na hInstitiúide Idirnáisiúnta um Fhorbairt Bainistíochta, rud a fhágfaidh gurb í Éire

[2] Eisithe i mí na Nollag 2013

[3] Eisithe i mí Mheán Fómhair 2013

an tír bheag is fearr ar domhan le gnó a dhéanamh inti agus go gcruthófar na poist atá de dhíth orainn.

An Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais

Dúshláin Iomaíochais

D'fhoilsigh an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais *Scórchárta Iomaíochais na hÉireann* sa chéad ráithe in 2014. Ba é an tátal foriomlán ón anailís seo ar mheasúnú cuimsitheach ná gur leanadh leis an mhóiminteam a bhí faoi théarnamh na hÉireann in 2014. Taifeadadh go raibh tuilleadh feabhsuithe in 2014 sa mhargadh saothair, in airgead poiblí agus ar an léargas maicreacnamaíochta. Mar sin féin, beidh iarmhairtí diúltacha na gcúig bliana atá imithe tharainn le mothú go ceann tamall maith eile. Tá laghdú tagtha ar ioncaim agus níl cáilíocht an tsaoil chomh maith agus a bhíodh. Tá an tsochaí go fóill thíos le héifeachtaí na dífhostaíochta, na himirce agus fiachais. Tá feabhsú ar ár gcuid iomaíochais lárnach i straitéis téarnaimh ar bith a bheidh againn.

Ó thaobh iomaíochais de, táimid níos fearr go hidirnáisiúnta mar gheall ar an laghdú ar chostais ó thosaigh an cúlú eacnamaíochta agus mar thoradh ar an iliomad srianta a bhíodh ar ár gcumas feidhmithe a bheith bainte ar shiúl. Ciallaíonn sé sin go bhfuil fiontair na hÉireann faoi bhuntáiste agus iad ag díol i margaí eachtracha onnmhairiúcháin, go bhfuil siad níos iomaíche sa bhaile, agus gur áit níos tarraingtí í Éire ag infheisteoirí idirnáisiúnta.

Má amharcaimid chun cinn, áfach, is léir ón *Scórchárta* go bhfuil an baol ann go gcreimfidh na gnóthachain iomaíochais atá déanta againn ó bhí 2008 ann de réir mar a thosóidh an geilleagar ag fás arís. Caithfear a bheith cúramach nach rachaidh na gnóthachain seo ó mhaith mar gheall ar rómhuinín nó easpa iarrachta.

In *Dúshlán Iomaíochais na hÉireann, 2014*, leag an Chomhairle béim ar shé dhúshlán ar gá dul i ngleic leo má táimid le fostaíocht agus saibhreas a chruthú – rud a bheidh riachtanach le saol gach saoránaigh a fheabhsú – agus dúshraith a chur síos do rathúnas sa todhchaí.

An Bonn Costais

Is gá a bheith airdeallach i gcónaí maidir lenár mbonn costais. In ainneoin an bhrú i dtreo praghsanna níos airde a tharlaíonn de ghnáth mar gheall ar fhás eacnamaíochta, caithfimid a bheith dian sna hiarrachtaí éifeachtúlacht a bhaint amach agus na céimeanna riachtanacha a thabhairt chun na costais a bhaineann lenár mbeartais intíre agus a bhfuil smacht againn orthu a íoslaghdú. Chuir an Chomhairle béim ar na costais is suntasaí ag formhór na ngnólachtaí, mar atá saothar, réadmhaoin agus fuinneamh.

Cothromaíocht a Bhaint Amach Arís ó thaobh Airgead Poiblí de

In 2014, dhírigh an Chomhairle ar an ngá le bonn inmharthana a chur faoi airgead poiblí agus lena bheith aireach san am céanna faoin ngá le soláthar a dhéanamh d'infheistíocht phoiblí i mbonneagar riachtanach atá táirgiúil ó thaobh eacnamaíochta agus sóisialta de (uisce, leathanbhanda agus tithíocht shóisialta, mar shampla). Cuireann infheistíochtaí den chineál sin lenár n-acmhainneacht tháirgiúil mar gheilleagar.

Oideachas agus Scileanna

Ábhar imní don Chomhairle go fóill is ea bonn scileanna na hÉireann, agus ní haon eisceacht iad na dúshláin in 2014 ón taobh sin de. Cé go n-aithnítear an gá le hinfheistiú i ngach réimse den chóras oideachais, tá an Chomhairle dírithe go háirithe ar chórais Bhreis-Oideachais agus Oiliúna (BO) agus Printíseachtaí a fhorbairt. Is í an sprioc atá ann a chinntiú gur féidir, trí BO, cláir

oideachais agus oiliúna d'ardchaighdeán atá solúbhtha, sofhreagrach a chur ar fáil a fhreastalaíonn go sonrach ar riachtanais foghlaimeoirí agus fostóirí araon.

Bonn Níos Leithne Fiontar

Tá teacht aniar in earnáil onnmhairiúcháin na hÉireann, rud atá ar na láidreachtaí is mó sa gheilleagar le blianta beaga anuas. Mar sin féin, bheadh teacht aniar níos fearr arís ionainn mar thír ach earnáil na bhfiontar a bheith níos inbhuanaithe agus níos mó éagsúlachta a bheith inti, agus bonn níos leithne ó thaobh onnmhairiúcháin a bheith fúithi. Is dúshlán mór é sin, áfach. In ainneoin aird agus tacaíocht leanúnach Rialtais dhifriúla i ndiaidh a chéile, tá easnamh leanúnach maidir leis na cúrsaí seo le sonrú le breis agus leathchéad bliain anuas i dtorthaí bheartais eacnamaíochta na hÉireann. Caithfimid ár ndícheall a dhéanamh buntáiste a bhaint as an iomaíochas úr ó thaobh costais de atá againn, ár n-onnmhairí a uasmhéadú, dul san iomaíocht le haghaidh infheistíocht mhóibíleach idirnáisiúnta, agus forbairt cohórt nua de ghnólachtaí dúchasacha atá dírithe ar an domhan mór amuigh a chur chun cinn. Chuir an Chomhairle roinnt moltaí i láthair a bhí dírithe ar chuideachtaí eachtracha agus dúchasacha araon agus a bhaineann le saolré iomlán gnólachta.

Airgead faoi choinne Fiontar

Mar a luadh sa chuid roimhe seo, tá ról ríthábhachtach ag airgead chomh fada agus a bhaineann sé le gnólachtaí - ó thaobh oibríochtaí atá i bhfeidhm cheana féin a éascú agus deiseanna fáis agus infheistíochta a chruthú. Chuir an Chomhairle roinnt moltaí i láthair chun an soláthar creidmheasa, do FBManna go háirithe, a mhéadú. Chun tacú go hiomlán lenár bhfiontair, beidh orainn a chinntiú go mbainfimid úsáid as na foinsí uile creidmheasa féideartha, as airgeadú traidisiúnta ó na bainc, agus as cur chuige neamhthraidisiúnta atá níos nuálaí.

Rochtain ar Airgead

Scéim Ráthaíochta Creidmheasa Fiontar Beag agus Meánmhéide

Soláthraíonn an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa ráthaíocht 75% tríd an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta d'Iasachtóirí creidiúnaithe maidir le hiasachtaí incháilithe nó Bannaí Feidhmíochta do Mhionfhiontair agus Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide inmharthana (FBManna). Íocann an Stát an Ráthaíocht leis an Iasachtóir maidir leis an iarmhéid príomha amuigh gan aisghabháil as Saoráid Scéime sa chás ina loiceann an tIasachtaí aisíocaíochtaí maidir leis an tSaoráid Scéime a dhéanamh.

Is é cuspóir na Scéime iasachtú breise le FBManna a chur chun cinn, ach níl sí in ainm a bheith ann in ionad iasachtú traidisiúnta. Ar an dóigh sin, cuirtear ar a gcumas do FBManna stair mhaith leis an Iasachtóir a chruthú d'fhonn filleadh ar shaoráidí caighdeánacha tráchtála creidmheasa i ndiaidh tamaill. Fágfaidh sé freisin go mbeidh FBManna Éireannacha in ann dul in iomaíocht le hiomaitheoirí eile trádála a bhíonn in ann ráthaíocht a fháil ina dtír féin. In 2014, ceadaíodh 68 saoráid a raibh luach €9.3m orthu agus as ar cruthaíodh 649 post úr agus as ar cothaíodh 333 post a bhí ann cheana féin.

Athbhreithniú ar Scéim Ráthaíochta Creidmheasa FBManna

I ndiaidh go ndearnadh athbhreithniú seachtrach ar an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa, chuir an tAire Meabhrán faoi bhráid an Rialtais i lár 2014 ina raibh sonraí an dtátal agus na dtorthaí aige. Bhí an tAire in ann tús a chur le dréachtú Bille ansin chun an Bille Ráthaíochta Creidmheasa a leasú. Foilsíodh an t-athbhreithniú seachtrach, mar aon le tátail agus torthaí an Aire, in 2014 agus cuireadh faoi bhráid Thithe an Oireachtais é.
Cuireadh tús ansin le hobair in 2014 chun an Bille Ráthaíochta Creidmheasa (Leasú) a dhréachtú. Nuair a achtófar é, beidh roinnt feabhsúchán i gceist leis an mBille seo, lena n-áirítear leibhéal

na ráthaíochta a mhéadú ó 75% go 80% agus an raon soláthróirí agus táirgí airgeadais a leathnú (chun léasú agus sonrascú airgeadaithe a chuimsiú).

Athruithe ar an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa

Toisc go raibh glacadh mall leis an Scéim, coimisiúnaíodh athbhreithniú seachtrach neamhspleách ar Scéim Ráthaíochta Creidmheasa FBManna in 2013. D'fhaomh an Rialtas athdhéanamh na reachtaíochta sa dara ráithe in 2014. Cé gur cuireadh réamh-Bhille dréachta ar fáil, bhí raon ceisteanna dréachtaithe agus dlíthiúla go fóill le réiteach ag deireadh 2014. Tá an reachtaíocht le críochnú sa chéad ráithe in 2015.

Ciste Iasachta do Mhionfhiontair

Bunaíodh Micrea-Airgeadas Éireann chun tacú le hiasachtaí le mionfhiontair san earnáil FBManna; seoladh é ar an 1 Deireadh Fómhair, 2012. Tá an tionscnamh seo dírithe ar mhionfhiontair nuathionscanta, ar fhiontair sheanbhunaithe agus ar fhiontair atá i mbun fáis ar fud na n-earnálacha tionscail ar fad agus a bhfuil suas le deichniúr á bhfostú acu. Baineann na hiasachtaí le suimeanna idir €2,000 agus €25,000 agus is féidir iad a chaitheamh ar thionscnamh gnó agus ar chostais leathnaithe agus caipiteal oibre. In 2014, d'fhaomh Micrea-Airgeadas Éireann iasachtaí arbh fhiú €4.2m iad, breis agus dhá oiread an mhéid a faomhadh in 2013, agus a thacaigh le 600 post breise.

Le linn 2014, lean Micrea-Airgeadas Éireann ar aghaidh lena chuid oibre chun an Ciste Iasaschta do Mhionfhiontair a chur chun cinn ag an iliomad imeachtaí agus comhdhálacha dírithe ar fhiontair bheaga, agus bhí sé i dteagmháil le húinéirí fiontar beag agus lena n-ionadaithe agus comhairleoirí. Tá Micrea-Airgeadas Éireann ag leanacht ar a bheith ag obair go crua chun bealaí oiriúnacha a fhiosrú lena chinntiú go bhfuil na mionfhiontair inmharthana go léir ar deacair dóibh creidmheas a fháil eolach ar an Scéim agus go ndéantar measúnú cothrom, iomlán creidmheasa ar gach iarratas a chuirtear isteach.

Athbhreithniú ar an gCiste Iasachta do Mhionfhiontair

Rinneadh athbhreithniú in 2014 ar oibriú an Achta um an gCiste Iasachta do Mhionfhiontair, 2012 chun glacadh leis an acht agus tionchar an achta a fheabhsú. Foilsíodh an t-athbhreithniú sin ar an gCiste Iasachta do Mhionfhiontair i ráithe 1 2015.

Caipiteal Síl agus Fiontair

Méadú leanúnach ar an leibhéal gníomhaíochta agus ar a luach an treocht a bhí ann ag cistí caipiteal fiontair a bhí ag fáil tacaíochta faoi Chláir Chaipiteal Síl agus Fiontair Fhiontraíocht Éireann. In 2014, rinne na Cistí sin 156 infheistíocht; rinneadh infheistíocht de luach €62m in 97 cuideachta bunaithe in Éirinn. Méadú €3m atá i gceist leis an leibhéal sin infheistíochta le hais an €59m a infheistíodh in 94 cuideachta Éireannach in 2013 faoi na scéimeanna.

Tá infheistíochtaí i mbreis agus 1,200 cliantchuideachta anois i bPunann Chothromais Dhírigh Fhiontraíocht Éireann. Bíonn FÉ ag tacú le hinfheistíocht i gcothromas cuideachtaí freisin tríd an méid a chuireann sí i gcistí infheistíochta eile.

- Is é €1.4bn luach na 44 ciste atá bunaithe go dtí seo faoi na scéimeanna éagsúla um Chaipiteal Síl agus Fiontair
- Rinneadh €46m a infheistiú in 2014 i gcistí príobháideacha cothromais de chuid tríú páirtithe a fhaigheann tacaíocht ó Fhiontraíocht Éireann
- Is é €492m an méid atá á mbainistiú faoi chistí a bunaíodh faoin Scéim um Fhorbairt Caipitil.

In 2014, rinne FÉ 337 infheistíocht chothromais dhírigh i gcliantchuideachtaí, ina measc cuideachtaí i réimse earnálacha atá sna luathchéimeanna, Gnólachtaí Nuathionscanta Ardacmhainne agus gnóthais sheanbhunaithe. Ba ionann é sin agus méadú 17% ar líon na n-infheistíochtaí a rinneadh in 2013.
Ba é €33.1m an t-airgeadú iomlán cothromais dhírigh a fuair cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann in 2014, arb ionann é agus méadú 3% ar an airgeadú cothromais dhírigh a infheistíodh in 2013. Meaitseáladh an infheistíocht sin le hiolra suntasach d'airgeadú seachtrach ó infheisteoirí intíre agus idirnáisiúnta, rud a chuir tuilleadh leis an tacaíocht d'fhorbairt agus scálú suas cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann.

Chomh maith leis sin, i ráithe 1 2014, thionscnaigh Fiontraíocht Éireann próiseas comhairliúcháin chun cuidiú leis an measúnacht i dtaca leis na hearnálacha eile ar chóir cúnamh a thabhairt dóibh leis an airgead a bhí fágtha ón Scéim. Mar chuid den phróiseas comhairliúcháin bhí comhráite ann le saineolaithe éagsúla ó na hearnálacha, le cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann agus le hinfheisteoirí lena gcuid aiseolais a fháil faoi riachtanais shainiúla airgeadaithe na gcuideachtaí.

- Caipiteal Fiontair - an Scéim um Chaipiteal Síl agus Fiontair, 2007-2012
  Tá breis agus €70m mar chaipiteal foriomlán á bhainistiú tríd an gClár um Chaipiteal Síl agus Fiontair (2007-2012). Bhí breis agus 2,100 duine fostaithe in Éirinn ag deireadh 2014 i gcuideachtaí Éireannacha a bhí ag fáil infheistíochta faoin gClár seo. Chláraigh na cuideachtaí seo láimhdeachas €257m; bhain €160m de sin le honnmhairí.

- An Clár um Chaipiteal Síl agus Fiontair, 2013-2018
  Tugadh isteach Clár nua €175m um Chaipiteal Síl agus Fiontair (2013-2018) i mí Bhealtaine 2013; tá sé dírithe ar airgeadú breise a chur ar fáil do chuideachtaí ardfháis Éireannacha a bhfuil sé d'acmhainn acu méideanna móra de dhíolacháin bhreise onnmhairiúcháin a ghiniúint agus cur le líon na bpost atá ann. Bhí €99.5m geallta amhail mí na Nollag 2014 mar chuid de chéad ghairm roinnt Cistí Caipiteal Fiontair, agus tá dhá Chiste nua bunaithe a bhfuil €3m geallta ag Fiontraíocht Éireann dóibh. Déanfar gairm eile, a dhíreoidh ar airgeadú síl, in 2015.

Scéim Caipiteal Forbartha
Déantar an Scéim Caipiteal Forbartha a reáchtáil trí phróiseas oscailte, iomaíoch, de bhun gníomhaíochtaí lárnacha faoi phróiseas an Phlean Gníomhaíochta do Phoist. Tá gealltanais déanta ag Fiontraíocht Éireann ar fiú €75m san iomlán iad do thrí chiste: Ciste Pháirtnéirí Caipiteal Fáis MML na hÉireann, Ciste Caipiteal Forbartha BDO agus Ciste Cardinal Carlyle na hÉireann. Tá caipiteal suntasach ón earnáil phríobháideach giaráilte go rathúil ag na cistí a bunaíodh, agus tá breis agus €490m ar fáil le hinfheistiú.

Tá gach ceann de na cistí a bunaíodh faoin Scéim Caipiteal Forbartha dírithe ar airgeadú a chur ar fáil do ghnóthais mheánmhéide a dhíríonn den chuid is mó ar onnmhairiú agus a mbaineann ionchais shoiléire fáis agus forbartha leo. Tá na spriocanna dírithe go háirithe ar chuideachtaí déantúsaíochta agus teicneolaíochta in earnálacha traidisiúnta amhail innealtóireacht, bia, eolaíochtaí beatha, seirbhísí agus leictreonaic. Bunaíodh na cistí uile sa chuid dheireanach de 2013, agus cuireadh tús leis an infheistíocht in 2014. Bhí 4 infheistiú ann in 2014 arbh fhiú €30m san iomlán iad.

Ciste Nuálaíochta Éireann

Tá Ciste Nuálaíochta Éireann dírithe ar na bainisteoirí is fearr go hidirnáisiúnta ar chistí caipiteal fiontar a mhealladh go hÉirinn; is comhthionscnamh é le Ciste Infheistíochta na hÉireann. Tá sé fógartha go bhfuil láithreacht bunaithe ag cúig chiste go dtí seo faoin scéim seo, agus tá gealltanais á ndéanamh do Sofinnova Venture Partners, Lightstone Ventures, Highland Capital Partners, DFJ Esprit agus Polaris.

Tionscnamh de chuid Rialtas na hÉireann is ea Ciste Nuálaíochta Éireann, agus é mar aidhm leis na bainisteoirí is fearr go hidirnáisiúnta ar chistí caipiteal síl a mhealladh go hÉirinn chun an earnáil chaipiteal fiontar a chomhlánú. Baineann Ciste Nuálaíochta Éireann le Fiontraíocht Éireann agus an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean a bheith ag infheistiú i gcomhpháirt lena chéile agus amach óna chéile. Tá an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean athbhunaithe mar Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann. Tá dé-shainordú ag an gCiste Infheistíochta Straitéisí: toradh a fháil as infheistíocht agus tionchar a imirt ar chúrsaí eacnamaíochta na hÉireann. Is cur chuige nua é sin i leith na hinfheistíochta a éilíonn go gcaithfidh gach idirbheart torthaí tráchtála atá coigeartaithe i dtaca le rioscaí a ghiniúint agus, chomh maith leis sin, tionchar a imirt ar eacnamaíocht na hÉireann.

Bhí suas le €125m ag Fiontraíocht Éireann agus suas le €125m ag an gCúlchiste Náisiúnta chun gealltanais a dhéanamh le Bainisteoirí Cistí Fiontair idirnáisiúnta. Tá gealltanas déanta ag na cistí seo láithreacht a bhunú i margadh na hÉireann, agus aontaíonn siad go n-infheisteoidh siad coibhéis ranníocaíocht Fhiontraíocht Éireann, ar a laghad, thar shaolré an chiste i gcuideachtaí Éireannacha nó i gcuideachtaí a bhfuil sciar suntasach dá gcuid oibríochtaí in Éirinn acu. Rinne Fiontraíocht Éireann dhá ghairm oscailte iomaíocha le haghaidh moltaí. Bhí 3 infheistiú san iomlán ann in 2014 arbh fhiú breis agus €32m iad.

Maidir le rochtain ar airgead, lean an Roinn uirthi de bheith ag cur riachtanais gnóthas chun cinn sa réimse ríthábhachtach seo trí rannpháirtíocht i ngrúpa na gcomhlachtaí stáit agus trí úsáid na scéime ráthaíochta creidmheasa agus Mhicrea-Airgeadas Éireann a chur ar aghaidh. Chomh maith leis sin, cuireadh chun cinn feasacht ar an leibhéal tacaíochta agus ar na cineálacha tacaíochta atá ar fáil do ghnóthais trí uirlis tacaíochta na FBManna agus trí fheachtas ar leith poiblíochta a eagrú faoin ainm actionplanforjobs.ie.

Cuireadh roinnt tionscnamh i bhfeidhm in 2014, ina measc:

- dualgais na hOifige Athbhreithnithe Creidmeasa a leathnú (féach thíos);
- an chéad ghairm faoi choinne moltaí faoin Scéim Chaipiteal Síl agus Fiontair, 2013-2018;
- níos mó teagmhála leis an mBanc Eorpach Infheistíochta agus leis an gCiste Eorpach Infheistíochta;
- páirtíocht an Stáit i gCistí nua Caipiteal Forbartha do FBManna Éireannacha;
- imscrúdú ar an dóigh ar féidir tacú le cuideachtaí scálú suas tríd an Eagraíocht Idirnáisiúnta; an toradh a bhí ar an imscrúdú ná go ndearnadh cinneadh sa Bhuiséad an muirear dleachtanna stampála ar scaireanna atá liostaithe sa Mhargadh Urrús d'Fhiontair a bhaint ar shiúl; agus
- trasuíomh na Treorach um Íocaíochtaí Déanacha.

Tógann Plean Gníomhaíochta do Phoist (PGP) 2014, a seoladh i mí Feabhra i mbliana, ar an bhfís atá leagtha amach in PGP 2013, mar atá deis a bheith ar fáil i ngeilleagar na hÉireann do gach gnó inmharthana go leor airgid a fháil le freastal ar riachtanais a bhfiontar ar dhóigh a thacaíonn le fás agus le poist.

Chun rochtain ar airgead a fheabhsú do mhionfhiontair agus d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide in Éirinn, rinneadh tuilleadh iarrachtaí in 2014 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

- Iasachtú nua do FBManna a mhéadú, ag tarraingt ar fhoinsí bainc agus ar fhoinsí eile nach iad faoi choinne airgeadaithe;
- Rannpháirtíocht i rochtain, urraithe ag an Rialtas, ar scéimeanna airgeadais ag FBManna a mhéadú, scéimeanna amhail an Chiste Iasachta do Mhionfhiontair[4], an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa[5], an Scéim Chaipiteal Síl agus Fiontair[6], an Scéim Dreasachtaí Fostaíochta agus Infheistíochta[7], an Scéim Chaipiteal Síl[8], cistí FBManna an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean[9] agus an Oifig Athbhreithnithe Creidmheasa;
- Foinsí nua, nuálacha airgeadais do FBManna a fhorbairt;
- An leibhéal feasachta i measc FBManna agus fiontraithe ar an bhfoireann iomlán de thacaíochtaí le haghaidh forbairt gnó atá ar fáil a ardú trí straitéis chuimsitheach chumarsáide a chuimsíonn an réimse is leithne agus is féidir de pháirtithe gaolmhara; lán-acmhainneacht na nOifigí Fiontair Áitiúla, atá le bunú gan mhoill, a úsáid mar an

---

[4] Bunaíodh Micrea-Airgeadas Éireann in 2012 le tacú le hiasachtú leis an gcohórt is leochailí den earnáil FBManna sa tír seo, is iad sin na mionfhiontair. Tá an tionscnamh seo de chuid an Rialtais deartha chun iasachtú le mionfhiontair inbhuanaithe a spreagadh, agus tá sé dírithe ar mhionfhiontair nuathionscanta agus ar mhionfhiontair atá seanbhunaithe nó i mbéal fáis ar fud na n-earnálacha tionscail ar fad agus atá ag fostú suas le deichniúr. Tá iasachtaí ann faoi choinne suimeanna níos lú ná €25,000 agus, tríd is tríd, cuirfear ar fáil iad i leith costais gnólachtaí nuathionscanta, costais leathnaithe agus caipiteal oibre.

[5] Tá an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa dírithe ar thacaíocht a thabhairt do shreabhadh breise creidmheasa do FBManna agus tugadh isteach in 2012 freisin í. Tá an Scéim dírithe go sainiúil ar fhiontair atá inmharthana ó thaobh tráchtála de, atá ag feidhmiú go maith agus a bhfuil plean gnó láidir acu agus a bhfuil margadh sainithe dá dtáirgí nó dá seirbhísí agus ar féidir leo cumas aisíocaíochta a léiriú maidir leis na saoráidí creidmheasa breise agus nach féidir leo saoráidí creidmheasa a fháil i ngeall ar neamhéifeachtúlachtaí margaidh. Soláthraítear sa Scéim ráthaíocht 75% do bhainc i gcoinne caillteanas ar iasachtaí cáilitheacha le gnólachtaí cruthaithe post ionas go ndéanfaidh na bainc iasachtaí arís leis an tionscal agus le fiontraithe. Is é €10,000 an t-íosluach iasachta incheadaithe agus is é €1,000,000 an t-uasluach iasachta incheadaithe.

[6] I mí Bhealtaine 2013, sheol an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta an chéad ghairm le haghaidh léirithe spéise faoin Scéim nua Chaipiteal Síl agus Fiontair, 2013-2018, ar fiú €175 milliún í. Tá an Scéim dírithe ar airgeadú breise a sholáthar, trí Fhiontraíocht Éireann, le haghaidh cistí caipiteal fiontair chun infheistiú i ngnólachtaí ardfháis a bhfuil sé mar acmhainn acu méideanna móra díolachán breise onnmhairiúcháin a ghiniúint agus líon na bpost a mhéadú in earnálacha atá ag fás go gasta, amhail TFC agus na hEolaíochtaí Beatha. Sa chéad ghairm, gheall Fiontraíocht Éireann €99.5 milliún.

[7] Tríd an Scéim Dreasachtaí Fostaíochta agus Infheistíochta, cáilíonn scaireanna gnácha nua mar asbhaint cánach i gcoinne ioncam iomlán an infheisteora de réir a ráta cánach ioncaim imeallaigh.

[8] Is leagan rud beag níos flaithiúla an Scéim Chaipiteal Síl den Scéim Dreasachtaí Fostaíochta agus Infheistíochta, agus tá sé dírithe ar dhaoine aonair a fhágann an fhostaíocht Íoc Mar a Thuillir chun a gcuideachtaí féin a bhunú.

[9] In 2013, sheol an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean foireann de thrí chiste nua fhadtéarmacha ar fiú €850m san iomlán iad a sholáthróidh cothromas, creidmheas agus infheistíocht le haghaidh athstruchtúraithe / téarnaimh do FBManna Éireannacha. Tá an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean agus comhpháirtithe na gcistí ag obair go leanúnach chun teacht ar dheiseanna le hinfheistíochtaí tráchtála a dhéanamh san earnáil FBManna, agus iad ag fanacht san am céanna leis an reachtaíocht atá de dhíth chun Ciste Infheistíochta Straitéisí Éireann a chruthú go foirmiúil agus an tslí a dhéanamh faoi choinne tuilleadh infheistíochta.

príomhbhealach chun comhairle, eolas agus treoir a chur ar fáil do FBManna maidir le ceisteanna a bhaineann le rochtain ar airgead, na tacaíochtaí státurraithe atá ar fáil san áireamh;
- Cumas airgeadais FBManna a mhéadú; agus
- Measúnú ar thaighde agus ar bheartais a fheabhsú maidir le rochtain ar airgead ag FBManna.

Iasachtú nua le FBManna a mhéadú

D'fhoilsigh an Roinn Airgeadais an Suirbhé um Éileamh ar Chreidmheas ag FBManna don tréimhse Deireadh Fómhair 2013 – Márta 2014 i mí Mheithimh 2014. Tá torthaí an tsuirbhé chuimsithigh seo á dtabhairt san áireamh i bplé leanúnach faoi bheartais, rochtain ar airgeadas go mór mhór, atá idir lámha an nGrúpa Comhlachtaí Stáit um FBManna.

An Oifig Athbhreithnithe Creidmheasa

Leathnaíodh gníomhaíochtaí agus réimse na hOifige Athbhreithnithe Creidmheasa in 2014, agus tá an Oifig páirteach anois sa Ghrúpa Comhlachtaí Stáit um FBManna, sa Choiste Comhairliúcháin um Airgeadú FBManna (dhá ghrúpa a bhfuil an Roinn Airgeadais mar chathaoirleach orthu), agus sa Ghrúpa Comhairleach um Ghnóthais Bheaga. Ceist a phléann na fóraim chomhairliúcháin go rialta is ea rannpháirtíocht i scéimeanna státurraithe a fheabhsú. Bhí an Oifig Athbhreithnithe Creidmheasa i dteagmháil go díreach leis an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta freisin maidir leis an Scéim Ráthaíochta Creidmheasa agus leis an Scéim Mhicrea-Airgeadais araon.

Bhí cruinnithe ráithiúla ag an Roinn Airgeadais agus Athbhreithnithe Creidmheasa le AIB agus le Banc na hÉireann le linn 2014. Thug na bainc sonraí míosúla ina gcodanna faoi iasachtú don Roinn Airgeadais agus don Oifig Athbhreithnithe Creidmheasa, ina measc sonraí faoi iasachtú nua, rud a chinntigh go raibh tuiscint níos eolasaí ann ar iasachtú na mbanc le FBManna go ginearálta, iasachtú nua go háirithe.

Cumas Airgeadais FBManna a Fheabhsú

Cuireadh an modúl maidir le Cumas Airgeadais a Fheabhsú i bhfeidhm i gclár na FBManna trí Skillnets in 2014 agus rinneadh measúnú air mar thionscnamh. Críochnaíodh an soláthar in am i mí Eanáir agus d'fhaomh Board Skillnets é ar an 6 Feabhra, 2014. Cuireadh tús le cur i bhfeidhm an chláir i mí Feabhra. Táthar ag leanúint ar aghaidh le hobair leis an gclár a chur chun cinn agus le borradh a chur faoina chur i ngníomh d'fhonn an sprioc 1,000 rannpháirtí a bheith sa chlár píolótach a bhaint amach.

Foinsí Nua Airgeadais

Thángthas ar chomhaontú imlíneach le Banc KfW agus le hAireacht Airgeadais na Gearmáine chun tionscnamh a fhorbairt a fheabhsóidh meicníochtaí airgeadaithe do FBManna; tá maoiniú ón Bhanc Infheistíochta Eorpach curtha leis an tionscamh seo. D'aontaigh an Rialtas reachtaíocht cumasaithe a fhoilsiú chun go bhféadfaí Corparáid Bhaincéireachta Straitéisí Éireann a bhunú i mí Iúil 2014.

Measúnú ar Thaighde agus ar Bheartais a Fheabhsú

In 2014 rinne an Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta taighde ar "Airgeadú FBManna" ar son an Ghrúpa Comhlachtaí Stáit um FBManna, agus chomhóstaigh an dá fhoras dhá sheimineár taighde agus beartais ar an ábhar Airgeadú don Fhás.

Bonneagair Eacnamaíochta

Tá infhaighteacht bonneagar den chéad scoth (fuinneamh, teileachumaráid, iompar, dramhaíl agus uisce) agus na seirbhísí gaolmhara, ar phraghas iomaíoch, ríthábhachtach chun tacú le fás eacnamaíochta agus forbairt fiontar.

Le linn 2014 chuir an Roinn béim ar na príomhcheisteanna agus ar na príomhthosaíochtaí d'úsáideoirí gnó i ngach réimse den bhonneagar, í ag tarraingt ar thaighde doimhin a rinne an Rannóg Beartas Straitéiseach. D'aontaíomar na barrthosaíochtaí bonneagair maidir le forbairt fiontar, agus bhíomar i dteagmháil leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA). Chuireamar iomaíochas costais fuinnimh in áit níos lárnaí i bpróiseas an Pháipéir Ghlais. D'oibríomar i bpáirtíocht le grúpaí eile maidir le beartais iompair, eitlíochta, uisce agus teileachumarsáide agus maidir le riachtanais infheistíochta chun tacú le fiontair.

Déanann an Roinn monatóireacht agus athbhreithniú ar riachtanais bhonneagair atá ag fiontair san am i láthair agus sa todhchaí, le fócas ar leith ar na hearnálacha a bhíonn i mbun trádála go hidirnáisiúnta. Déanann sí measúnú freisin ar fheidhmíocht na hÉireann ó thaobh a bheith ag freastal ar na riachtanais sin; aithníonn sí na gníomhaíochtaí tosaíochta infheistíochta agus beartais a gcaithfear aird a dhíriú orthu chun tacú le fás gníomhaíochtaí fiontar agus cruthú post, agus déanann sí a dícheall na gníomhaíochtaí sin a chur chun feidhme.

Ar na gníomhaíochtaí in 2014 bhí ionchur in Athbhreithniú an Rialtais ar an gClár Caipiteal Infheistíochta Poiblí, i gcomhairliúcháin faoin bPáipéar Glas um Fhuinneamh, agus i gcomhairliúchán an Choimisiúin um Rialáil Fuinnimh maidir le moltaí faoi mhuirir uisce neamhbhaile agus maidir le cód cleachtais dréachta Uisce Éireann do chustaiméirí. Chuir an Roinn aighneacht isteach in 2014 mar chuid de chomhairliúchán na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt i dtaca leis an mbeartas náisiúnta dréachta eitlíochta agus chuir sí aighneacht eile isteach i ndáil le comhairliúchán an Choimisiúin um Rialáil Eitlíochta faoi mhuirir aerfoirt in Aerfort Bhaile Átha Cliath. Bhí ionchur ag an Roinn freisin sa Chreat Straitéiseach um Infheistíocht in Iompar ar Tír. Chomh maith leis sin, bhí an Roinn i dteagmháil leanúnach leis an earnáil phoiblí agus leis an earnáil phríobháideach chun tacaíocht a thabhairt do bhearta beartais chun infhaighteacht agus cáilíocht an bhonneagair eacnamaíochta a fheabhsú d'fhonn tacú le forbairt agus fás fiontar.

Cánachas

Le linn 2014, bhíomar i dteagmháil leis an Roinn Airgeadais lena chinntiú go raibh na hathruithe ar rialacha cánach cónaitheachta á mbainistiú agus go raibh moltaí malartacha lenár n-iomaíochas a choinneáil á gcur chun cinn agus go raibh siad ag tacú le hobair na Roinne Airgeadais chun roinnt athruithe ar réimse tionscnamh cánach eile a thabhairt ar aghaidh. Chomhordaigh an RPFN Aighneacht Réamh-Bhuiséid ag gníomhaireachtaí éagsúla i gcomhar lena chéile do 2015; is iad GFT Éireann, Fiontraíochta Éireann agus Fondúireacht Eolaíochta Éireann na gníomhaireachtaí sin. Ba é an cuspóir príomhúil a bhí leis an aighneacht a chinntiú go bhfuil Buiséad 2015 ag tacú le fiontair, go háirithe ionchais onnmhairiúcháin gnólachtaí agus tarraingteacht na hÉireann mar áit d'infheistíocht dhíreach eachtrach agus chun daoine le tallann a mhealladh agus a choinneáil.

San aighneacht, cuireadh béim ar a thábhachtaí atá sé a chinntiú go ndírítear go leanúnach ar chinnteacht agus ar intuarthacht, rudaí atá iontach tábhachtach agus cinntí á ndéanamh ag fiontair. Cuireadh béim go háirithe ar athruithe suntasacha a mbeadh tionchar acu ar fhiontair agus gur chóir a chur in iúl roimh ré, nuair is féidir, go bhfuil siad le tarlú, gur chóir próiseas

comhairliúcháin a bheith ann ina leith agus gur chóir go leor ama a chur ar fáil sa tréimhse roimh fheidhmiú na n-athruithe chun cinnteacht a chur ar fháil do ghnóthais.

Tá moltaí san aighneacht maidir le roinnt réimsí tábhachtacha cánach d'fhiontair agus tá siad curtha i láthair de réir thrí cheannteideal: Fiontraíocht agus Infheistíocht, an Timpeallacht Idirnáisiúnta Cánach agus tacaíocht do chruthú Post agus d’Fhás Onnmhairiúcháin.

3. FIONTAIR A FHORBAIRT AGUS POIST

"Fás líon na bpost a uasmhéadú, go háirithe trí bhonn láidir fiontar dúchasach a fhorbairt, trí infheistíocht dhíreach eachtrach a mhealladh, agus trí líonraí trasfhiontar a fhorbairt".

Téann bonn fiontar faoi bhláth chun tairbhe na sochaí trí fhás geilleagrach inbhuanaithe agus cruthú post inbhuanaithe a chur ar fáil agus trí chaighdeáin mhaireachtála a ardú. Tá an beartas fiontar in Éirinn dírithe ar thimpeallacht thacúil a chur ar fáil do gach gnóthas cibé acu atá siad ag trádáil go háitiúil nó ag onnmhairiú. Áirítear leis tacaíochtaí díreacha agus indíreacha a sholáthar, i gcomhréir le rialacha Státchabhrach an AE, chun fiontair a bhíonn ag onnmhairiú nó a bhfuil acmhainneacht acu onnmhairí a chruthú, a mhealladh agus a fhás.

Tá ról lárnach ag an Roinn maidir le tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt fiontar in Éirinn agus cuidíonn gníomhaireachtaí léi maidir leis sin; ar na gníomhaireachtaí sin tá Forfás[10], Fiontraíocht Éireann (FÉ), GFT Éireann, na hOifigí Fiontair Áitiúla[11], Forbairt Shionainne[12], Fondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) agus an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (ÚCNÉ).

Díríonn na gníomhaireachtaí forbartha, a bhfuil mionfhiontair dhúchasacha agus cuideachtaí ilnáisiúnta eachtracha mar chliaint acu, ar na cuspóirí leathana seo a leanas:

- Fiontraíocht agus gnólachtaí nuathionscanta a chothú.
- Infheistíocht a Chur Chun Cinn.
- Onnmhairí a Chur Chun Cinn.
- Táirgiúlacht, nuálaíocht, cumas bainistíochta agus iomaíochas gnólachtaí dúchasacha agus cuideachtaí eachtracha atá lonnaithe in Éirinn a threisiú.

Feidhmíocht Fiontar a Fhaigheann Cúnamh ó Ghníomhaireachtaí RPFN

Déanann Aonad Suirbhéireachta RPFN suirbhéanna ar chliaint na ngníomhaireachtaí fiontar; is iad an Suirbhé Bliantúil Gnó um Thionchar Eacnamaíochta agus an Suirbhé Bliantúil Fostaíochta na suirbhéanna a dhéanann sé, agus tá sainordú aige freisin sonraí Taighde agus Forbartha a bhailiú faoin earnáil Ard-Oideachais agus faoin earnáil Stáit. In 2014 d'fhoilsigh RPFN roinnt tuarascálacha tábhachtacha, ina measc Buiséad Eolaíochta 2013, ar fardal é den Taighde agus Forbairt uile státmhaoinithe a dhéantar in Éirinn, Suirbhé Bliantúil Fostaíochta 2014 agus Suirbhé Bliantúil Gnó um Thionchar Eacnamaíochta 2013. Is féidir teacht ar thuilleadh torthaí agus eolas sonraithe faoi na tuarascálacha seo i gcuid na bhFoilseachán ar shuíomh gréasáin na Roinne.

Tá cur síos ar fheidhmíocht na bhfiontar a fhaigheann cúnamh ó ghníomhaireachtaí na Roinne in 2014, Fiontraíocht Éireann agus GFT Éireann, le fáil thíos.

---

[10] Comhtháthaíodh Forfás sa Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta ar an 1 Lúnasa, 2014.

[11] Rinneadh na 35 Bord Fiontar Contae a dhíscaoileadh go dlíthiúil ar an 15 Aibreán, 2014 agus bunaíodh 31 Oifig Fiontair Áitiúil agus chuaigh siad i mbun gnó an lá céanna.

[12] Rinneadh cuid de Ghrúpa Shionainne cpt d'Fhorbairt Shionainne i mí na Samhna 2014, agus ghlac Fiontraíocht Éireann agus GFT Éireann a cuid feidhmeanna tacaíochta d'fhiontair maidir le fiontair dhúchasacha agus fiontair thar sáile, faoi seach, chucu féin.

Fíor 1. Gnóthachain Phost, Caillteanais Phost agus Glan-Athrú ar Fhostaíocht Bhuan Lán-Aimseartha sna Cuideachtaí uile a fhaigheann cúnamh ó na Gníomhaireachtaí, 2005-2014

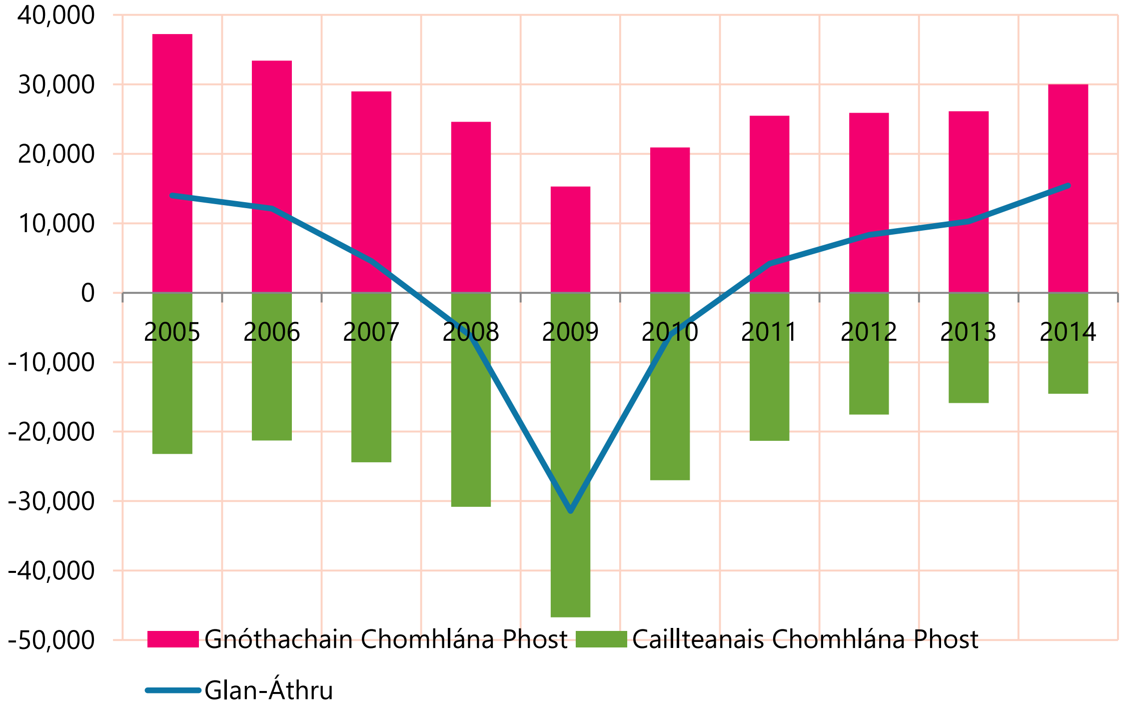

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gnóthachain Chomhlána Phost	37,222	33,415	28,971	24,585	15,298	20,936	25,493	25,878	26,127	29,985
Caillteanais Chomhlána Phost	-23,221	-21,290	-24,421	-30,808	-46,712	-26,991	-21,333	-17,536	-15,886	-14,561
Glan-Athrú ar Líon na bPost	14,001	12,125	4,550	-6,223	-31,414	-6,055	4,160	8,342	10,241	15,424

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

- Ó bhí 2011 ann, tá ghlanghnóthachain dhearfacha phost taifeadta ag cuideachtaí a fhaigheann cúnamh ó ghníomhaireachtaí; 15,424 post an glanathrú dearfach is airde ar líon na bpost a taifeadadh, agus é sin in 2014.
- Tá méadú 15% tagtha ar ghlanghnóthachain ar líon na bpost (3,858 post) ó bhí 2013 ann, ach tá laghdú 19% tagtha ar ghnóthachain chomhlána phost ó bhí 2005 ann.
- In 2014, ba é 14,561 líon comhlán na bpost a cailleadh, an leibhéal is ísle le deich mbliana anuas.

Fíor 2. Treochtaí i bhFostaíocht Bhuan Lán-Aimseartha (LA) i gCuideachtaí le hÚinéirí Éireannacha agus le hÚinéirí Eachtracha a fhaigheann cúnamh ó na Gníomhaireachtaí, 2005-2014

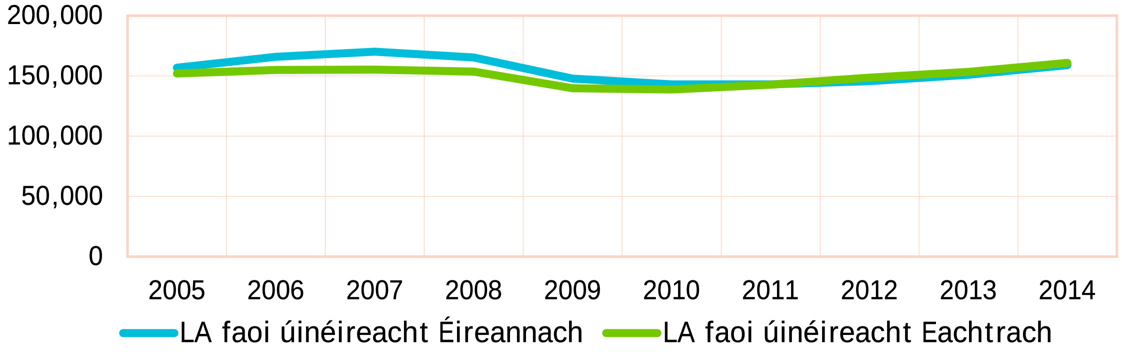

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Éireannach	156,679	165,684	170,058	165,305	147,698	142,757	142,972	145,606	150,910	158,829
Eachtrach	151,768	154,888	155,064	153,594	139,787	138,673	142,618	148,326	153,263	160,768
Gach Cineál Úinéirí	308,447	320,572	325,122	318,899	287,485	281,430	285,590	293,932	304,173	319,597

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

- Ba é 319, 597 líon iomlán na bpost buan lánaimseartha in 2014 i gcuideachtaí a fhaigheann cúnamh ó ghníomhaireachtaí agus atá ag feidhmiú san earnáil thionsclaíoch nó san earnáil seirbhísí; ba mhéadú 15,424 post (5.1%) é sin le hais leibhéal fostaíochta 2013.

Fíor 3. Treochtaí i bhFostaíocht Pháirtaimseartha / Shealadach / Chonartha Ghearrthéarmaigh (PA) i gCuideachtaí faoi Úinéireacht Éireannach nó Eachtrach a fhaigheann cúnamh ó na Gníomhaireachtaí, 2005-2014

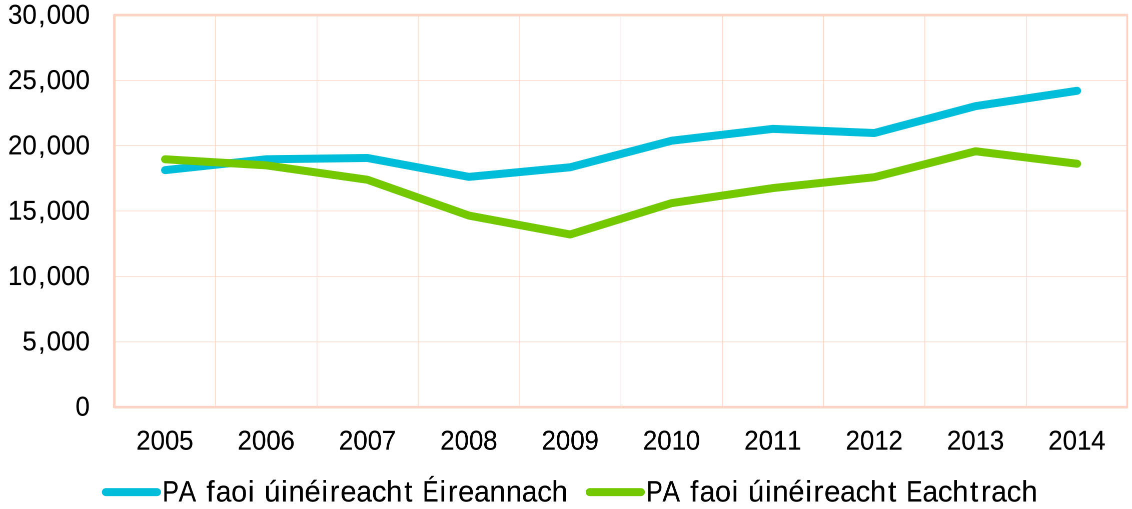

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Éireannach	18,141	18,966	19,076	17,624	18,345	20,385	21,291	20,971	23,032	24,202
Eachtrach	18,959	18,513	17,402	14,662	13,219	15,609	16,773	17,586	19,587	18,616
Gach Cineál Úinéirí	37,100	37,479	36,478	32,286	31,564	35,994	38,064	38,557	42,619	42,818

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

Taifeadadh go raibh 42,818 post sealadach nó páirtaimseartha eile san iomlán ann in 2014 i gcuideachtaí a fhaigheann cúnamh ó na gníomhaireachtaí, rud a chiallaíonn go raibh méadú 199 ar líon na bpost ó bhí 2013 ann.

Fíor 4. Díolacháin, Onnmhairí, Luach Breise agus Caiteachas Díreach Cliantchuideachtaí na nGníomhaireachtaí Uile, 2000-2014

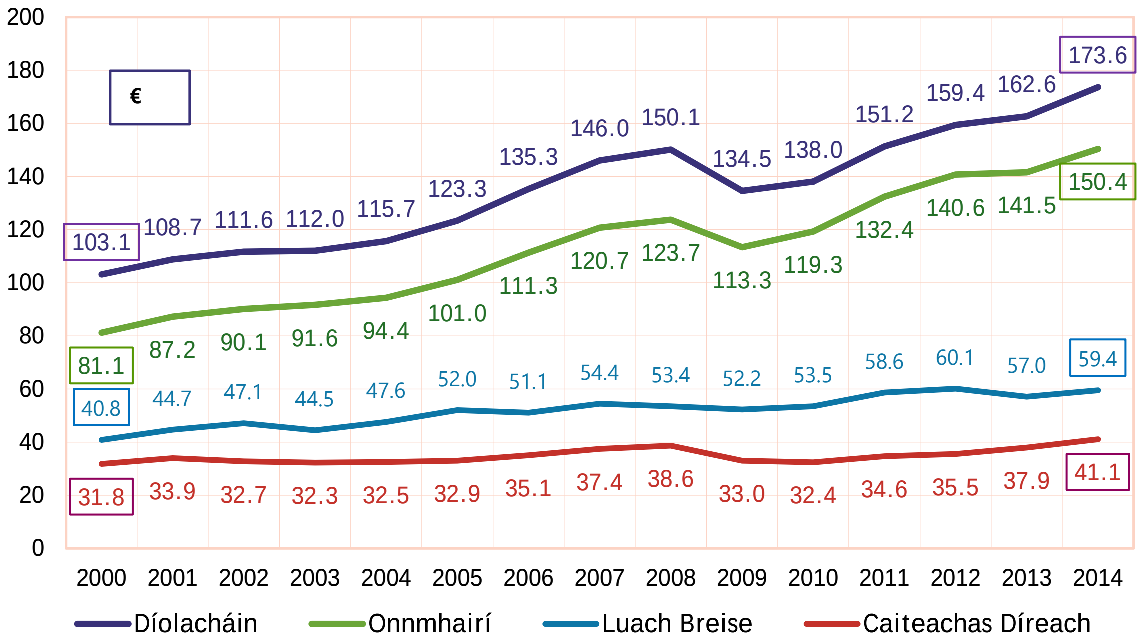

Foinse: Aonad Suirbhéireachta na Rannóige Beartas Straitéiseach, RPFN

- Thuairiscigh na cliantchuideachtaí ardú ar dhíolacháin agus ar onnmhairí in 2014 le hais fhigiúirí na bliana roimhe sin; thart ar €173.6 billiún luach na ndíolachán in 2014. Treocht suntasach suas atá i gceist leis sin i ndiaidh na lagthrá eacnamaíochta in 2009.
- Mhéadaigh na figiúirí Luacha Bhreise i ngeilleagar na hÉireann ag cliantchuideachtaí go €59.4 billiún in 2014.
- Tá Caiteachas Díreach i nGeilleagar na hÉireann ag an leibhéal is airde sa tsraith ama, €41.1 billiún in 2014.

Athbhreithniú ar an mBeartas Infheistíochta Dírí Eachtraí

Bhí mealladh Infheistíochta Dírí Eachtraí (IDE) ina chuid lárnach de bheartas fiontar na hÉireann ó thosaigh Éire sna 1950idí i mbun beart forghníomhach chun infheistíochtaí gluaisteacha idirnáisiúnta a fháil. Sa lá atá inniu ann, bíonn gnólachtaí eachtracha ag cur go substaintiúil le honnmhairí, le poist agus le caiteachas i ngeilleagar na hÉireann agus leis an Státchiste. Bíonn an timpeallacht dhomhanda ina bhfuil Éire in iomaíocht le haghaidh IDE de shíor ag athrú, agus tá an iomaíocht faoi choinne infheistíochta i ndiaidh géarú go suntasach.

Sa chomhthéacs sin, d'iarr RPFN ar Forfás athbhreithniú a dhéanamh ar beartas IDE na hÉireann, agus an toradh a bhí air ná gur foilsíodh *Ráiteas Beartais an Rialtais um Infheistíocht Dhíreach Eachtrach in Éirinn* i mí Iúil 2014. Bunaithe ar anailís ar threochtaí domhanda IDE, ar chuir chuige IDE i leith gheilleagar na hÉireann agus ar an méid a chuireann IDE le geilleagar na hÉireann, leagadh amach sa Ráiteas Beartais na cuspóirí beartais seo a leanas:

1. IDE atá dírithe ar onnmhairiúchán a leathnú agus a fhorbairt níos mó agus a mbeidh na nithe seo a leanas mar thoradh uirthi:
    - Cruthú post agus cruthú saibhris;
    - Cuirfear le táirgiúlacht fheabhsaithe agus le luach breise;
    - Cumais agus mais chriticiúil na hÉireann in earnálacha lárnacha agus in éiceachórais fhéinchothaithe a fhorbairt;
    - Cumais nuálacha na hÉireann a threisiú;
    - Trí chaiteachas díreach geilleagair, cur le cruthú indíreach post sa gheilleagar intíre;
    - Rochtain ar shlabhraí luacha domhanda ag cuideachtaí faoi úinéireacht Éireannach a chur ar fáil; agus
    - An méid is mó agus is féidir a bhaint as a gcuireann IDE le forbairt eacnamaíochta réigiúnaí mar chuid de straitéisí comhtháite réigiúnacha spáis agus eacnamaíochta.

2. Deiseanna a aithint agus a chur chun cinn (de réir mar is cuí) trínar féidir le IDE táirgiúlacht a threisiú, dul i ngleic le bearnaí straitéiseacha sa timpeallacht ghnó sa gheilleagar intíre agus/nó cur leis na hiarrachtaí aghaidh a thabhairt ar dhúshláin náisiúnta.

Tá gníomhaíochtaí leagtha amach sa Ráiteas Beartais a chuirfear i bhfeidhm ar fud an Rialtais chun na réimsí sainiúla sin a bhaineann le hÉirinn thar aon tír eile a chothú agus a fhorbairt. Baineann siad go sonrach le:

Tallann: Éire mar áit atá iomaíoch go hidirnáisiúnta ó thaobh tallann a mhealladh agus a threisiú.
Comhfhorbairt áite: réigiúin chathrach a chruthú atá iomaíoch, bisiúil agus nasctha leis an domhan mór agus a mheallann infheistíocht, agus Baile Átha Cliath a chur i láthair mar an ghorlann is fearr san Eoraip faoi choinne gnólachtaí nuathionscanta, gnólachtaí atá ag fás go gasta agus daoine tallannacha.
Taighde nasctha den chéad scoth: Aithnítear Éire mar cheann de na córais is fearr ar domhan atá ailínithe le fiontair ó thaobh eolaíochta, teicneolaíochta agus nuálaíochta de, córas ina ndéantar nascanna agus comhobair le fiontair agus a bhfuil tionchar inbhuanaithe aige ar an ngeilleagar.

Tá an *Ráiteas Beartais ar Infheistíocht Dhíreach Eachtrach in Éirinn* glactha san áireamh i straitéis GFT Éireann, Ag Éirí Linn Thar Sáile (*Winning Abroad*), a dhíríonn ar chuspóirí beartais a ghnóthú, ar ár láidreachtaí a fhorbairt agus ar muid féin a chur ar fáil le deiseanna nua a thapú, agus ar phunann IDE na hÉireann a éagsúlú ó thaobh margaí foinse de – trí spriocanna agus meadracht shoiléir a leagan amach le bheith rathúil.

Mar thoradh ar an anailís, tá Fiontraíocht Éireann ag díriú go dian ar na hionchais a bhaineann le IDE méadaithe ó fhiontair a bhíonn ag plé le margaí Bia agus Deochanna, ina measc comhábhair, bianna tomhaltóirí, cothú agus nútraiceodaigh. Tá sí ag díriú freisin ar a bheith ag obair le haonáin atá bunaithe cheana féin anseo chun a mandáidí corparáideacha a leathnú, Taighde, Forbairt agus Nuálaíocht agus Ceanncheathrúna san áireamh.

Ag tógáil ar thorthaí an Ráitis Bheartais, leagadh amach i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2015 gníomhaíochtaí sonracha a bhí le cur i ngníomh taobh istigh de bhliain agus a luaigh an clár oibre leathan Tallainne mar athchóiriú suaiteach. Bhí an taighde, an anailís agus na torthaí a bhí mar bhunús leis san áireamh agus Fiontair 2025 á múnlú; is é is Fiontair 2025 ann beartas náisiúnta fiontar na hÉireann do na deich mbliana atá romhainn. Mar gheall ar na nithe úd (taighde, anailís agus na torthaí), tá forbairt shuntasach déanta maidir le cur chuige níos córasaí i leith fhorbairt eiceachóras earnálacha. Táthar in ann freisin Cnuasaigh Náisiúnta scálaithe inbhuanaithe a chruthú a bhfuil sofheictheacht agus tionchar idirnáisiúnta ag baint leo.

Clár Oibre Comhtháite um Fhorbairt Earnálacha a Chur Chun Cinn

Bhí ról lárnach ag an Roinn i bhforbairt clár oibre comhtháite chun hearnálacha in Éirinn a fhorbarit i gcomhthéacs na hiomaíochta méadaithe ar fud an domhain. Caithfear athbhreithniú agus uasdátú a dhéanamh go seasta lena chinntiú go ndéantar forbairt éifeachtach ar na hearnálacha. Áirítear leis sin súil a choinneáil ar an bpictiúr mór agus anailís ar fhorbairtí domhanda agus náisiúnta d’fhonn clár oibre leanúnach gníomhaíochta a mhúnlú. D’obair RPFN le Forfás, leis an gníomhaireachtaí forbartha fiontar agus le páirtithe leasmhara eile chun constaicí a bhaineann go sainiúil leis na hearnálacha a athbhreithniú agus a chur in ord tosaíochta agus le cumasóirí a aithint a bheadh mar bhunús le forbairt beartas, leis na gníomhaíochtaí atá de dhíth agus le cur i bhfeidhm.

Leagadh amach sna hachoimrí earnála, a rinne Forfás ar dtús mar thoradh ar chomhairliúchán leanúnach, clár oibre comhaontaithe trasghníomhaireachta a chuimsíonn na nithe seo a leanas:

- Eolas na ngníomhaireachtaí uile, a fhaightear ó na tionscail, a úsáid chun forbhreathnú cuimsitheach a dhéanamh ar earnáil a chuimsíonn peirspictíochtaí dúchasacha agus eachtracha agus earnálacha nach bhfaigheann tacaíocht ó RPFN;
- Gníomhaíochtaí i gcoitinne, comhaontaithe ag na gníomhaireachtaí agus a ghlacfar san áireamh i bhforbairt beartas, a leagan amach; agus
- Léargais luatha a chur ar fáil ar athruithe struchtúrtha sna tionscail a bhféadfaí anailís dhírithe ar bheartais agus/nó freagairtí malartacha a bheith ag teastáil ina leith.

Baineadh úsáid as na hachoimrí earnála go héifeachtach chun cur le forbairt na bPleananna Gníomhaíochta Réigiúnacha atá faoi stiúir RPFN agus le forbairt Straitéis Eacnamaíochta Meántéarmach na Roinne Airgeadais (2014) agus le bunús láidir a sholáthar le haghaidh forbairt Fhiontair 2025 thar an tréimhse 2014/2015.

Maidir leis na réimsí nua sonracha deiseanna, thacaigh an Roinn in 2014 le hobair an Tascfhórsa um Mhórán Sonraí agus chuir sí measúnú i gcrích ar na dúshláin bheartais a bhaineann le Mórán Sonraí. Chuir an Roinn i gcrích freisin mapáil agus anailís ar dheiseanna d’fhás fiontar in Aoisiú Cliste.

Beartas Náisiúnta Fiontar na hÉireann a Fhorbairt

Faoi na hAchtanna um Fhorbairt Tionscail, éilítear ar RPFN athbhreithniú a dhéanamh go rialta ar bheartas tionscail na hÉireann. Cé go bhfuiltear eolach ar an ngéarghá atá ann le díriú ar chruthú post agus na rátaí arda dífhostaíochta a laghdú thar an tréimhse ó 2010 ar aghaidh, chuir an Roinn tús leis an bpróiseas chun beartas náisiúnta fiontar níos fadtéarmaí a fhorbairt a bheadh san áireamh agus tosaíochtaí beartas straitéiseach á socrú sa leathscór bliain atá romhainn.

Is é an aidhm atá ann na gníomhaíochtaí straitéiseacha atá de dhíth ar fud an Rialtais a leagan amach chun an ardaidhm fhógartha fostaíocht iomlán a bhaint amach faoi 2020 a fhíorú agus lena chinntiú go bhfuil beartas fiontar na hÉireann daingean go leor chun a bheith céim chun tosaigh ar na hathruithe i dtimpeallacht iomaíoch na hÉireann agus ar an iomaíocht dhomhanda níos déine le haghaidh trádála, infheistíochta agus daoine, agus/nó chun a bheith freagarthach dóibh.

Cuireadh tús le taighde agus le hanailís in 2014. Is é a tháinig astu ná gur forbraíodh roinnt páipéar eolais faoi na nithe seo a leanas: Treochtaí Domhanda agus na ciallachais d'fhiontair, anailís bhunlíne ar fheidhmíocht agus ar threochtaí fiontar, athbhreithniú idirnáisiúnta ar an gcleachtas is fearr maidir le forbairt éiceachóras earnála, agus cnuasú inbhuanaithe.

Maidir le forbairt agus múnlú Fhiontair 2025[13], chuathas i mbun comhairliúcháin leathain le lucht fiontar, cumainn na dtionscal, lucht acadúil, gníomhaireachtaí agus Ranna Rialtais eile trí shraith cheardlann dírithe agus cruinnithe in 2014 agus suas go dtí an t-am a cuireadh an comhairliúchán i gcrích in 2015.

Riachtanais Scileanna na bhFiontar

Príomhthiománaí an téarnaimh agus an fháis inár ngeilleagar agus sa mhargadh saothair is ea na scileanna cearta agus bonn tallainne a bheith ann. Cuirfidh fórsa oibre dea-oilte a bhfuil ardscileanna acu Éire ar a cumas dul san iomaíocht i margaí idirnáisiúnta, infheistíocht dhíreach eachtrach a mhealladh, líon na bpost de cháilíocht níos fearr agus le híocaíocht níos fearr a mhéadú, agus an geilleagar eolais a fhorbairt.

Tá ról tábhachtach ag an nGrúpa um Riachtanais Scileanna sa Todhchaí (GRST) ó thaobh riachtanais scileanna reatha sa gheilleagar agus iad siúd a bheidh de dhíth a aithint. Tá an Roinn, in éineacht leis an Aonad Taighde um Scileanna agus an Margadh Saothair in SOLAS sa ról Rúnaíochta do GRST, a thuairiscíonn don Aire Oideachais agus Scileanna agus don Aire Post, Fiontar agus Nuálaíochta araon. Aithníonn GRST na scileanna a bhíonn de dhíth ar fhiontair i ngairmeacha agus in earnálacha éagsúla. Soláthraíonn an obair a dhéanann sé eolas do sholáthróirí oideachais agus oiliúna chun tacú cláir a ailíniú le riachtanais fostóirí, agus tá sí mar bhunchloch le cláir ghníomhachtúcháin mhargaidh shaothair; tá obair an Ghrúpa ina chuidiú freisin ag daoine aonair cinntí eolasacha a dhéanamh faoi dheiseanna fostaíochta agus roghanna gairme.

In 2014, rinne GRST taighde freisin ar riachtanais scileanna sa todhchaí i roinnt earnálacha ar leith, ina measc Mórán Sonraí/Anailísiú Sonraí, an earnáil Iompair Lastais, Dáileacháin agus Lóistíochta, agus an Geilleagar Muirí. Foilsíodh tuarascáil dar teideal *Assessing the Demand for Big Data/Data Analytics in Ireland 2013-2020* i mí Bhealtaine 2014, agus foilsíodh tuarascálacha faoi Iompar Lastais, Dáileachán agus Lóistíocht, agus faoin nGeilleagar Muirí in 2015 bunaithe ar an taighde a rinneadh in 2014.

Mar a tharla i mblianta roimhe seo, sholáthair GRST Treoirlínte do Sholáthróirí Ard-Oideachais i dtaca le Riachtanais Scileanna Fiontar faoi Láthair agus sa Todhchaí maidir le gairmeacha oiliúna Springboard. Príomhchuspóir de chuid Springboard is ea comhoibriú agus teagmháil idir an

[13] Seoladh Beartas Náisiúnta Fiontar na hÉireann 2015-2025, Fiontair 2025: Nuálach, Solúbtha, Nasctha i mí na Samhna 2015.

earnáil fiontar agus soláthróirí ardoideachais a threisiú chomh fada agus a bhaineann sé le cláir scileanna a thacaíonn le lucht lorgtha post a dhearadh agus a chur i ngníomh.

Le linn 2014, lean GRST air de bheith ag déanamh monatóireachta ar threochtaí i soláthar scileanna agus éileamh orthu trí na tuarascálacha bliantúla faoin margadh saothair a rinne an tAonad Taighde um Scileanna agus an Margadh Saothair in SOLAS, viz. *National Skills Bulletin*, *Vacancy Overview 2014*, agus *Regional Labour Markets Bulletin 2014*. Sholáthair sé freisin forbhreathnú ar an soláthar scileanna ó chóras oideachais na hÉireann trí *Monitoring Ireland's Skills Supply 2014*.

Mar chuid dá chlár oibre, lean Cathaoirleach agus Rúnaíocht GRST orthu lena dteagmháil le páirtithe leasmhara in 2014 chun a chinntiú gur craobhscaoileadh eolas tábhachtach faoin margadh saothair chuig na páirtithe cuí uile. Leanann GRST ar aghaidh de bheith ag cur an chlár oibre scileanna chun cinn trí ionadaíocht i roinnt grúpaí, ina measc Grúpa Tacaíochta na Roinne Oideachais agus Scileanna chun an Togra Mata a Chur i bhFeidhm, Grúpa Comhairleach Fhondúireacht Eolaíochta Éireann um Thodhchaí Cliste a Fhiosrú, an Grúpa Feidhmithe Ardleibhéil don Phlean Gníomhaíochta um Scileanna TFC, agus an Coiste Measúnaithe do Springboard.

Tá tuarascálacha GRST ar fáil ar www.skillsireland.ie.

Measúnú agus athbhreithniú ar Chláir agus tacaíochtaí d'Fhiontair

In 2014, d'fhoilsigh Forfás (a comhtháthaíodh sa Roinn sa dara leath den bhliain) measúnuithe ar chláir tacaíochta na ngníomhaireachtaí d'fhiontair maidir le gnó a Nuathionscnamh agus Fiontraíocht agus Taighde agus Forbairt. Tá na measúnuithe mar chuid d'athbhreithniú ar thart ar 50 clár curtha ar fáil ag na gníomhaireachtaí forbartha fiontar – Fiontraíocht Éireann, GFT Éireann, Fondúireacht Eolaíochta Éireann agus na hOifigí Fiontair Áitiúla. Is é cuspóir foriomlán na measúnuithe eolas a fháil chun an úsáid is fearr agus is féidir a bhaint as acmhainní chun cuspóirí beartais maidir le fiontair a ghnóthú.

Go ginearálta, fuarthas go raibh na cláir a measúnaíodh oiriúnach, éifeachtúil, éifeachtach. Tá siad ag teacht le beartais Rialtais agus tá réasúnaíochtaí inaitheanta ann le haghaidh idirghabhála. De ghnáth, feidhmíonn na cuideachtaí atá páirteach sna cláir níos fearr ná riailghrúpaí agus grúpaí comparáide chomh fada agus a bhaineann sé le tomhais thábhachtacha amhail líon na bpost, díolacháin agus onnmhairí. Go ginearálta, léiríodh go raibh teacht aniar níos fearr le linn an chúlú eacnamaíochta sna cuideachtaí úd a bhí ag fáil tacaíochta tríd na cláir. Fuarthas go raibh tacaíocht na ngníomhaireachtaí tábhachtach, ní hamháin ó thaobh poist nua a chruthú de, ach ó thaobh poist a bhí ann cheana féin a chothú agus maidir le hinmharthanacht fhoriomlán na gcuideachtaí freisin. Aithníodh bearta ceartaithe do na cláir, nuair ba chuí.

Leanadh ar aghaidh i rith 2014 leis an gclár measúnaithe ar an bhfoireann deiridh tacaíochtaí – Cláir Fhorbairt Gnó na ngníomhaireachtaí – a dhíríonn ar thacaíochtaí do chaipiteal agus fostaíocht, idirnáisiúnú, meantóireacht, oiliúint agus forbairt agus tacaíochtaí bainistíochta do tháirgiúlacht.

Rinne Forfás/RPFN Athbhreithniú ar Sheirbhísí Meantóireachta Gnó in Éirinn freisin in 2014; rinne Grúpa Stiúrtha tionscadal, comhdhéanta d'ionadaithe ar Fhiontraíocht Éireann agus ar an Roinn, maoirseacht ar an Athbhreithniú. Rinneadh athbhreithniú ar na seirbhísí meantóireachta atá ar fáil do ghnóthais nuathionscanta agus do ghnóthais bheaga, agus aithníodh gníomhaíochtaí atá le déanamh chun dul i ngleic le réimsí ar féidir iad a láidriú. Tá mapáil

déanta ar chúrsaí meantóireachta in Éirinn faoi láthair (soláthróirí san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí araon), agus tá measúnú déanta ar na soláthróirí príomha a fhaigheann maoiniú poiblí.

Cuirtear béim sa tuarascáil ar ghníomhaíochtaí chun dul i ngleic le réimsí ar féidir iad a láidriú. Moladh grúpa oibre a bhunú, faoi stiúir RPFN, comhdhéanta d'ionadaithe ar FÉ, na OFÁnna, Skillnets agus páirtithe leasmhara eile a bhíonn ag plé le meantóireacht, de réir mar is cuí, d'fhonn na gníomhaíochtaí a chur chun cinn.

Plean Gníomhaíochta do Phoist 2014

Sa Phlean Gníomhaíochta, tá fócas "uile-Rialtais" ar chruthú post. Tugann an Plean Ranna le chéile, luasghéaraíonn sé bearta daingne chun iomaíochas a fheabhsú, agus tá cur chuige níos dírithe, níos comhoibrithí ag an Roinn agus a Gníomhaireachtaí mar gheall air. Díríonn an plean ar na réimsí sin is tábhachtaí do ghnóthais – Rochtain ar Airgead, Costais, Táirgiúlacht, Infhaighteacht Scileanna, Taighde agus Forbairt agus Nuálaíocht, agus Díol Thar Lear. Féachann sé le tógáil ar láidreachtaí agus le deiseanna nua a fhorbairt, agus tugtar feidhm leis do bheartais dírithe ar a bheith ag tacú le fiontair Éireannacha agus ar infheistíocht dhíreach eachtrach a mhealladh sna príomhearnálacha.

Bhí gníomhaíochtaí luaite i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 chun leanúint ar aghaidh le tacaíochtaí a sholáthar do ghnóthais a chruthaíonn poist agus le constaicí ar chruthú fostaíochta ar fud an gheilleagair a bhaint.

Cé go raibh an timpeallacht eacnamaíochta intíre agus sheachtrach go fóill iontach deacair in 2014, bhí an glanchruthú post ag cuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó Fhiontraíocht Éireann agus ó GFT suntasach, é ag tógáil ar dhea-thorthaí 2013 i ndiaidh na mblianta roimhe sin ina raibh glanchaillteanas suntasach post. Cé go bhfuil an dífhostaíocht go fóill ard, tá comharthaí ann go bhfuil dul chun cinn á dhéanamh sa mhargadh saothair níos leithne freisin. Léirigh sonraí Shuirbhéireacht Náisiúnta Ráithiúil ar Theaghlaigh na Príomh-Oifige Staidirimh go raibh méadú bliantúil 1.3% ar fhostaíocht sa bhliain suas go dtí an ceathrú ráithe in 2014, arb ionann dó 25,000 post. Fágann sé sin gur 1,902,100 líon na ndaoine atá fostaithe san iomlán. Mhéadaigh an fhostaíocht in 11 de na 14 earnáil eacnamaíochta, ina measc Foirgníocht, Miondíol, Turasóireacht, gníomhaíochtaí Gairmiúla agus Eolaíocht. Is réimsí iad seo go léir a ndírítear orthu sa Phlean Gníomhaíochta do Phoist. Tháinig laghdú 35,000 ar dhífhostaíocht i Ráithe 4 2014, agus laghdaigh an Ráta Dífhostaíochta go 10.4%, síos ó 15.1% i Ráithe 1 2012 (tá na figiúir go léir coigeartaithe de réir séasúir).

Tá sé cruthaithe go bhfuil an Plean Gníomhaíochta do Phoist éifeachtach mar dhóigh chun chur i bhfeidhm beartas a thiomáint nuair a bhíonn gníomhaí agus sceideal luaite le gach uile tasc. Tá córas trédhearcach tuarascálacha ráithiúla ar dhul chun cinn ann, a chinntíonn gur féidir leis an bpobal cur i bhfeidhm na ngníomhaíochtaí a imscrúdú. Bhí leibhéal ard feidhmithe i gceist le Pleananna Gníomhaíochta do Phoist 2013 agus 2014: 94% agus 91% faoi seach.

Rochtain ar Sholáthar do FBManna

Bhí roinnt beart i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 a dhírigh ar an ngealltanas sa Chlár Rialtais rochtain ar sholáthar poiblí ag Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna) a fheabhsú a chomhlíonadh.

Is é ceann de na príomhghníomhaíochtaí do 2014 grúpa oibre de pháirtithe leasmhara a bhunú as measc na FBManna. Tá an Roinn ina ball de Ghrúpa Oibre FBManna um Rochtain ar Sholáthar Poiblí, a bhfuil an Oifig um Sholáthar Rialtais mar chathaoirleach air. Tá comhlachtaí ionadaíochta ar ghnóthais i measc na mball freisin. Bhí an chéad chruinniú ag an nGrúpa Oibre FBManna i mí Eanáir 2014. Chuir an grúpa ar dhóigh dhearfach leis an obair a rinneadh sular foilsíodh Ciorclán 10/2014. Tá na treoirlínte nua sa Chiorclán dírithe ar an ualach riaracháin atá ar FBManna atá ag iarraidh tairiscint a chur isteach ar chonarthaí poiblí a laghdú. Spreagann na treoirlínte nua FBManna le cuibhreannais a bhunú sa chás nach bhfuil siad mór go leor chun tairiscint a chur isteach ina n-aonar agus moltar dóibh clárú ar www.etenders.gov.ie lena chinntiú go bhfaigheann siad an oiread eolais agus is féidir faoi dheiseanna tairisceana.

Tá leathnú soláthar na nuálaíochta san earnáil phoiblí á fhiosrú tríd an nGrúpa Ard-Leibhéil um Rochtain ag FBManna ar Sholáthar Poiblí, a bhfuil an Oifig um Sholáthar Rialtais mar chathaoirleach air agus a bhfuil an Roinn, Fiontraíocht Éireann agus Idir-Thrádáil Éireann ina mbaill de. Rud tábhachtach a tharla as measc thionscnaimh na nGrúpaí Ard-Leibhéil ná tabhairt isteach Ciorclán 10/14: Tionscnaimh chun cuidiú le FBManna maidir le Soláthar Poiblí.

Tá Fiontraíocht Éireann ag spreagadh FBManna ar cliaint dá cuid iad le clárú ar na suíomhanna eTenders.ie agus Procurement.ie ionas go bhfaighidh siad eolas faoi dheiseanna soláthair phoiblí a bheidh ann. Bhí teagmháil le FBManna agus eolas maidir leis na buntáistí a bhaineann le eTenders mar chuid de bheartas cumarsáide Fhiontraíocht Éireann do FBManna ag na himeachtaí uile in 2014, ina measc "Cas leis an gCeannaitheoir", ina dtugtar ceannaitheoirí san earnáil phoiblí agus soláthróirí ionchasacha le chéile. Bhí dhá imeacht "Cás leis an gCeannaitheoir" ann in 2014, ceann amháin acu i mBéal Feirste agus an ceann eile i mBaile Átha Cliath. Bhí thart ar 700 soláthróir i láthair. Faigheann na FBManna deis bualadh leis an Oifig um Sholáthar Rialtais agus le ceanaitheoirí eile ón earnáil phoiblí, líonrú le gnóthais eile, agus comhairle a fháil ó shaineolaithe. Le linn 2014, chuir Fiontraíocht Éireann deiseanna tábhachtacha soláthair phoiblí in iúl do FBManna, mar shampla tionscadail réigiúnacha de chuid na Gníomhaireachta Náisiúnta Forbartha Airgeadais (GNFA) agus tionscadail Chomhpháirtíochta Príobháideacha Poiblí (CPP). Bhí ceithre imeacht do sholáthróirí agus ceannaitheoirí ag Fiontraíocht Éireann, i gcomhar le GNFA, in 2014: tionscadal Ghráinseach Ghormáin Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, na hIonaid Chúraim Phríomhúil, agus dhá cheann a dhírigh ar chlár na mBeart do Scoileanna. Ghlac breis agus 700 cuideachta san iomlán páirt sna himeachtaí; ba FBManna an chuid is mó acu.

Is mian leis an Roinn go mór rochtain ar dheiseanna soláthair phoiblí ag FBManna nuálacha a fheabhsú. Is é an cuspóir atá ann scóip níos mó a thabhairt do FBManna nuálacha réitigh nua a thairiscint lenar féidir leo luach níos fearr ar airgead agus táirgí/seirbhísí níos éifeachtaí a sholáthar d'Údaráis Chonartha.

I mí na Nollag 2014, d'fhoilsigh an Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí treoir a dhíríonn ar FBManna chun cuidiú leo déanamh de réir dhlíthe iomaíochta agus iad ag cur tairisceana isteach mar chuid de chuibhreannas. Comhlíonadh gealltanais a rinneadh sa Phlean Gníomhaíochta do Phoist atá sa treoir, mar chuid d'fhoireann beart chun é a dhéanamh níos éasca do FBManna rochtain a fháil ar dheiseanna soláthair ón Rialtas. Forbraíodh an treoir le cuidiú le gnóthais ar mhaith leo dul le chéile i gcuibhreannas chun comhthairiscint a chur isteach ar chonradh poiblí.

Treoirlínte Cabhrach Réigiúnaí

Cuireann na Treoirlínte Cabhrach Réigiúnaí ar chumas Stát Státchabhair a chur ar fáil do ghnóthais chun tacaíocht a thabhairt d'infheistíocht úr agus d'fhostaíocht úr i dtionscadail tháirgiúla sna réigiúin is mó faoi mhíbhuntáiste in Éirinn agus cuidíonn siad le coinbhéirsiú na réigiún sin leis na réigiúin is mó faoi bhuntáiste san Aontas. Rinneadh comhaontú sa chéad leath de 2014 le Coimisiúin an AE maidir leis na réigiúin atá san áireamh ar an Mapa nua Cabhrach Réigiúnaí.

Beidh limistéir arb ionann dóibh agus 51.28% de dhaonra na hÉireann cáilithe i leith cúnaimh faoi na Treoirlínte úra Cabhrach Réigiúnaí, méadú ar an bhfigiúr 50% faoi Mhapa 2007-2013. Tháinig Treoirlínte Cabhrach Réigiúnaí 2014-2020 i bhfeidhm ar an 1 Iúil, 2014.

Tugtar ar aird gur féidir leis an tír ar fad, lena n-áirítear réigiúin nach bhfuil i dteideal cabhrach Infheistíochta, cáiliú le haghaidh cineálacha eile tacaíochta Stáit, amhail iad siúd atá luaite thuas.

Straitéis GFT – Fís 2020

Ba í an bhliain 2014 an cúigiú bliain ina raibh Straitéis Fhís 2020 GFT Éireann i bhfeidhm. Bhí spriocanna ardleibhéil leagtha amach sa Straitéis a bhí le baint amach sa tréimhse cúig bliana ó 2010 go 2014: 62,000 post úr (a bhfuil tionchar eacnamaíoch 105,000 post ag baint leo) agus 640 infheistíocht. Thar thréimhse cúig bliana na straitéise, sháraigh GFT Éireann na spriocanna maidir le poist agus infheistíocht, agus foilseoidh GFT a straitéis nua go luath in 2015. Fuair GFT 779 infheistíocht; ba é 640 an sprioc cúig bliana. Tá méadú ar ghnóthachain chomhlána maidir le líon na bpost bainte amach freisin: 65,066 le hais 62,000 a bhí mar sprioc. Maidir le tomhas criticiúil glanlíon na bpost, tá 28,242 post curtha ar fáil ag GFT le hais na sprice cúig bliana, 25,000.

Chruthaigh cliantchuideachtaí GFT 15,012 post nua (7,131 ab ea glanlíon na bpost nua), rud a d'fhág gur 174,488 líon na bhfostaithe ag cliaint GFT.

D'fhaomh GFT 1,974 tionscadal infheistíochta, arb ionann dó méadú 20% le hais 2013, agus bhí 88 cuideachta nua ainmnithe san áireamh.

Tionchar Eacnamaíochta Infheistíochta Dírí Eachtraí

Léirigh infheisteoirí domhanda a muinín as Éirinn arís eile mar áit ina gcothaítear gnó agus an nuálaíocht. Ag deireadh 2014, bhí 174,488 duine ag obair i gcliantchuideachtaí GFT, an líon is mó i stair na Gníomhaireachta. Ba é 2014 an cúigiú bliain as a chéile inar tháinig fás ar an nglanfhostaíocht. Tá na cuideachtaí sin ag leanúint orthu de bheith ag cur go suntasach le geilleagar níos leithne na hÉireann.

Mhéadaigh onnmhairí chliaint GFT 24% go €130.1bn in 2014 ó bhonn 2010. Chaith cliantchuideachtaí GFT €18.1bn i ngeilleagar na hÉireann in 2014, méadú 8% le hais sonraí 2013. Áirítear sa chaiteachas:

- Caiteachas párolla €9.1bn, méadú 5.6% le hais 2013.
- Caiteachas €3.7bn ar ábhair faighte in Éirinn, méadú 14.3% le hais 2013.
- Caiteachas €5.3bn ar sheirbhísí faighte in Éirinn, méadú 8.1% le hais 2013.

Rátálacha Idirnáisiúnta na hÉireann

Lean Éire uirthi de bheith ag feidhmiú go maith sa rangú idirnáisiúnta in 2014. Rangaíodh Éire mar an 15ú geilleagar is iomaíche ar domhan as 60 geilleagar i Leabhar Bliana Domhanda

Iomaíochta na hInstitiúide Idirnáisiúnta um Fhorbairt Bainistíochta – dhá áit níos airde ná bliain ó shin agus naoi n-áit níos airde ná 2011. Is iad seo a leanas cuid de na ranguithe atá bainte amach ag Éirinn:

- an chéad áit maidir le solúbthacht agus inoiriúnaitheacht an fhórsa oibre
- an 5ú háit ar domhan maidir leis an gCóras Oideachais a bheith ag freastal ar riachtanais geilleagair iomaíoch
- an chéad áit ar domhan as infhaighteacht fórsa oibre oilte
- an 3ú háit maidir le táirgiúlacht saothair.

Tionscaimh Fiontar Trasteorann

Lean an Roinn uirthi de bheith ag tabhairt tacaíocht do chur chun cinn an gheilleagair 'uile-oileánda' trí obair Idir-Thrádáil Éireann agus trí fhiontair, a bhí mar théama i gClár Interreg.

Idir-Thrádáil Éireann

Tá Idir-Thrádáil Éireann ar cheann de na sé Chomhlacht Forfheidhmithe Thuaidh/Theas arna mbunú le Comhaontú Aoine an Chéasta agus tá sí á comhchistiú ag an Roinn seo agus ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Infheistíochta i dTuaisceart Éireann. Le linn 2014, chuir Idir-Thrádáil Éireann tuarascálacha mionsonraithe ar dhul chun cinn an chláir oibre i láthair in dhá chruinniú de chuid na Comhairle Aireachta Thuaidh/Theas, san fhormáid rannach Trádála agus Forbartha Gnó. Sháraigh an Comhlacht na príomhspriocanna do 2014, agus níos mó ná 3,005 comhlacht ag baint leas as cláir agus líonraí an Chomhlachta chun a gcumas gnó trasteorann a fhorbairt. Onnmhaireoirí céaduaire a bhí in 127 ceann de na gnólachtaí sin agus rinneadh nuálaithe céaduaire de 64 gnólacht tar éis dóibh páirt a ghlacadh i gcláir de chuid Idir-Thrádáil Éireann. Chuir a gníomhaíochtaí le cruthú nó le cosaint 1881 post in 2014 chomh maith. Bhain cláir um thacaíocht gnó arna n-oibriú ag Idir-Thrádáil Éireann le linn na bliana le forbairt acmhainne, forbairt an onnmhairiúcháin, aistriú teicneolaíochta, cúnamh maidir le tairiscintí a dhéanamh agus forbairt táirgí úra. Lena chois sin, tá an Comhlacht bainteach le rannpháirtíocht trasteorann a fhorbairt i gCreatchlár nua an AE um Thaighde agus Nuálaíocht (2014 – 2020), Fís 2020. Bhain an Comhlacht coigilteas éifeachtúlachta 9% amach thar an tréimhse 2011-2013 agus coigilteas éifeachtúlachta 4% eile arís in 2014. Rinne Idir-Thrádáil Éireann taighde in 2014 chomh maith, lena n-áirítear Suirbhé ráithiúil um Monatóireacht Gnó inar léiríodh an meon gnó i measc FBManna ar an dá thaobh den teorainn. Chuir sí tús freisin le hobair a bhain leis na srianta creidmheasa atá ar FBManna agus rinne sí staidéar ar chnuasaigh ghnó trasteorann.

Interreg – Fiontair mar Théama

Ó bhí 2007 ann, faoi Chlár IVA Interreg an AE, Clár Cistí Struchtúracha le tacaíocht ón Aontas Eorpach, tá 28 tionscadal um fhorbairt fiontar do réigiún na teorann comhchistithe ag an Roinn seo i gcomhar lena macasamhail de Roinn i dTuaisceart Éireann. Beidh sé sin cothrom le hinfheistíocht iomlán de thart ar €70 milliún faoin am a bheidh an clár curtha i gcrích in 2015. Tá cuid mhaith de na tionscadail ag teacht chun críche anois. Tionscnamh suntasach in 2014 ab ea forbairt saoráid Páirc Eolaíochta i Leitir Ceanainn, ar chostas €4.5 milliún, mar aon le comhpháirtíocht a fhorbairt i gCathair Dhoire, rud a chuideoidh le forbairt na heolaíochta agus na nuálaíochta i réigiún an Iarthuaiscirt.

Le linn 2014, d'oibrigh an Roinn le páirtithe leasmhara eile, lena n-áirítear an tÚdarás Bainistíochta AE, maidir le téamaí cuí a fhorbairt don chéad bhabhta eile den chlár, a bheidh á reáchtáil ó 2015 go dtí 2020. Beidh tacaíocht do thionscnaimh shonracha Thaighde agus Nuálaíochta i gceist leis an gClár nua.

Prótacal maidir le Comhoibriú idir an Roinn Coimirce Sóisialaí (RCS), an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta (RPFN) agus Gníomhaireachtaí um Fhorbairt Fiontar

In 2013, comhaontaíodh Prótacal maidir le comhoibriú idir an Roinn Coimirce Sóisialaí, an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta agus na Gníomhaireachtaí um Fhorbairt Fiontar lena n-áirítear Fiontraíocht Éireann, GFT Éireann, agus na hOifigí Fiontair Áitiúla (OFÁnna, Boird Fiontar Contae (BFCanna) roimhe seo).

Is é is aidhm uileghabhálach leis an bPrótacal a chinntiú go ndéanfar earcú daoine atá oilte go cuí ón gclár beo ag cliantchuideachtaí gníomhaireachtaí fiontar a uasmhéadú, agus chun na gcríoch seo a leanas:

- Naisc níos struchtúrtha a bhunú idir Gníomhaireachtaí um Fhorbairt Fiontar agus an Roinn Coimirce Sóisialaí;
- Comhroinnt faisnéise a mhéadú idir Gníomhaireachtaí um Fhorbairt Fiontar agus an Roinn Coimirce Sóisialaí;
- Comhoibriú a mhéadú maidir le gníomhaíochtaí feasachta agus gníomhaíochtaí cur chun cinn maidir le fostaíocht;
- Meaitseáil riachtanais chliantchuideachtaí na ngníomhaireachtaí fiontar maidir le tionscadail nua agus reatha le cliaint ar an gClár Beo a éascú;
- Rannpháirtíocht maidir le riachtanais tiontaithe agus oiliúna fiontar a mhéadú;
- A chinntiú gur féidir le cliantchuideachtaí leas a bhaint as seirbhísí socrúcháin Intreo, dreasachtaí fostóirí agus seirbhísí tacaíochta fostóirí;
- A chinntiú go bhfuil socruithe éifeachtúla monatóireachta agus tuairiscithe i bhfeidhm le haghaidh earcaíocht a dhéanamh ón gClár Beo.

Déanann Grúpa Stiúrtha atá comhdhéanta de bhainisteoirí sinsearacha ó gach eagraíocht is sínitheoir maoirseacht ar aidhmeanna an Phrótacail a bhaint amach go héifeachtach.

Tháinig an Grúpa Stiúrtha seo le chéile in 2014 agus rinne sé maoirseacht ar fheabhsuithe suntasacha ar chumarsáid idir Ranna agus gníomhaireachtaí. Mar thoradh ar an nascacht fheabhsaithe seo, tá feasacht agus tuiscint níos fearr ann ar dheacrachtaí agus ar éachtaí a chéile sa réimse seo, rud a fhágann go bhfuil feabhas tagtha ar éifeachtúlacht i gcoitinne. Bhí an nascacht fheabhsaithe ina chuidiú ag na gníomhaireachtaí fiontar agus iad ag iarraidh deiseanna ionchasacha fostaíochta a mheaitseáil le scileanna a bhí ar fáil cheana féin san fhórsa oibre agus le daoine ar gá dóibh feabhas a chur ar chuid dá scileanna. Measadh gur 23% de líon iomlán na bhfostaithe nua a earcaíodh leibhéal na hearcaíochta ón gClár Beo ag cliantchuideachtaí na nGníomhaireachtaí Fiontar (sonraí 2013).

Oifigí Fiontair Áitiúla

I mí Aibreáin 2014, cuireadh i bhfeidhm go hiomlán cinneadh an Rialtais na Boird Fiontar Contae (BFCanna) a dhíscaoileadh agus Oifigí nua Fiontair Áitiúla (OFÁnna) a bhunú. Tá seanfheidhmeanna na BFCanna agus iad siúd a bhíodh ag Aonaid Forbartha Gnó na nÚdarás Áitiúil anois idir lámha ag na OFÁnna. Beidh na OFÁnna mar an t-ionad tosaithe inar féidir eolas a fháil faoi thacaíochtaí Stáit do ghnóthais bheaga agus do mhionghnóthais; is féidir le gnóthais ar léir go bhfuil ardacmhainn fáis ag baint leo dul ar aghaidh go mear chuig an gcéad leibhéal eile tacaíochta ó Fhiontraíocht Éireann. Is Aonaid de chuid gach ceann de na hÚdaráis Áitiúla anois iad na OFÁnna, faoi mhaoirseacht Fhiontraíocht Éireann, agus tá an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta go fóill freagrach as beartais agus buiséid.

Is iad na OFÁnna an "doras tosaigh" isteach ar an eolas uile a bhaineann le tacaíochtaí Stáit do ghnóthais bheaga agus do mhionghnóthais; is áiteanna iad trínar féidir le cuideachtaí ar léir go bhfuil ardacmhainn fáis iontu dul ar aghaidh go mear gan bhac chuig an gcéad leibhéal eile tacaíochta ó Fhiontraíocht Éireann. Áireofar leis sin rochtain ar fhorais náisiúnta a bhfuil cláir acu a bhaineann le gnóthais bheaga, ar sheirbhísí tábhachtacha áitiúla agus ar eolas faoi riachtanais i dtaca le comhlíonadh.

Bhí an méid seo a leanas i gceist leis an dul chun cinn a rinneadh sa Roinn:

- Achtaíodh ina iomlán Acht na mBord Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 ar an 15 Aibreán, 2014
- Chuaigh gach ceann de na 31 OFÁnna i mbun gnó ar an 15 Aibreán, 2014 agus seirbhís fheabhsaithe á cur ar fáil acu, lena n-áirítear:-
    - 31 oifig dírithe ar fhorbairt fiontar áitiúil
    - 120 iarchomhalta de chuid na bhfoirne BFC agus 60 comhalta foirne de chuid na nÚdarás Áitiúil (maidir le tacaíochtaí gnó na nÚdarás Áitiúil)
    - Pointe aonair rochtana ar na tacaíochtaí agus ar na seirbhísí UILE áitiúla agus náisiúnta d'fhiontair
    - Tacaíocht agus comhairle á dtabhairt do gach gnóthas beag, iad siúd a bhíonn ag onnmhairiú agus iad siúd a bhíonn ag trádáil sa tír seo
    - Cairt do Chustaiméirí agus oiliúint foirne ag Fiontraíocht Éireann
    - Leithdháileadh méadaithe buiséid de €3.5m (20%) in 2014
    - Ciste na Fiontraíochta Óige
    - Forbairt Clár na OFÁnna do Chéimithe
    - Rochtain ar scéimeanna mionairgeadais agus Ráthaíochta Iasachtaí
    - Tacaíocht don líonra agus é á bhainistiú ag an Lárionad Náisiúnta Barrfheabhais in FÉ

Tá sonraí faoi líon na bpost a bhaineann le tacaíochtaí caipitil BFC/OFÁD a cuireadh ar fáil in 2014 le fáil thíos. Mar chuid de phróiseas athchóirithe na OFÁnna, glanadh punann cliant na OFÁnna lena chinntiú nach mbeadh san áireamh sna sonraí meadrachta maidir le feidhmíocht ach na cliaint chuí amháin.

Oifigí Fiontair Áitiúla – Staitisticí Fostaíochta	Uimhir
Líon iomlán na bPost le Tacaíocht ó BFCanna/OFÁnna – deireadh 2014	31,326
Líon Comhlán na bPost Nua Lánaimseartha cruthaithe ag BFCanna/OFÁnna in 2014	4,568
Líon Comhlán na bPost Nua Páirtaimseartha cruthaithe ag BFCanna/OFÁnna in 2014	2,737
Glanlíon Iomlán na bPost Nua cruthaithe ag BFCanna/OFÁnna in 2014	4,012

Nuachóiriú Státchabhrach

Thionscnaigh an Coimisiún Eorpach próiseas Nuachóiriú Státchabhrach in 2012. Mar chuid den phróiseas Nuachóiriú Státchabhrach, cuireadh idirbheartaíocht i gcrích go rathúil le linn Uachtaránacht na hÉireann ar an AE maidir leis an Rialachán um Nósanna Imeachta agus Cumasú in 2013. Leis an gcomhaontú a baineadh amach, cinntítear go ndéanann an Coimisiún monatóireacht níos éifeachtúla agus níos trédhearcaí ar Státchabhair, go bhfuil próisis chun sonraí a bhailiú níos fearr, agus go bhfuil comhoibriú níos fearr ann idir an Coimisiún agus cúirteanna náisiúnta na mBallstát. Mar gheall ar na hathchóirithe, cuirfear ar chumas an

Choimisiúin chomh maith díriú ar Státchabhair mhór agus ar Státchabhair a d'fhéadfadh a bheith saofa, agus na nósanna imeachta um 'chabhair mhaith' a shimpliú ag an am céanna.

Rialaíonn an Rialachán Cumasaithe conas a shocraíonn an Coimisiún scóip na gcineálacha cabhrach a d'fhéadfadh a bheith cumhdaithe sa todhchaí faoi bhlocdhíolúintí. Nuair a bheidh siad cumhdaithe faoi bhlocdhíolúintí, is féidir le Ballstáit cabhair áirithe a chur i bhfeidhm gan cead a fháil ón gCoimisiún. I ndiaidh go ndearnadh an comhaontú faoin Rialachán Cumasaithe, d'fhoilsigh an Coimisiún Rialachán ina ndearbhaítear catagóirí áirithe cabhrach atá de réir an mhargaidh inmheánaigh (an Rialachán um Blocdhíolúine Ghinearálta) i mí Mheithimh 2014.

Éilítear leis na rialacha nua trédhearcachta a bhaineann le státchabhair go gcaithfidh Ballstáit, i gcás gach dámhachtana ar mó ná €500,000 é, aitheantas an tairbhí, méid agus cuspóir na cabhrach agus an bonn dlíthiúil atá léi a fhoilsiú. Tá sé aontaithe ag an gCoimisiún leathanach lárnach gréasáin a dhearadh agus a óstáil ar a mbeidh na sonraí trédhearcachta thuasluaite do gach Ballstát nó réigiún. Is faoi gach Ballstát a bheidh, áfach, na sonraí sin a bhailiú le chéile, a sheiceáil agus a chur. Tá Éire páirteach sa phróiseas chun a chinntiú go gcuirtear ábhair imní faoi bhráid an Choimisiúin.

Foinsiú Domhanda

In 2014, chuir GFT Éireann agus Fiontraíocht Éireann cur i ngníomh na Straitéise um Fhoinsiú Domhanda ar aghaidh, agus mhéadaigh díolacháin foinsiú domhanda ag cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann €100m thar thréimhse trí bliana agus agus bhí méadú €30m ann in 2014.

Fiontraithe Isteach a Mhealladh

Bhí foireann Bainistíochta Sinsearaí FÉ/GFT Éireann gníomhach maidir le comhoibriú éifeachtúil a spreagadh idir na foirne i bhFiontraíocht Éireann agus in GFT Éireann, faoi seach, le linn 2014, agus iad ag obair ar an gclár oibre um fhiontraithe isteach agus um ghnóthais atá ag teacht chun cinn. Áirítear air sin:

- Comhthaobhacht margaíochta a ghiaráil chun an teachtaireacht a chur in iúl do dhaoine thar lear gur áit shármhaith í Éire do chuideachtaí luathchéime;
- Rannpháirtíocht rialta agus comhroinnt cliant ionchasach idir foirne i bhFiontraíocht Éireann agus in GFT Éireann
- GFT cliaint ionchasacha a chur ar aghaidh chuig Fiontraíocht Éireann sa dóigh go gcuirfear sa reicneáil iad do chlár Fhiontraithe Isteach FÉ.

4. ONNMHAIRÍ A MHÉADÚ

"Tacaíocht a thabhairt d'fhiontair chun spriocanna dúshlánacha onnmhairiúcháin a bhaint amach".

Tá fás faoi réir onnmhairiúcháin riachtanach chun filleadh ar fhás geilleagrach inbhuanaithe, agus tá sé luaite mar phríomh-chomhpháirt sa Chlár don Rialtas. Tagann deiseanna do phoist inbhuanaithe agus fás ioncaim do ghnólachtaí thar an méid atá ar fáil as an ngeilleagar intíre as onnmhairí, agus bíonn toradh iarmhartach suntasach ag na deiseanna sin ar fud an gheilleagair ina iomláine i gcomhthéacs post agus ioncam cánach. Sa Chlár don Rialtas, leagtar amach cur chuige comhtháite an Rialtais maidir le trádáil, turasóireacht agus infheistíocht a fhorbairt, agus dearbhaítear ann roinnt spriocanna atá le baint amach faoi 2015. Príomhchuspóir is ea é líon na bpost úr a bhaineann go díreach le fiontair a bhíonn ag onnmhairiú a mhéadú de os cionn 150,000 post i ndéantúsaíocht, turasóireacht agus seirbhísí a thrádáiltear go hidirnáisiúnta, agus líon comhchosúil post úr neamhdhíreach a chruthú.

Onnmhairí 2014

In 2014, baineadh amach buaicleibhéal onnmhairí as Éirinn a raibh luach €194 bn leo. Ba é sin an cúigiú bliain as a chéile ina raibh fás onnmhairiúcháin bliain ar bhliain. Arís eile, ba iad onnmhairiú Seirbhísí an príomhrud taobh thiar den fhás agus onnmhairí ag sárú €101bn, méadú 10% ar leibhéal 2013. Ba iad Seirbhísí Ríomhaireachta an phríomhchatagóir onnmhairiú seirbhísí; bhí luach €43bn leo, geall leis, agus bhain 42% den onnmhairiú Seirbhísí leo. Breis agus €92bn luach onnmhairiú Earraí in 2014, agus arís eile bhí barrachas suntasach inár dtrádáil earraí arbh fhiú beagnach €32bn é. Ba iad na príomhchatagóirí earraí ná táirgí Leighis agus Cógaisíochta (€22.2bn) agus ceimiceáin Orgánacha (€18.1bn). Bhain an dá chatagóir sin le beagnach 44% den onnmhairiú Earraí ar fad. Ba iad na príomhchinn scríbe d'Onnmhairiú Marsantachta in 2013 ná Stáit Aontaithe Mheiriceá (21%), an Ríocht Aontaithe (16%), an Bheilg (13%), an Ghearmáin (8%), an Eilvéis (6%) agus an Fhrainc (5%). Bhain 2% den onnmhairiú iomlán earraí leis an tSín. Is iad seo a leanas na tíortha ar cuireadh an chuid is mó den Onnmhairiú Earraí chucu in 2014: SAM (23%), RA (15%), an Bheilg (13%), an Ghearmáin (7%), an Eilbhéis (6%) agus an Fhrainc (5%). Cuireadh 2.3% den onnmhairiú earraí chun na Síne.

Bhain cliantchuideachtaí Fhiontraíocht Éireann buaicleibhéal díol onnmhairí amach in 2014: €18.6bn, méadú 10% beagnach le hais fhigiúirí 2013. Bhí fás suntasach ann i Meiriceá Thuaidh (méadú 16%) agus san Áis agus i Réigiún an Aigéin Chiúin (méadú 25%). Tháinig fás 19% ar onnmhairiú Bogearraí agus Soláthair Phoiblí, agus bhí méadú 8% ar onnmhairiú san earnáil bhia (an earnáil is mó ar fad).

Thar Lear agus Imeachtaí Trádála

Bhí Airí ón Roinn seo i gceannas in 2014 ar roinnt Misean Trádála thar sáile: Singeapór, an Mhalaeisia, RA, SAM, an Eilbhéis, an tSín, an Chóiré, an Astráil agus an Tuirc. Chuaigh an tAire Bruton leis an Taoiseach ar Mhisean Trádála chun na Murascaille; thug siad cuairt ar Aontas na nÉimíríochtaí Aontaithe, ar an Araib Shádach agus ar Chatar.

Bhí tionscnamh nua ann in 2014 freisin ina raibh an tAire Bruton i gceannas ar Mhisean Trádála in Éirinn a thug deis do chuideachtaí Éireannacha labhairt le cuideachtaí ilnáisiúnta atá lonnaithe in Éirinn.

Chomh maith leis sin, d'fhreastail Airí na Roinne ar imeachtaí trádála agus líonraithe thar sáile, agus bhí Airí Ranna eile i gceannas ar Mhisin Trádála chun réimse earnálacha atá dírithe ar onnmhairí a chur chun cinn, earnálacha atá lárnach inár n-uaillmhianta fáis agus i gcruthú post.

An Beartas Trádála

Tá an beartas trádála ina chuid riachtanach de thosaíocht na Roinne cuidiú le gnólachtaí onnmhairiú a dhéanamh agus fostaíocht ardchaighdeáin a chruthú agus cur leis na cuspóirí trádála idirnáisiúnta uaillmhianacha sa Phlean Gníomhaíochta do Phoist. Meastar go gcoinnítear ceithre phost le gach €1 mhilliún in onnmhairí ó ghnólachtaí dúchasacha. Ar fud an AE, braitheann 30 milliún post ar dhíolacháin chuig an gcuid eile den domhan, méadú 10 milliún ó bhí 1995 ann. Léiríonn sé sin an tábhacht a bhaineann leis an trádáil dhomhanda d'Éirinn agus do líon mór tomhaltóirí AE, a gcuireann a gcumhacht caithimh le rath méadaitheach ár n-onnmhairí ar fud na hEorpa.

Rialú Onnmhairí

Tá méadú onnmhairí ina phríomhsprioc de chuid na Roinne, agus dá bhrí sin, is neamhchoitianta atá rialuithe agus srianta ar an trádáil idirnáisiúnta. Agus breac-chuntas déanta sa tuarascáil seo ar na bearta atá déanta chun fás onnmhairiúcháin a bhaint amach, tá bearta á ndéanamh ag an am céanna leo sin chomh maith chun onnmhairiú sábháilte agus freagrach earraí rialaithe agus teicneolaíochta a chinntiú.

Tá ceisteanna a bhaineann le slándáil, le cobhsaíocht réigiúnach agus le cearta an duine, nithe atá mar bhonn le rialuithe onnmhairiúcháin, ríthábhachtach don Roinn seo. Tá ról tábhachtach ag sprioc straitéiseach na Roinne maidir le tacaíocht a thabhairt do thrádáil agus í a éascú i réimse rialuithe onnmhairiúcháin óir cinntíonn an straitéis sin go bhfreastalaítear go sonrach ar onnmhairiú earraí íogaire i gcomhthéacs prionsabail an AE agus prionsabail dhomhanda atá mar bhonn do rialú onnmhairiúcháin a chosaint. Tá sé an-tábhachtach a chinntiú go mbíonn an leibhéal cuí ceadúnaithe i bhfeidhm maidir le honnmhairí dé-úsáide agus earraí agus teicneolaíochtaí chomh fada agus a bhaineann sé le cuidiú le honnmhairitheoirí a ngníomhaíochtaí domhanda in earnálacha ardteicneolaíochta a leathnú agus a fhorbairt.

D'eisigh an Roinn 793 ceadúnas onnmhairiúcháin in 2014. Cuimsítear san fhigiúr sin 680 ceadúnas dé-úsáide aonair agus 95 ceadúnas míleata; bhí 18 gceadúnas dé-úsáide in úsáid in 2014. Foilsítear staitisticí faoi líon agus luach na gceadúnas onnmhairiúcháin ar bhonn tréimhsiúil ar shuíomh gréasáin na Roinne.

5. RIALÁIL

"Cur lena éifeachtúla atá margaí, lena n-áirítear na margaí saothair, trí rialáil chliste a chuireann nuálaíocht, iomaíocht ghéar, ardchaighdeáin um chomhlíonadh agus cosaint tomhaltóirí chun cinn, gan costais rialála nach bhfuil gá leo a bheith ag gabháil léi".

Tá timpeallacht rialála atá ag feidhmiú go maith, atá láidir agus comhréireach ina cuid bhunúsach de thairiscint iomaíoch na hÉireann. Léirítear i staitisticí tagarmharcála idirnáisiúnta go bhforchuireann Éire ualach measartha íseal rialála ar ghnóthais agus go bhfuil timpeallacht rialála na hÉireann ar cheann de na timpeallachtaí is forásaí agus is tacúla d'fhiontair.

Ní mór timpeallacht rialála éifeachtach agus chuiditheach a chothú trí rialáil gnó níos fearr, iomaíocht agus cearta tomhaltóirí a chur chun cinn, fiontair a rialáil mar is cuí, a chinntiú go bhfuil cearta fostaíochta á gcosaint agus a chinntiú go ndéantar caidreamh san áit oibre a bhainistiú go maith, lena n-áirítear trí chóras an Stáit um chaidreamh san áit oibre a sholáthar. Tríd an timpeallacht rialála a fheabhsú agus a nuachóiriú tuilleadh, soláthraítear deis d'Éirinn buntáiste iomaíoch a fhorbairt, rud a chothóidh agus a spreagfaidh fás fiontar ar bhonn inbhuanaithe. Tá roinnt Oifigí agus Gníomhaireachtaí ag an Roinn ar a bhfuil sainchúraim rialála; is iad sin, an tÚdarás Iomaíochta, an Ghníomhaireacht Náisiúnta do Thomhaltóirí (GNT), Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach (OSFC), an Oifig um Chlárú Cuideachtaí, Cláraitheoir na gCara-Chumann, Údarás Náisiúnta Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann, an tÚdarás Náisiúnta Cearta Fostaíochta, an Binse Achomhairc Fostaíochta (BAF), an Coimisiún um Chaidreamh Oibreachais (CCO), an Chúirt Oibreachais, an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta (ÚSS), Oifig na bPaitinní, Aonad um Méadreolaíocht Dhlíthiúil ÚCNÉ, agus Bord Náisiúnta na hÉireann um Chreidiúnú. Comhlíonann an Roinn féin feidhmeanna rialála chomh maith, lena n-áirítear ceadúnú onnmhairiúcháin agus ceadanna fostaíochta.

Le linn 2014, achtaíodh an reachtaíocht seo a leanas um cheadanna fostaíochta:

An tAcht um Cheadanna Fostaíochta (Leasú), 2014, Uimh. 26 de 2014

Shínigh an tUachtarán an tAcht um Cheadanna Fostaíochta (Leasú), 2014 ar an 27 Iúil 2014, agus tháinig sé i bhfeidhm ar an 30 Meán Fómhair 2014 (IR Uimh. 430).

Freagraíonn an tAcht d'fhorbairtí reatha sa gheilleagar agus tá solúbthacht ag baint leis chun déileáil leis an margadh saothair, le patrúin oibre agus le riachtanais forbartha eacnamaíochta, nithe iad ar fad a bhíonn ag athrú i gcónaí. Forálann sé do chóras ceadanna fostaíochta a fheidhmíonn ar bhonn daingean, trédhearcach chun tacú le hinfheisteoirí ionchasacha agus le fostóirí dúchasacha agus ilnáisiúnta araon ó thaobh pleanáil ghnó agus cinnteoireacht maidir le ceisteanna Acmhainní Daonna.

Is cuidiú í an reachtaíocht maidir le rannpháirtíocht na hÉireann sa mhargadh domhanda scileanna. Forálann na catagóirí de cheadanna fostaíochta atá bunaithe leis an Acht do chásanna fostaíochta éagsúla. Ar na cinn is príomhúla acu sin tá an *Cead Fostaíochta um Scileanna Criticiúla*, arb é is aidhm leis oibrithe ard-oilte as tíortha nach bhfuil sa Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) a mhealladh sa chás ina bhfuil sé aitheanta go bhfuil easpa scileanna ann trí riachtanais áirithe a bhaineann de ghnáth le heisiúint ceadanna fostaíochta a tharscaoileadh. Baineann na scileanna ar féidir *Cead Fostaíochta um Scileanna Criticilúa* a eisiúint ina leith le roinnt catagóirí éagsúla – airgeadas, leigheas, innealtóireacht agus TFC go mórmhór.

Tugtar aitheantas san Acht freisin do na dálaí deacra atá i margadh saothair na hÉireann le blianta beaga anuas agus aithnítear go gcaithfear tús áite a thabhairt, nuair is féidir, do shaoránaigh na hÉireann agus an LEE agus conarthaí fostaíochta á mbronnadh. Tá cosaint ann don tosaíocht sin óir tá roinnt coinníollacha ann maidir le cead fostaíochta a eisiúint; ar an gcoinníoll is mó acu sin tá an Tástáil um Riachtanais an Mhargaidh Shaothair agus an Riail 50:50. Leis an Tástail um Riachtanais an Mhargaidh Shaothair, déantar coinníoll de agus conradh fostaíochta á bhronnadh go gcaithfidh an fostóir a chruthú gur chuir sé nó sí an fhostaíocht atá i gceist ar fáil sa chéad dul síos do shaoránaigh na hÉireann agus an LEE agus nár thángthas ar aon iarrthóir oiriúnach sa phróiseas sin. Éilíonn an Riail 50:50 go gcaithfidh 50% ar a laghad den lucht oibre ag fiontar ar bith atá ag iarraidh saoránach de chuid tíre nach bhfuil sa LEE a fhostú a bheith ina saoránaigh de chuid na hÉireann nó de chuid tíortha sa LEE. Tarscaoiltear an Riail 50:50 i gcás cuideachtaí nuathionscanta amháin ar feadh tréimhse shonraithe agus sa chás ina bhfuil tacaíocht tugtha ag ceann de na gníomhaireachtaí forbartha fiontar dá leithéid de tharscaoileadh.

Leasaíonn an tAcht seo Acht 2003 freisin chun cosaint a sholáthar d'imirceach a bhfuil reachtaíocht um cheadanna fostaíochta sáraithe aige nó aici in ainneoin a d(h)ícheall a bheith déanta aige nó aici dul i mbun oibre de réir na riachtanas reachtúil. Baineann na leasuithe sin le cás 'Younis', a fógraíodh ar an 31 Lúnasa 2012, inar chuir an Ard-Chúirt ar ceal cinneadh de chuid na Cúirte Oibreachais pá aisghníomhach agus airgead eile a thabhairt don Uasal Younis, imirceach.

Staidéar ar Chonarthaí Náid Uaireanta

I mí na Nollag 2014, maidir le gealltanas i Ráiteas ar Thosaíochtaí Rialtais i mí Iúil 2014, eagraíodh próiseas iomaíoch tairisceana chun tuarascáil a ullmhú faoi "Leitheadúlacht Conarthaí Náid Uaireanta i measc Fhostóirí Éireannacha agus an Tionchar a bhíonn acu ar Fhostaithe". Ceapadh Ollscoil Luimní de bhun an phróisis sin.

Cuireadh an reachtaíocht seo a leanas maidir le Cuideachtaí ar aghaidh in 2014:

Acht na gCuideachtaí, 2014, Uimh. 38 de 2014

Ba thionscadal suntasach reachtaíochta don Roinn é achtú Acht na gCuideachtaí, 2014. Foilsíodh é i mí na Nollag 2012 agus is é an tAcht substainteach is mó é i stair an Stáit. Tá buntáistí le baint ag cuideachtaí den uile chineál ar fud na tíre as óir tá athchóirithe tugtha isteach leis agus tá oibleagáidí faoi dhlíthe cuideachtaí anois níos fusa a thuiscint.

Comhdhlúthaíonn an tAcht na 17 nAcht Cuideachtaí atá ann cheana féin, ó 1963 go 2013, in aon Acht amháin, agus tá na hathchóirithe deartha chun é a dhéanamh níos fusa cuideachta a oibriú in Éirinn agus, san am céanna, dóthain cosaintí a chaomhnú do chomhaltaí agus do chreidiúnaithe. Tá 25 Cuid san Acht, rud a fhágann go bhfuil sé níos fusa teacht ar an dlí do gach cineál cuideachta ar leith, agus tá 1,448 alt ann agus 17 Sceideal.

Gnéithe agus buntáistí suntasacha in Acht na gCuideachtaí

Leis na forálacha in gCodanna 1 go 15 den Acht, tá sé níos fusa an cineál cuideachta is coitianta atá in úsáid in Éirinn faoi láthair a fheidhmiú, is í sin an tsamhail nua de chuideachta phríobháideach teoranta ag scaireanna (an "TEO" / "LTD"). Laghdóidh na forálacha seo an t-ualach atá ar ghnóthais, agus simpleoidh sé oibriú laethúil cuideachtaí, rud a mbainfidh raon leathan de ghnáthghnóthais ar fud na tíre leas inláimhsithe as. Baineann na simplithe agus na buntáistí a leanas leis an Acht:

- Beidh an acmhainneacht dhlíthiúil chéanna ag an gcuideachta TEO agus a bheidh ag duine. Ní bhainfidh an riail *ultra vires* a bhí ann roimhe leis an gcineál nua seo cuideachta. Is éard atá i gceist leis an riail *ultra vires* ná an prionsabal dlíthiúil a éilíonn "clásal cuspóirí" a bheith ag cuideachta ina Mheabhrán Comhlachais. Liostaítear sa "clásal cuspóirí" na gníomhaíochtaí a bhfuil sé de chumhacht ag an gcuideachta iad a dhéanamh; an iarmhairt atá leis sin ná go meastar gníomhaíochtaí eile a bheith taobh amuigh de chumhachtaí na cuideachta, nó *ultra vires*. I gcleachtas, fágann sé sin go mb'fhéidir go mbeadh cuideachtaí ag déanamh clásal cuspóirí uileghabhálach lena chinntiú go bhfuil sé de chumhacht acu na rudaí ar mhaith leo a dhéanamh a dhéanamh; i gcásanna áirithe, bíonn díospóidí dlí ann maidir leis an gcumhacht a bheith ag cuideachta nó gan a bheith ag cuideachta idirbheart nó gníomhaíocht ar leith a dhéanamh.
- Ní bheidh cead ag an gcuideachta TEO ach aon stiúrthóir amháin a bheith aici. Faoin dlí a bhíodh ann, b'éigean do chuideachtaí beirt stiúrthóirí ar a laghad a bheith acu – fiú más mian le duine gnóthas a bhunú mar chuideachta ina (h)aonar, bhíodh air nó uirthi duine breise a aimsiú mar an dara stiúrthóir. Tríd an riachtanas seo a bhaint, beidh sé níos fusa gnóthas nua a bhunú.
- Beidh bunreacht aon doiciméid ag an gcuideachta TEO. De réir an dlí a bhíodh ann, bhíodh ar gach cuideachta dhá dhoiciméad a bheith aici – Meabhrán Comhlachais agus Airteagail Chomhlachais. Buntáiste eile a bhaineann leis an reachtaíocht úr ná go mbeidh na forálacha uileghabhálacha sonraithe arbh éigean do gach cuideachta iad a chur ina nAirteagail Chomhlachais mar chuid lárnach den reachtaíocht, agus bainfidh siad le gach cuideachta trí mhainneachtain. Is féidir le cuideachta an chuid is mó de na forálacha a leasú, áfach, má bhaineann cúinsí ar leith leis an gcuideachta sin a fhágann gur mhaith léi an fhoráil ghinearálta a choigeartú.
- Ní bheidh ar an gcuideachta TEO Cruinniú Cinn Bliana (CCB) fisiciúil a bheith aici ina dtagann na comhaltaí uile le chéile san aon áit amháin ag an am céanna uair sa bhliain. Leis an Acht nua, beidh na comhaltaí in ann CCB "scríofa" a bheith acu inar féidir na ceisteanna uile a gcaithfear plé leo ag an CCB a fhaomhadh trí nós imeachta scríofa.
- Tá leagan códaithe san Acht de na dualgais mhuiníne a bhíodh ar stiúrthóirí mar gheall ar mheascán den dlí coitianta agus d'fhorálacha reachtúla. Tugtar na dualgais ar fad le chéile in aon áit inaitheanta amháin.
- Tá "nós imeachta um fhaomhadh achoimreach" san Acht, a bhainfidh le roinnt gníomhaíochtaí (mar shampla, laghdú caipitil); faoin dlí a bhíodh ann, seans go mbeadh ar an gcuideachta dul i mbun próisis chun faomhadh Cúirte a fháil. Tá cosaintí maidir le dliteanas stiúrthóirí i gcúinsí ina mbaintear úsáid as an nós imeachta gan bonn ceart a bheith leis mar chuid den "nós imeachta nua um fhaomhadh achoimreach".
- Leis an Acht, tugtar isteach i ndlí na hÉireann den chéad uair córas cáilíochta do leachtaitheoirí. Go ginearálta, beidh ar leachtaitheoirí a bheith ina mball de chomhlacht forordaithe cuntasaíochta, nó den Dlí-Chumann, nó de chomhlacht ar bith eile atá aitheanta chun na gcríoch sin ag Údarás Maoirseachta Iniúchóireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann (ÚMICÉ), nó beidh orthu faomhadh indibhidiúil a fháil ó ÚMICÉ de bhun fhorálacha aistrithe (nó "marthanú") bunaithe ar thaithí agus ar shaineolas an duine aonair sin. Beidh ar leachtaitheoirí clúdach árachais ghairmiúil a bheith acu. Leathnófar an córas cáilíochta seo chuig scrúdaitheoirí faoin Acht freisin.
- Den chéad uair, tá gach cion faoi dhlí na gcuideachtaí sruthlínithe faoi nós imeachta rangaithe nua a oibríonn de réir cheithre chatagóir de chionta; is í Catagóir 1 an ceann is tromchúisí acu. Leis seo, cuirfear struchtúr agus comhleanúnachas faoi na forálacha maidir le cionta ar fud na reachtaíochta uile.

- Den chéad uair, is féidir dhá chuideachta phríobháideacha Éireannacha a chumasc. Tá an nós imeachta faoina choinne sin bunaithe ar shamhail Rialacháin an AE um Chumasc Trasteorann, a measann pobail ghnó agus chomhairle iad a bheith measartha simplí le cur i bhfeidhm.
- Is iad seo a leanas na cineálacha cuideachtaí a mbeidh a gCuid shonrach féin ag baint leo, de réir an struchtúir seo a leanas: cuideachtaí gníomhaíochta ainmnithe (Cuid 16), cuideachtaí poiblí teoranta (Cuid 17), cuideachta ráthaíochta (Cuid 18), cuideachtaí neamhtheoranta (Cuid 19), cuideachtaí seachtracha (Cuid 21), cuideachtaí neamhchláraithe (Cuid 22) agus cuideachtaí infheistíochta (Cuid 24).
- Le Cuid 18, sínítear infhaighteacht na díolúine iniúchóireachta chuig cuideachtaí ráthaíochta ar an mbonn céanna lena bhfuil a leithéid ar fáil do chuideachtaí príobháideacha teoranta ag scaireanna. Is féidir le comhalta ar bith de chuideachta ráthaíochta cur in aghaidh úsáid a bheith á baint as an díolúine iniúchóireachta, agus i gcás mar sin, beidh ar an gcuideachta dul ar aghaidh le hiniúchadh.
- Tá forálacha i gCuid 20 a chuirfidh ar a cumas do chuideachta aistriú ó chineál amháin cuideachta (mar shampla, ó chuideachta phríobháideach teoranta ag scaireanna) ina cineál eile cuideachta (mar shampla, CPT), ach na riachtanais a bhaineann leis an gcineál cuideachta ar mhaith léi aistriú inti a bheith comhlíonta.
- Tá córas sruthlínithe i gCuid 21 do chuideachtaí seachtracha atá ag feidhmiú in Éirinn. Beidh sé de rogha ag gach aon chuideachta sheachtrach clárú mar "bhrainse" in Éirinn, coincheap a thagann faoi dhlí an AE (agus, dá bhrí sin, a bhfuil ceangal ar Éirinn soláthar dó) agus a mbaineann níos mó soiléireachta agus struchtúir leis.

An tAcht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014

Foilsíodh an Bille um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014 (Uimh. 29 de 2014) ar an 31 Márta, 2014 agus shínigh an tUachtarán é ar an 28 Iúil, 2014. D'fhoráil sé, i measc nithe eile, do bhunú an Choimisiúin um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, do dhíscaoileadh an Údaráis Iomaíochais agus na Gníomhaireachta Náisiúnta do Thomhaltóirí agus do leasú fhorálacha ginearálta cumaisc agus cumasc meán. Sholáthair sé creat do rialú cleachtas áirithe in earnáil na n-earraí grósaeireachta. D'obair an Roinn go dlúth leis an nGníomhaireacht Náisiúnta do Thomhaltóirí agus leis an Údarás Iomaíochais le linn 2014 chun ullmhú do bhunú an Choimsiúin um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, rud a tharla ar an 31 Deireadh Fómhair 2014.[14]

Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Faisnéis do Thomhaltóirí, Cealú agus Cearta Eile), 2013 (I.R. Uimh. 484 de 2013)

Tháinig na Rialacháin a thug éifeacht do Threoir 2011/83/EU um Chearta Tomhaltóirí i bhfeidhm ar an 14 Meitheamh 2014. Baineann an méid seo a leanas leis na Rialacháin, faoi réir eisiamh áirithe sonraithe:

- leagann siad amach ábhar agus foirm na faisnéise nach mór do thrádálaithe a chur ar fáil do thomhaltóirí sula mbíonn tomhaltóirí ceangailte ag conarthaí san áitreabh nó amach uaidh nó ag cianchonarthaí;
- tugann siad an ceart do thomhaltóirí conarthaí amach ón áitreabh agus cianchonarthaí a chur ar ceal taobh istigh de cheithre lá dhéag ó sheachadtar na hearraí i gcás conarthaí

[14] Bunaíodh an Coimisiún Iomaíochais agus Cosaint Tomhaltóirí ar an 31 Deireadh Fómhair, 2014 i ndiaidh gur cumascadh an tÚdarás Iomaíochais agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta do Thomhaltóirí.

díolacháin, agus taobh istigh de cheithre lá dhéag de chur i gcrích an chonartha i gcás conarthaí seirbhísí;
- rialaíonn siad na muirir a ghearrann trádálaithe maidir le húsáid mhodh ar leith íocaíochta, costas glaonna ag tomhaltóirí ar línte cabhrach do chustaiméirí, agus íocaíochtaí ag tomhaltóirí sa bhreis ar an gcúiteamh comhaonaithe faoi choinne príomhoibleagáide an trádálaí de réir an chonartha;
- leasaíonn siad forálacha an Achta um Dhíol Earraí, 1893 maidir le rioscaí agus maidir le rialacha áirithe an Achta i dtaca le seachadadh a chur ar aghaidh i gconarthaí díola ina mbíonn an ceannaitheoir i mbun gnó mar a bheadh tomhaltóir ann.

Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí) (Leasú), 2014 (I.R. Uimh. 336 de 2014)

Leasaíonn na Rialacháin seo Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí), 1995 (I.R. Uimh. 27 de 1995) chun cumhachtaí forfheidhmithe a thabhairt don Choimisiún um Rialáil Cumarsáide faoi na Rialacháin sin maidir le conarthaí tomhaltóirí do líonraí cumarsáide leictreonaí, do sheirbhísí cumarsáide leictreonaí agus do sheirbhísí ardráta.

Próiseas Comhairliúcháin faoi Athchóiriú an Dlí ar Chearta um Chonarthaí Tomhaltóirí

Foilsíodh ar an 25 Lúnasa, 2014 Páipéar Comhairliúcháin ina leagtar amach réimse leathan moltaí chun an dlí faoi chearta um chonarthaí tomhaltóirí a dhaingniú agus a uasdátú. Bheadh na hathruithe reachtaíochta a bhfuil cur síos orthu sa Pháipéar ar an athchóiriú is tábhachtaí leis na scórtha bliain anuas sa réimse seo, an dlí um thomhaltóirí. Is iad na príomhréimsí inar moladh athruithe agus ar cuartaíodh tuairimí ina leith ná:

- cearta tomhaltóirí agus leigheasanna i gconarthaí do dhíol earraí;
- cearta tomhaltóirí agus leigheasanna i gconarthaí do sholáthar earraí;
- cearta tomhaltóirí agus leigheasanna i gconarthaí do sholáthar ábhair dhigitigh;
- cearta tomhaltóirí agus leigheasanna i gconarthaí do sholáthar seirbhísí;
- téarmaí míchothroma i gconarthaí tomhaltóirí, bíodh díolacháin, ábhar digiteach nó conarthaí seirbhíse i gceist.

An Bille um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, Rialacháin an Aontais Eorpaigh, 2013 (Faisnéis do Thomhaltóirí, Cealú agus Cearta Eile (I.R. Uimh. 484 de 2013)

Rinneadh na Rialacháin a thugann éifeacht do Threoir 2011/83/EU um Chearta Tomhaltóirí ar an 13 Nollaig, 2013 agus tiocfaidh siad i bhfeidhm ar an 14 Meitheamh, 2014. Baineann an méid seo a leanas leis na Rialacháin, faoi réir eisiamh áirithe sonraithe:

- leagann siad amach ábhar agus foirm na faisnéise nach mór do thrádálaithe a chur ar fáil do thomhaltóirí sula mbíonn tomhaltóirí ceangailte ag conarthaí san áitreabh nó amach uaidh nó ag cianchonarthaí;
- bronnann siad an ceart ar thomhaltóirí conarthaí amach ón áitreabh agus cianchonarthaí a chur ar ceal taobh istigh de cheithre lá dhéag ó sheachadtar na hearraí i gcás conarthaí díolacháin, agus taobh istigh de cheithre lá dhéag de chur i gcrích an chonartha i gcás conarthaí seirbhísí;
- rialaíonn sé na muirir a ghearrann trádálaithe maidir le húsáid mhodh ar leith íocaíochta, costas glaonna ag tomhaltóirí ar línte cabhrach do chustaiméirí, agus íocaíochtaí ag tomhaltóirí sa bhreis ar an gcúiteamh comhaonaithe faoi choinne príomhoibleagáide an trádálaí de réir an chonartha;

- leasaíonn siad forálacha an Achta um Dhíol Earraí, 1893 maidir le rioscaí agus rialacha áirithe an Achta faoi sheachadadh a chur ar aghaidh i gconarthaí díola ina mbíonn an ceannaitheoir i mbun gnó mar a bheadh tomhaltóir ann.

Laghdú ar an Maorlathas a Fhorchuireann an Rialtas ar Ghnóthais

Gníomhaíonn an Grúpa Ardleibhéil um Rialáil Gnó, a bhfuil an tAire Gnó agus Fostaíochta, Ged Nash TD, mar chathaoirleach air, mar theach imréitigh maidir le ceisteanna maorlathais a mbíonn ar ghnóthais dul i ngleic leo. Is leis an bpobal gnó, le Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais agus leis na ceardchumainn a bhaineann comhaltaí an Ghrúpa. Buaileann siad le chéile cúig nó sé huaire in aghaidh na bliana. Gach bliain, aithníonn an Grúpa roinnt bheag réimsí tosaíochta agus bunaíonn sé foghrúpaí, faoi chathaoirleacht na gcomhaltaí, chun na réimsí tosaíochta sin a chur chun cinn.

In 2014, bhunaigh an Grúpa foghrúpaí chun trí ábhar a imscrúdú:

1. d'aimsigh foghrúpa amháin tríocha moladh reachtaíochta ar creideadh gur dóchúla go mbeidh tionchar ar chúrsaí gnó acu; iarradh ar na Ranna cuí Anailísí Tionchair Rialála a chur ar fáil, agus d'imscrúdaigh an foghrúpa iad lena fháil amach cé chomh maith a bhí na hualaí atá ar ghnóthais á measúnú agus á n-íoslaghdú;
2. rinne an dara foghrúpa machnamh ar an tsraith chasta de cheisteanna dlí, riaracháin agus praiticiúla a thagann chun cinn agus Cead Pleanála á lorg ag gnóthais, agus rinne sé liosta aon leathanaigh de shimplithe molta (praiticiúla agus indéanta), dírithe ar am agus airgead a shábháil do ghnóthais agus do hÚdaráis Áitiúla araon; cuireadh an liosta sin faoi bhráid an Chumainn Lucht Bainistíochta Contae agus Cathrach go dtiocfadh leo a machnamh a dhéanamh air;
3. bhreithnigh an tríú foghrúpa ar an réimse leathan ceisteanna a mbíonn ar ghníomhaireachtaí cigireachta agus forfheidhmiúcháin agus na gnóthais a ndéanann siad cigireachtaí orthu dul i ngleic leo, agus bhí imeacht beag, ach rathúil, ann i mí na Nollag ar fhreastail níos mó ná 80 saineolaí air ón saol gnó, ó na ceardchumainn agus ó Ranna Gníomhaireachtaí agus Oifigí a bhíonn ag plé le cigireacht agus forfheidhmiú; ba é an chonclúid a baineadh amach ag an gcruinniú sin ná go raibh fonn mór ar na páirtithe éagsúla a bheith i gcumarsáid leanúnach lena chéile níos minice, go háirithe maidir le heolas a chomhroinnt faoin dea-chleachtas, faoi fhadhbanna agus saincheisteanna, agus faoi chomhroinnt sonraí a chur chun cinn mar bhunchloch le forfheidhmiú níos éifeachtaí, rud a d'fhágfadh, i bhfírinne, go laghdófaí ualach na gcigireachtaí ar ghnónna comhlíontacha.

Tá cumarsáid níos fearr iontach tábhachtach chun ualaí rialála a laghdú. Tá sé ríthábhachtach go ndéanfar níos fusa é do ghnóthais bheaga agus do ghnólachtaí nuathionscanta na rialacháin a bhaineann leo a aimsiú. In 2012, d'fhorbair agus sheol an Roinn seo an tairseach ghréasáin www.businessregulation.ie, atá mar fhoinse aonair faisnéise faoi chúrsaí rialála agus comhlíontachta do ghnóthais, agus tá naisc ann leis na tacaíochtaí atá ar fáil. Cuidíonn an tairseach le gnóthais na príomhrialacháin a bhaineann leo a aimsiú. Laghdaítear an gá atá le cuardach trí leathanaigh éagsúla ar shuíomhanna gréasáin difriúla a laghdú agus trí os cionn 150 nasc le faisnéis, treoir agus sonraí teagmhála a sholáthar do na húsáideoirí. Chun an fhoinse faisnéise ar líne a chomhlánú, thug an Roinn os cionn 25 ceann de Ghníomhaireachtaí, Oifigí agus Ranna eile le chéile faoin gceannteideal "*Taking Care of Business*" chun imeachtaí leathlae um fhaisnéis ghnó a reáchtáil, lenar áiríodh os cionn cúig chur i láthair déag ghearra le comhlachtaí agus suas le 30 seastán faisnéise. Leis na himeachtaí seo, tá raon leathan faisnéise tosaíochta á chur ar fáil do ghnóthais maidir le rialacháin agus tacaíochtaí, agus tá cumarsáid

neamhfhoirmiúil dhá bhealach idir comhlachtaí poiblí agus gnóthais á cur chun cinn. Tionóladh an chéad imeacht dá leithéid sna Printworks i gCaisleán Bhaile Átha Cliath ar an 22 Deireadh Fómhair 2013, agus d'fhreastail os cionn 500 duine den lucht gnó air. Bhí ceithre imeacht rathúla eile ann in 2014 i gCorcaigh, i Luimneach, i nGaillimh agus i mBaile Átha Cliath, agus d'fhreastail breis agus 1,500 duine ar na himeachtaí. Tionólfar tuilleadh imeachtaí in 2015.

Tacaíocht a thabhairt do Chomharchumainn

Rinneadh Bille na gCara-Chumann agus na gCumann Tionscail agus Soláthair (Forálacha Ilghnéitheacha) 2013 a achtú mar Acht Uimh. 19 de 2014. Cuireadh tús le Codanna 1, 2 agus 3 den Acht trí Ionstraim Reachtúil Uimh. 356 de 2014 le héifeacht ón 28 Iúil 2014. Cuireadh tús le Cuid 4 den Acht ar an 1 Iúil 2015 trí Ionstraim Reachtúil Uimh. 269 de 2015. Forálann an tAcht do leasuithe éagsúla ar dhá chód reachtaíochta: Achtanna na gCara-Chumann agus Achtanna na gCumann Tionscail agus Soláthair. Forálann an príomhleasú i réimse na gcara-chumann do dhruidim clárú cumann nua. Tá na leasuithe i réimse na gcumann tionscail agus soláthair dírithe ar an ualach rialála ar chomharchumainn a mhaolú agus ar scrúdaitheoireacht a dhéanamh inrochtaine do comharchumainn. Leis an Acht, déanfar na nithe seo a leanas go háirithe:

- Ceadófar do chumainn aonair a dteorainn féin a shocrú maidir le scairshealbha aonair sa chumann.
- Maolófar srianta tuairiscithe airgeadais tríd an tréimhse le tuairisceáin agus cuntais bhliantúla a chur isteach a shíneadh.
- Beidh sé níos fusa ag cumainn a cuireadh ar ceal dul ar ais ar an gclár.
- Maolófar srianta tiomsaithe airgid ar chumainn neamhthalmhaíochta.

Athchóiriú ar Sheirbhísí an Stáit um Chaidreamh san Áit Oibre

Leanadh le hobair ar an athchóiriú ar Sheirbhísí an Stáit um Chaidreamh san Áit Oibre. Bunaíodh an Clár um Athchóiriú chun struchtúr dhá shraith maidir le Caidreamh san Áit Oibre a chur ar fáil trí ghníomhaíochtaí an Údaráis Náisiúnta Cearta Fostaíochta, an Choimisiúin um Chaidreamh Oibreachais, an Bhinse Comhionannais agus feidhmeanna céadchéime an Bhinse Achomhairc Fostaíochta a chumasc i gComhlacht Céadchéime úr, ar a dtugtar an Coimisiún um Chaidreamh Oibreachais. Tá feidhmeanna achomhairc an Bhinse Achomhairc Fostaíochta corpraithe sa Chúirt Oibreachais atá leathnaithe.
Rinneadh dul chun cinn suntasach suas go dtí deireadh 2014 sular tugadh an reachtaíocht cumasaithe isteach chomh fada agus a bhain sé leis na hathruithe teicneolaíocha, struchtúracha, riaracháin agus soláthair foirne a theastaigh chun taca a chur faoin gClár um Athchóiriú ar Chaidreamh san Áit Oibre. Áiríodh leis na hathruithe sin na nithe seo a leanas: Comhsheirbhísí do Chustaiméirí um Chaidreamh san Áit Oibre, Comhaonad Iarchlárúcháin agus Seirbhís Luathréitigh a bhunú; dearadh Réiteach Bainistíochta um Chaidreamh le Custaiméirí a thabhairt i gcrích; saoráid ríomhghearán agus suíomh gréasáin um Chaidreamh san Áit Oibre a sheoladh; clár oiliúna do Bhreithneoirí a dhearadh; comórtas oscailte earcaíochta do Bhreithneoirí, teicneolaíochtaí feabhaithe agus próiseas gnó a dhearadh agus a chur i bhfeidhm.

Foilsíodh an Bille um Chaidreamh san Áit Oibre ar an 30 Iúil, 2014. Chuaigh an Bille tríd an Dara Céim agus trí Chéim an Choiste sa Dáil in 2014.

Cómhargáil

Tugtar gealltanas sa Chlár don Rialtas athchóiriú a dhéanamh ar an dlí reatha ar na cearta ag fostaithe ar a bheith páirteach i gcómhargáil (an tAcht Caidrimh Thionscail (Leasú), 2001) lena chinntiú go gcloíonn an Stát le breithiúnais dhéanacha na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine. I

mí na Nollag 2012, scríobh an tAire Bruton chuig na páirtithe leasmhara cuí, agus é ag lorg aighneachtaí ar an gceist. Le linn 2013, fuarthas roinnt aighneachtaí cuimsitheacha agus cur i láthair cuimsitheach ó roinnt páirtithe ar shuim leo an scéal, ionadaithe ceardchumann, ionadaithe fostóirí, comhlachtaí Stáit agus daoine eile nach iad ina measc.

I ndiaidh do na haighneachtaí a bheith breithnithe agus plé a bheith déanta, tionóladh sraith chruinnithe le hionadaithe ó Chomhdháil na gCeardchumann, ó Chónaidhm Ghnólachtaí agus Fhostóirí na hÉireann agus ó Chomhlachas Tráchtála Mheiriceá. I ndiaidh an phróisis chomhairliúcháin sin, forbraíodh moltaí agus d'fhaomh an Aireacht iad i mí na Bealtaine faoi choinne dréachtaithe. D'obair oifigigh i gcomhar le hOifig an Ard-Aighne chun an Bille Caidrimh Thionscail (Leasú) (Uimh. 2), 2014 a dhréachtú.

Pá Earnála a Shocrú

Sa bhreithiúnas a tugadh ar an 9 Bealtaine, 2013 i gcás McGowan, chinn an Chúirt Uachtarach go raibh Cuid III den Acht Caidrimh Thionscail, 1946 neamhbhailí i dtaca le hAirteagal 15.2.1 den Bhunreacht.

I ndiaidh do bhreithniú a bheith déanta ar an gcomhairle dhlíthiúil ón Ard-Aighne maidir le himpleachtaí rialú na Cúirte Uachtaraí, agus mar gheall ar a thábhachtaí a bhí an cheist d'fhostóirí agus d'fhostaithe, go háirithe i dtaca le rátaí pá agus le tairiscintí a chur isteach maidir le conarthaí, moladh reachtaíocht a thabhairt ar aghaidh i bhfianaise an rialaithe agus chun foráil a dhéanamh do chreat reachtach a mbeadh breithiúnas na Cúirte Uachtaraí ina bhonn taca faoi agus a mbeifí ag súil leis dúshlán bunreachta amach anseo a sheasamh.
I gcomhairliúchán leis na páirtithe leasmhara cuí, forbraíodh creat agus d'fhaomh an Aireacht é faoi choinne a dhréachtaithe i mí Iúil 2014. D'obair oifigigh i gcomhar le hOifig an Ard-Aighne chun an Bille Caidrimh Thionscail (Leasú) (Uimh. 1), 2014 a dhréachtú. Achtaíodh na Billí Caidrimh Thionscail (Leasú) (Uimh. 1) agus (Uimh. 2) ina dhiaidh sin in 2015 mar an tAcht Caidrimh Thionscail (Leasú), 2015 (Uimh. 27 de 2015).

Comhchoistí Oibreachais

Déantar foráil san Acht Caidrimh Thionscail (Leasú) 2012, i measc nithe eile, go ndéanfaidh an Chúirt Oibreachais athbhreithniú ar gach Comhchoiste Oibreachais. Cuireadh an tAthbhreithniú sin i gcrích i mí Aibreáin 2013. Bhí an t-athbhreithniú san áireamh i bplé na Cúirte Oibreachais ar cé acu ba cheart Comhchoistí Oibreachais (CO) a dhíothú, a choinneáil san fhoirm reatha, a chumasc le CO eile nó a ordú bunaithe a leasú, agus rinne an Chúirt Oibreachais a moltaí leis an Aire dá réir. D'fhoilsigh an tAire Bruton an Tuarascáil ar an Athbhreithniú ar an 1 Deireadh Fómhair 2013, mar aon lena fhreagra ar na moltaí a rinneadh sa Tuarascáil.

I mí Eanáir 2014, shínigh an tAire Bruton Orduithe a thug éifeacht do na moltaí in Athbhreithniú na Cúirte Oibreachais ar an gCóras CO. Forálann na hOrduithe do dhíothú dhá CO:

- Óstáin Bhaile Átha Cliath
- Cléirigh Dlí

agus, do leasuithe ar na hOrduithe Bunaithe atá ann cheana féin maidir le:

- Glantóireacht ar Conradh
- Gruagaireacht
- Óstáin (taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath agus de Chorcaigh)
- Slándáil

As siocair gur faoi reachtaíocht phríomhúil a bunaíodh an CO um Oibrithe Talmhaíochta, ní mór leasú a dhéanamh ar reachtaíocht phríomhúil chun éifeacht a thabhairt don mholadh in Athbhreithniú na Cúirte Oibreachais. Chuaigh oifigigh i dteagmháil leis an Roinn Talmhaíochta,

Bia agus Mara maidir leis an gceist sin lena fháil amach conas a d'fhéadfaí an leasú a dhéanamh chomh luath agus is féidir.

Ní raibh Orduithe ar bith de dhíth maidir leis na Comhchoistí Oibreachais don Earnáil Mhiondíola Grósaeireachta ná don dá CO Lónadóireachta, mar tá a scóip agus struchtúr reatha go fóill i bhfeidhm.

Ina dhiaidh sin, cheap an tAire Oifigigh Chaidrimh Thionscail mar Chathaoirligh agus mar Leas-Cathaoirligh ar na Comhchoistí Oibreachais. Ceist don Chúirt Oibreachais is ea é a chinntiú go bhfuil líon cothrom ionadaithe ar oibrithe agus ar fhostóirí ó na hearnálacha cuí ar gach ceann de na Comhchoistí Oibreachais.

An Coimisiún um Pá Íseal

I mí na Samhna 2014, d'aontaigh an Rialtas Coimisiún um Pá Íseal a bhunú de réir an Ráitis ar Thosaíochtaí Rialtais 2014-2016, é a bhunú ar bhonn reachtach tríd an Acht um Íosphá Náisiúnta, 2000 a leasú, agus é a bhunú ar bhonn eatramhach agus achtú na mbeart riachtanach reachtach ar feitheamh.

Cuirfidh an Coimisiún um Pá Íseal comhairle ar an Rialtas maidir le ráta cuí an íosphá náisiúnta ar bhonn bliantúil. Scrúdóidh sé freisin na sonraí cuí ó eagraíochtaí mar an Phríomh-Oifig Staidrimh, agus beidh sé in ann taighde a choimisiúnú chun bearnaí sna sonraí a líonadh. Is féidir a iarraidh ar an gCoimisiún freisin ceisteanna gaolmhara a imscrúdú.

An Beartas maidir le Sábháilteacht, Sláinte agus Ceimiceáin

Tháinig méadú ar líon na mbásanna san áit oibre a tuairiscíodh don Údarás Sláinte agus Sábháilteachta (ÚSS) ó 47 in 2013 go 55 in 2014. Bhí an líon ab airde básanna fós in earnálacha ardriosca, an earnáil talmhaíochta (30) agus san earnáil tógála (8). Ar aon dul leis an gcur chuige bunaithe ar riosca maidir le leithdháileadh acmhainní, lean ÚSS le linn 2014 lena ghníomhaíochtaí iniúchta a dhíriú ar na hearnálacha ardriosca sin.

Léiríodh i dtaighde go bhfuil dea-chiall gnó le dea-chleachtas sláinte agus sábháilteachta. Cuidíonn sé le hiomaíochas, feabhsaíonn sé an caidreamh le hoibrithe, agus ba chóir do gach fiontar rathúil tús áite a thabhairt dó. Tá gnóthais rathúla in Éirinn, idir ghnóthais dhúchasacha agus ghnóthais ilnáisiúnta, ag cur an dea-chleachtais sa tsláinte agus sa tsábháilteacht ag croílár a straitéise fiontair anois.

Is é príomhaidhm an bheartais maidir le sláinte agus sábháilteacht agus ceimiceáin a rialáil san áit oibre tacaíocht a thabhairt do leabú na sláinte agus na sábháilteachta ceirde mar chuid lárnach de ghnó a dhéanamh i ngach áit oibre in Éirinn agus a chinntiú nach rachaidh déantúsaíocht agus úsáid ceimiceán in Éirinn i bhfeidhm ar shláinte an duine ná ar an timpeallacht. Cuirtear an beartas sin i bhfeidhm trí bhonn reachtach atá láidir agus cothrom agus a bhfuil córas um chomhlíonadh agus um fhorfheidhmiú bunaithe ar riosca arna oibriú ag ÚSS taobh thiar de. Dírítear ann go príomha ar thimpistí san áit oibre a laghdú trí sholáthar treorach agus tacaíochta d'fhostóirí agus d'fhostaithe lena gcur ar a gcumas a n-oibleagáidí a chomhlíonadh.

Rud tábhachtach ná go dtugann ÚSS treoir agus tacaíocht do ghnóthais Éireannacha freisin maidir le ceimiceáin a láimhseáil go sábháilte agus maidir le déanamh de réir an chóras casta rialála ceimiceán. In 2014, aistríodh forálacha na Treorach Comhairle 2010/32/AE den 10 Bealtaine 2010, lena gcuirtear i bhfeidhm an Comhaontú Creata maidir le gortuithe le huirlisí

géara a chosc in earnáil na n-ospidéal agus san earnáil chúram sláinte. Tháinig Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Gortuithe le hUirlisí Géara san Earnáil Chúram Sláinte a Chosc), 2014 (IR Uimh. 135 de 2014) i bhfeidhm ar an 14 Márta, 2014. Clúdaíonn na Rialacháin na rioscaí a bhaineann le huirlisí géara dóibh siúd a bhíonn ag obair i réimse an chúram sláinte agus cuirtear i bhfeidhm leo bearta sonraithe rialaithe chun fostaithe atá faoi riosca a chosaint. Éilíonn na Rialacháin freagairt chuí i gcás teagmhais. Is é seo an chéad uair a bhfuil comhaontú creata idir ionadaithe na gcomhpháirtithe sóisialta aistrithe isteach i ndlí na hÉireann i réimse na sábháilteachta agus na sláinte ceirde.

An Córas Rialála Ceimiceán

Is casta atá an córas rialála ceimiceán mar atá leagtha amach i Rialacháin an AE – rialacháin amhail na Rialacháin um Chlárú, Meastóireacht, Údarú agus Srian ar Cheimiceáin agus na Rialacháin um Aicmiú, Lipéadú agus Pacáistiú – agus teastaíonn obair leanúnach ina leith ar leibhéal AE maidir lena chur chun feidhme, a athbhreithniú agus a leasú. Bíonn an Roinn, le saintacaíocht ó ÚSS, ag freastal ar na héilimh sin. D'oibrigh an Roinn agus ÚSS go dlúth le chéile in 2014 lena ndícheall a dhéanamh an tacaíocht a chuireann ÚSS ar fáil do chuideachtaí Éireannacha a uasmhéadú de réir mar a d'oibrigh siad chun cloí leis na hoibleagáidí rialála reatha agus mar a d'ullmhaigh siad don spriocdháta um chomhlíonadh Rialachán an AE 1272/2008 um Aicmiú, Lipéadú agus Pacáistiú, an 1 Meitheamh 2015.

Sláinte agus Sábáilteacht – Tionscnamh BeSMART

Tá ÚSS tiomanta do chomhlíonadh rialála a dhéanamh chomh simplí agus is féidir mar laghdaíonn sé an t-ualach riaracháin; mar sin féin, dá mhó an comhlíonadh is amhlaidh is lú líon na ngortuithe agus na mbásanna. Uirlis ar líne saor in aisce de chuid ÚSS is ea BeSMART, atá deartha chun cuidiú le húinéirí/bainisteoirí gnóthas beag measúnuithe riosca agus ráitis sábháilteachta a ullmhú dá n-áit oibre. Le linn 2014, lean ÚSS le leathnú raon na ngnóthas a bhfuil 'BeSMART' ar fáil dóibh. Tá an uirlis, atá ar fáil anois do os cionn 200 cineál gnó, ina cuidiú maidir le comhlíonadh, agus sábhálann gnóthais am agus airgead ó thaobh a n-oibleagáidí dlíthiúla faoin Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005 a chomhlíonadh. Léiríodh i suirbhéanna ar úsáideoirí gnó arna ndéanamh ag ÚSS gur laghdaigh cuideachtaí a úsáideann an córas a gcostais um chomhlíonadh faoi 86% ar an meán agus gur tháinig laghdú 71% ar an méid ama a thógann sé chun na ceanglais sin a chur i gcrích. Léiríonn sonraí iniúchóireachtaí ÚSS go bhfuil méadú 6% tagtha ar chomhlíonadh an Ráitis Sábháilteachta i measc mionghnóthas agus go bhfuil méadú 6% tagtha freisin ar líon na bhfostóirí a dhéanann a Ráiteas Sábháilteachta féin i mionghnóthais seachas úsáid a bhaint as tríú páirtí.

Tá sé beartaithe BeSMART a leathnú le linn 2015 agus rochtain a thabhairt do FBManna san earnáil Foirgníochta agus san Earnáil Ghnó Talmhaíochta don uirlis measúnú riosca seo ar líne, atá saor in aisce. Féach www.besmart.ie le tuilleadh sonraí a fháil.

Ceadanna Fostaíochta

Is é cuspóir leathan an chóras ceadanna fostaíochta an soláthar scileanna in Éirinn a fhorlíonadh trí chead a thabhairt d'fhiontair saoránaigh as tíortha nach bhfuil sa Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) a earcú sa chás ina bhfuil sainscileanna nó saineolas ag na saoránaigh sin nach bhfuil ar fáil san LEE agus ina rachaidh a leithéid d'earcaíocht chun tairbhe fhorbairt eacnamaíoch nó shóisialta an Stáit.
Le linn 2014, lean an Roinn uirthi de bheith ag tógáil ar na hathchóirithe a thug sí isteach sa chóras ceadanna fostaíochta in 2013, a bhí deartha chun tarraingteacht na hÉireann mar áit chun daoine leis na scileanna sin a mhealladh a mhéadú, scileanna i réimsí ardteicneolaíochta go háirithe.

Toradh na n-athchóirithe sin ab ea an tAcht um Cheadanna Fostaíochta (Leasú), 2014, a achtaíodh i mí Iúil agus ar cuireadh tús leis i mí Dheireadh Fómhair. Déanann an reachtaíocht sin an reachtaíocht a bhí ann roimhe seo a chothromú chun córas na gceadanna fostaíochta a threisiú mar chainéal do scileanna tábhachtacha a theastaíonn chun fiontraíocht a fhorbairt sa Stát chun tairbhe dúinn go léir, agus ag an am céanna, tabharfar cosaint do chothromaíocht an mhargaidh saothair agus do chearta fostaíochta na n-imirceach a thagann anseo le dul i mbun oibre.

Is iad seo a leanas na príomhathruithe:

- tugadh isteach naoi gcineál ceadanna fostaíochta, gach ceann acu deartha chun freastal ar riachtanais in áiteanna oibre an lá inniu agus na gcineálacha difriúla cásanna fostaíochta a bhíonn i bhfiontair éagsúla;
- coinníodh riachtanas na Tástála um Riachtanais an Mhargaidh Shaothair agus leathnaíodh í maidir le gach iarrthóir nua, beag beann ar cé hé nó cé hí an t-iarratasóir, agus tá cásanna ar leith ann inar féidir riachtanais áirithe a tharscaoileadh;
- coinníodh an riail 50:50 agus leathnaíodh é chuig gach iarratas, cinn úra agus athnuachan iarratas araon, beag beann ar an iarratasóir, agus tá cásanna ar leith ann inar féidir riachtanais áirithe a tharscaoileadh;
- cuireadh le chéile Liosta na gCeirdeanna Incháilithe Ard-Scileanna agus Liosta na gCatagóirí Fostaíochta Nach bhFuil Incháilithe bunaithe ar shonraí a chuir an Sainghrúpa um Riachtanais Scileanna sa Todhchaí agus Aonad Taighde SOLAS um Scileanna agus an Margadh Saothair le chéile agus an Córas Caighdeánach Rangú Ceirdeanna in úsáid acu
- sainíodh go soiléir luach saothair chun críocha an chóras ceadanna fostaíochta, rud a thugann leis soiléireacht agus cinnteacht.

Tá rath an chóras ceadanna fostaíochta maidir le freastal ar ghanntanais scileanna a tháinig chun solais in 2014 léirithe sna staitisticí seo a leanas:

- próiseáladh 40% níos mó ceadanna le hais 2013;
- bhain 33% de na ceadanna uile a eisíodh in 2014 le Ceadanna Fostaíochta um Scileanna Criticiúla, an cead fostaíochta atá deartha le díriú ar ghanntanas scileanna;
- ba do ghairmigh a eisíodh 69% de na ceadanna fostaíochta nua a eisíodh;
- bhí fanacht idir 14 lá agus 18 lá ar an meán i gceist le cead a fháil in 2014.

Bliain	Nua	Athnuachan	Iomlán	Diúltaithe	Bainte	Á phróiseail	Ceadanna Beo atá ann go fóill
2014	4,862	634	5,496	593	144	435	15,086
2013	3,034	829	3,863	541	122	142	13,333
2012	2,919	1,088	4,007	829	246	179	14,245
2011	3,184	2,016	5,200	1,078	201	377	16,265
2010	3,394	3,877	7,211	990	199	999	18,987

Athbhreithniú ar an reachtaíocht um Maoin Intleachtúil

Ag eascairt as gealltanas sa Chlár don Rialtas athbhreithniú a dhéanamh ar an reachtaíocht um maoin intleachtúil a théann chun tairbhe don nuálaíocht, achtaíodh an tAcht um Maoin Intleachtúil (Forálacha Ilghnéitheacha) ar an 23 Nollaig, 2014. Leasaíonn an tAcht an díolúine thaighde atá in Alt 42 d'Acht na bPaitinní, 1992 chun cinnteacht dhlíthiúil a thabhairt do chuideachtaí a bhíonn i mbun taighde agus forbartha san earnáil chógaisíochta agus san earnáil

bhithchógaisíochta. Tabharfaidh an leasú nua cosaint níos mó do chuideachtaí a bhíonn ag déanamh tástálacha agus trialacha cliniciúla ar tháirgí nua agus ar tháirgí ginearálta chun údarú margaidh a fháil.

Leasaigh an tAcht um Maoin Intleachtúil (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014 Alt 29 den Acht Trádmharcanna, 1996 freisin d'fhonn ligean d'Éirinn aontú do Chonradh Shingeapór faoi Dhlí na dTrádmharcanna. Is é is aidhm leis an gConradh nósanna imeachta riaracháin in oifigí trádmharcanna ar fud an domhain a chomhchuibhiú, gan tionchar a imirt ar dhlíthe substainteacha maidir le trádmharcanna.

Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Úsáidí Áirithe Ceadaithe as Saothair Dhílleachtacha), 2014, I.R. Uimh. 490 de 2014

D'aistrigh na Rialacháin seo Treoir 2012/28/AE Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle den 25 Deireadh Fómhair, 2014 maidir le húsáidí áirithe ceadaithe as saothair dhílleachtacha. De réir na Treorach, baineann na Rialacháin le leabharlanna a bhfuil rochtain an ag bpobal orthu, institiúidí oideachais, músaeim, airchíveanna, institiúidí um scannáin nó closábhar oidhreachta agus craoltóirí seirbhíse poiblí (suas go dtí an 31 Nollaig 2002). Forálann na Rialacháin d'eisceacht ón dlí cóipchirt do na heagraíochtaí sin maidir le catagóirí de shaothair a foilsíodh an chéad uair san AE agus atá go fóill faoi chóipcheart agus nach féidir a n-údáir ná a sealbhóirí cóipchirt a aithint ná a aimsiú. Is iad seo a leanas catagóirí na saothar: saothair san earnáil chlódóireachta (leabhair, irisleabhair, irisí agus nuachtáin), saothair chineamatagrafacha agus closamhairc, taifid fuaime agus saothair leabaithe nó corpraithe i saothair nó i dtaifid fuaime eile (m.sh. pictiúir i leabhar). Mar gheall ar an eisceacht ón dlí cóipchirt, beidh na heagraíochtaí cultúrtha seo in ann saothair dhílleachtacha a dhigitiú agus a chur ar fáil go poiblí ar líne i ngach ceann de Bhallstáit an AE. Baineann an Treoir le saothair neamhfhoilsithe freisin (amhail litreacha, lámhscríbhinní, srl) faoi dhálaí áirithe. Tháinig na Rialacháin i bhfeidhm ar an 29 Deireadh Fómhair 2014.

Athbhreithniú ar Chóipcheart

D'fhoilsigh an Coiste um Athbhreithniú ar Chóipcheart ar cheap an tAire é i mí na Bealtaine 2011 a thuarascáil *"Modernising Copyright"* ag deireadh mhí Dheireadh Fómhair 2013. Tionóladh fóram poiblí in Acadamh Ríoga na hÉireann freisin i mí na Nollag 2013 chun deis a thabhairt don Choiste a chuid torthaí a chur i láthair agus chun deis a thabhairt don mhuintir a bhíonn ag plé le cóipcheart na torthaí sin a iniúchadh in éineacht le comhaltaí an Choiste. Tá breis agus 60 moladh sa tuarascáil a dhíríonn ar na constaicí ar nuálaíocht sa timpeallacht dhigiteach a aimsiú agus ar thograí a fhorbairt leis na constaicí sin a laghdú; tá an moltaí sin go fóill á n-iniúchadh ag an Rialtas, agus é ar intinn aige tograí reachtacha sa réimse seo a thabhairt ar aghaidh.

6. NUÁLAÍOCHT

"Straitéis láidir atá bunaithe ar nuálaíocht a fhorbairt lenár bhfiontair a dhéanamh níos iomaíche"

Tá infheistíocht straitéiseach san eolaíocht, sa teicneolaíocht agus sa nuálaíocht ar cheann de thosaíochtaí infheistíochta bonneagair an Rialtais. D'fhonn toradh ar infheistíocht a bhaint sa réimse sin, áirítear ar na ceisteanna atá le plé an riosca a bhaineann le gnólachtaí nuathionscanta, nuálaíocht a leabú ar fud an gheilleagair, an gá atá le comhoibriú idir soláthraithe tionscail agus taighde, agus an gá atá le haschuir ó ghníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta a chur ar an margadh. Ní mór d'Éirinn geilleagar a fhorbairt a mbeidh cáil air as ardtáirgiúlacht agus ardnuálaíocht. Is é an prionsabal treorach lena gcuirtear taca faoin aidhm sin go bhfuil sármhaitheas i dtaighde agus aistriú go haschur eacnamaíoch ina phríomhthoisc maidir le luas a chur faoi théarnamh geilleagrach na hÉireann agus fás inbhuanaithe a bhaint amach.

Chun an sprioc sin a bhaint amach ní mór dúinn na caighdeáin Taighde in Éirinn, a ndearnadh obair chrua lena mbaint amach, a choinneáil. Ní mór, freisin, tacaíocht a thabhairt don nuálaíocht i bhfiontair dhúchasacha Éireannacha agus cumas nuálach a fhorbairt san earnáil infheistíochta dírí eachtraí. Caithfear a chinntiú chomh maith go dtacaíonn an timpeallacht ghnó leis an nuálaíocht agus féachaint le naisc idirnáisiúnta a iniúchadh agus leas a bhaint astu.

Beartú Tosaíochtaí Taighde

Bhí cur i bhfeidhm Beartú Tosaíochtaí Taighde (BTT) mar fhócas lárnach in iarrachtaí na Roinne in 2014 maidir le forbairt fiontar a chur chun cinn trí thaighde agus trí nuálaíocht. Ghlac an Rialtas BTT chuige féin in 2012 mar an bunphrionsabal treorach i dtaca le hinfheistíocht phoiblí i dtaighde mar thacaíocht don earnáil fiontraíochta. Ailíníonn sé infheistíocht phoiblí le réimsí de dheiseanna straitéiseacha margaidh d'fhiontair bunaithe in Éirinn. Baineann an timthriall reatha BTT leis an tréimhse cúig bliana 2013-2017. In *Annual Business Survey of Economic Impact*, suirbhé a rinneadh ar chliantchuideachtaí na ngníomhaireachtaí forbartha fiontar, dearbhaíodh go raibh ardspéis ann agus gur bhain sé go mór le réimsí de ghníomhaíochtaí na ngnólachtaí.

Ba é an Grúpa Gníomhaíochta um Beartú Tosaíochtaí (an Grúpa) an phríomhfheithicil chun cur i bhfeidhm BTT a thiomáint; is iad na príomhghníomhaireachtaí Stáit a mhaoiníonn taighde agus ranna Rialtais atá sa Ghrúpa. Bhí an tAire Scileanna, Taighde agus Nuálaíochta mar chathaoirleach ar an Ghrúpa, agus feidhmíonn sé faoi choimirce an Choiste Aireachta um Théarnamh Eacnamaíoch agus Phoist. Tugann an Roinn tacaíocht riaracháin agus taighde don Ghrúpa.

Chuir an Grúpa le chéile an chéad tuarascáil ar dhul chun cinn maidir le cur i bhfeidhm Bheartú Tosaíochtaí Taighde (BTT). As na 186 gníomh ar bhain clocha míle príomhúla leo suas go mí Mheithimh 2014, bhí 81% acu curtha i gcrích agus bhí 13% eile idir lámha. Bhí eolas nuashonraithe sa tuarascáil faoin gcreat cuimsitheach méadrachta agus spriocanna chun monatóireacht a dhéanamh ar an tionchar ar infheistíocht phoiblí san Eolaíocht, sa Teicneolaíocht agus sa Nuálaíocht. Cuireadh béim sa tuarascáil ar an gcomhordú agus ar an gcomhoibriú méadaithe idir na gníomhaireachtaí agus na ranna a mhaoiníonn taighde ginte ag BTT. Bhí na pleananna gníomhaíochta um BTT mar thiománaí don chomhoibriú praiticiúil ag leibhéal oibríochtúil, mar i gcás cuid mhaith de na gníomhaíochtaí, tá comhoibriú idir dhá cheann nó níos mó de na maoinitheoirí ag teastáil chun iad a chur i bhfeidhm. D'fhoilsigh an Rialtas an tuarascáil i mí Iúil 2014.

Le linn 2014, mar aon le treoir do bheartais agus tacaíocht theicniúil a thabhairt i dtaca le beartú tosaíochtaí taighde agus maidir lena chinntiú go gcuirfí chun cinn na gníomhaíochtaí sna pleananna gníomhaíochta in 14 réimse tosaíochta, eagraíodh sraith de cheardlanna chun athbhreithniú a dhéanamh ar riachtanais fiontar sa chóras taighde phoiblí sna ceithre réimse dhéag. Chomh maith leis sin, forbraíodh agus foilsíodh an chéad tuarascáil ar dhul chun cinn an Ghnímh Náisiúnta um Beartú Tosaíochtaí Taighde (GNBTT), agus rinneadh an chéad athbhreithniú neamhspleách idirnáisiúnta ar GNBTT. Faoi choimirce grúpa faoi stiúir fiontar, thángthas ar chomhaontú maidir leis an dóigh is fearr chun Nuálaíocht i bPróisis Seirbhísí agus Gnó a chur chun cinn.

I gceathrú ráithe 2014, bunaíodh painéal de shaineolaithe náisiúnta agus idirnáisiúnta chun measúnú neamhspleách a dhéanamh ar an dul chun cinn go dtí seo chun BTT a chur i bhfeidhm.

Straitéis chomharbachta a fhorbairt don Eolaíocht, Teicneolaíocht agus Nuálaíocht

Tháinig deireadh leis an gcéad Straitéis Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuálaíochta (SETN) in 2013. Thar thréimhse na straitéise sin, tógadh cultúr in Éirinn atá tiomáinte ag an nuálaíocht, rud a fhágann go bhfuil an tír aitheanta go domhanda as sármhaitheas an taighde a dhéantar ann. Táimid anois ar na ceannairí a bhíonn ag giniúint eolas nua agus ag baint úsáid as ar mhaithe le dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta. Tá éirithe linn mar thír acmhainneacht láidir taighde a thógáil a bhfuil clú orainn as go hidirnáisiúnta. Tá an bonn fiontar a bhíonn i mbun taighde, forbartha agus nuálaíochta ag méadú go seasta. Bhí ár n-infheistíocht i nuálaíocht lárnach chun infheistíocht dhíreach eachtrach a fháil, a éagsúlú agus a mhéadú chun teicneolaíochtaí nua a cheadúnú, chun cuideachtaí nua a bhunú agus chun fórsa oibre ardoilte atá de dhíth leis an ngeilleagar a fhás agus le cur leis an tsochaí a sholáthar.

Straitéis Nua do Thaighde agus Forbairt, Eolaíocht agus Teicneolaíocht

Cuireadh tús in 2014 leis an bprósieas chun comharba ar Straitéis Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuálaíochta 2006-2013 a dhréachtú. Tháinig Coiste Idir-Rannach um Eolaíocht, Teicneolaíocht agus Nuálaíocht le chéile faoi chathaoirleacht na Roinne seo chun an Straitéis úr a scríobh. Bhí ionadaithe ó na Ranna cuí Rialtais, Príomh-Chomhairleoir Eolaíochta an Rialtais agus ionadaithe an Údaráis um Ard-Oideachas ar an gCoiste. Cuireadh tús le roinnt staidéar a mbeadh forbairt na Straitéise bunaithe orthu. Bhain siad leis na réimsí seo a leanas: riachtanais an bhonneagair thaighde in Éirinn amach anseo; athbhreithniú neamhspleách ar Bheartú Tosaíochtaí Taighde; Taighde agus Forbairt fiontar a láidriú; tírdhreach na n-ionad taighde dírithe ar an margadh; acmhainneacht IP gnólachtaí Éireannacha; agus rannpháirtíocht na hÉireann in eagraíochtaí idirnáisiúnta taighde. Cuireadh tús le próiseas domhain comhairliúcháin trí pháipéar sonraithe comhairliúcháin a dhréachtú a cuireadh chuig na príomhpháirtithe leasmhara san éiceachóras nuálaíochta; leagadh amach ann na príomhcheisteanna ar ghá smaoineamh orthu agus an Straitéis á cur le chéile. Seoladh Straitéis Nuálaíochta 2020 i mí na Nollag 2015.

Scórchlár Nuálaíochta an Aontais

Soláthraíonn Scórchlár bliantúil Nuálaíochta an Aontais, arna chur le chéile agus arna fhoilsiú ag an gCoimisiún Eorpach, measúnú comparáideach ar fheidhmíoht nuálaíochta 28 Ballstát an AE; pléitear freisin leis na láidreachtaí agus laigí coibhneasta atá ina gcuid córas taighde agus nuálaíochta. Ar Scórchlár feidhmíochta 2014 (a foilsíodh i mí na Bealtaine 2015) bhí feidhmíocht nuálaíochta na hÉireann 13% os cionn mheán an AE. Tá Éire san 8ú háit as 28, rud a fhágann go bhfuil Éire sa dara sraith de thíortha agus gur ceann de na "Leantóirí Nuálaíochta" í. Ba í seo an

dara bliain as a chéile ar fheabhsaigh rangú na hÉireann: chuaigh sí suas ón 10ú háit agus ón 9ú háit in 2012 agus 2013, faoi seach.

Cé nach féidir comparáid dhíreach a dhéanamh idir feidhmíocht na hÉireann in 2013 agus in 2014 (an *scór* féin seachas an *rangú*) mar gheall ar athruithe ar an gcreat tomhas, léiríonn comparáid indíreach le sonraí coigeartaithe a rinne an Coimisiún Eorpach gur ag Éirinn a bhí an méadú is mó ó thaobh feidhmíocht fhoriomlán nuálaíochta de as measc na stát iartharach san AE agus go raibh an ceathrú méadú is mó aici as measc na 28 Ballstát ar fad san AE.

As na hocht ngné a bhfuil an comhtháscaire nuálaíochta comhdhéanta díobh, bhí Éire sa chéad áit as measc na 28 Ballstát maidir le dhá ghné acu**:** *Nuálaithe* agus *Éifeachtaí Eacnamaíocha*. Tomhas dá nuálaíche atá gnólachtaí atá sa chéad ghné acu sin, agus baineann an dara ceann le rath eacnamaíoch ag eascairt as nuálaíocht i dtéarmaí fostaíochta, ioncaim agus onnmhairiúcháin. Chomh maith leis sin, tá Éire sa dara háit maidir le *Acmhainní Daonna*. Lena chois sin, baineann láidreacht ar leith le hÉirinn maidir le *Comhfhoilseacháin Idirnáisiúnta Eolaíochta* a thagann faoi *Córas Taighde Oscailte, Sármhaith agus Tarraingteach* a bhfuil Éire san 8ú háit maidir leis.

Fondúireacht Eolaíochta Éireann

Is í Fondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) an fhondúireacht náisiúnta le haghaidh infheistíochta i dtaighde eolaíochta agus innealtóireachta. Le tacaíocht ón Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta, infheistíonn FEÉ sna taighdeoirí acadúla agus sna foirne taighde sin is dóchúla a ghinfidh eolas nua, teicneolaíochtaí ceannródaíocha agus fiontair iomaíocha i réimsí na heolaíochta, na teicneolaíochta, na hinnealtóireachta agus na matamaitice (ETIM / *STEM*). Cuireann an Fhondúireacht staidéar ar ábhair ETIM agus oideachas agus páirtíocht iontu chun cinn agus bíonn sí ag tacú le gníomhaíochtaí sna réimsí sin. Cuireann FEÉ feasacht agus tuiscint chun cinn ar luach ETIM don tsochaí agus d’fhás an gheilleagair go háirithe. In 2014, chuir FEÉ roinnt gníomhaíochtaí i gcrích lena fís a fhíorú maidir lena bheith mar cheannaire domhanda i dtaighde, i bhfionnachtain agus i nuálaíocht eolaíochta agus innealtóireachta.

Bhí siad seo a leanas ar na buaicphointí in 2014:

- Bunaíodh 5 Ionad nua Taighde FEÉ trí infheistíocht €155 milliún thar thréimhse 5 bliana, meaitseáilte le hairgead tirim agus gealltanas a láimhe féin ón tionscal ar fiú €90 milliún iad; tá na hIonaid dírithe ar réimsí taighde lena n-áirítear geo-eolaíochtaí feidhmithe, idirlíon na n-earraí, teileachumarsáid, bogearraí agus uirlisí míochaine. Tá 12 ionad taighde FEÉ anois ann, rud a chinntíonn go bhfuil go leor ionad taighde de scála in Éirinn a bhfuil tionchar acu a chothóidh Éire mar an rogha áite ag taighdeoirí agus gnólachtaí ar mian leo dul i mbun taighde, forbartha agus nuálaíochta den chéad scoth.
- In 2014, d’fhaomh FEÉ 353 dámhachtain nua le haghaidh 23 clár do 50 comhlacht/eagraíocht taighde; infheistíocht €154 milliún a bhí i gceist. Tá liosta cuimsitheach i dTuarascáil Bhliantúil 2014 FEÉ de na cláir agus dámhachtainí uile a faomhadh.
- Thug FEÉ tacaíocht do bhonn caipitiúil daonna de thart ar 2,800 taighdeoir/ball foirne ar fud an éiceachóras taighde in Éirinn; áiríodh ann 468 taighdeoir ceannródaíoch agus 1,665 taighdeoir iardhochtúireachta agus iarchéimí.

Páirtíocht sna tionscail

Lean FEÉ lena bheith ag obair lena gníomhaireachtaí páirtíochta, Fiontraíocht Éireann agus GFT Éireann, chun a chinntiú go n-uasmhéadófaí na deiseanna maidir le comhpháirtíochtaí taighde

leis na tionscail, le fócas ar leith ar acmhainneacht taighde a fhorbairt i réimsí a mbaineann tábhacht náisiúnta leo, amhail Saindéantúsaíocht, Fuinneamh agus bia Inbhuanaithe.

- In 2014, d'fhógair taighdeoirí FEÉ 1,200 comhthionscadal le tionscail, 650 comhthionscadal le Corparáidí Ilnáisiúnta agus 561 comhthionscadal le Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna).
- Ar na haschuir tráchtála agus réamhthráchtála a tháinig ó ghrúpaí taighde FEÉ in 2014 bhí siad seo a leanas:
    - 1 mhac-chuideachta
    - 18 gcomhaontú maidir le ceadúnais
    - 31 paitinn comhdaithe
    - 13 phaitinn bronnta
    - 5 chaighdeán ar cuireadh leo, agus
    - 82 nochtadh aireagáin
- Lean FEÉ de bheith ag tacú le clár Comhaltachta Tionscail FEÉ, í ag tabhairt maoiniú do 7 gcomhpháirtíocht idir tionscail agus lucht acadúil le linn na bliana.

Teagmháil leis an bPobal agus Oideachas

Féachann *Clár Fionnachtana FEÉ* le feasacht phobal na hÉireann ar an eolaíocht, teicneolaíocht, innealtóireacht agus matamaitic (ETIM) agus páirtíocht an phobail iontu a chur chun cinn. In 2014, chomhordaigh FEÉ Seachtain na hEolaíochta, 2014; bhí 165 ceardlann idirghníomhach agus seó eolaíochta ann ar fud na tíre.

Seoladh *Tionscnamh na Todhchaí Cliste* in 2014. Is plean 3 bliana é chun páirtíocht in ETIM a mhéadú.

An Clár Taighde in Institiúidí Tríú Leibhéal (An Clár)

Tacaíonn an Clár le soláthar bonneagair do thaighde den chéad scoth (foirgnimh, saotharlanna agus trealamh den chuid is nua-aimseartha) agus cuidíonn sé le caipiteal daonna a fhorbairt freisin trí chláir PhD Struchtúrtha/Teicneolaíochtaí atá ag Teacht Chun Cinn ar fud institiúidí ardoideachais na hÉireann. Ghlac RPFN freagracht as an gclár ón Roinn Oideachais agus Scileanna in 2010. Tá 33 tionscadal ar leith i dTimthriall 5 den chlár, a tionscnaíodh in 2011. Is tionscadail Chaipitil bonneagair iad 18 gcinn acu sin, agus is tionscadail caiteachais Reatha trí na cláir PhD Struchtúrtha/Teicneolaíochtaí atá ag Teacht Chun Cinn i réimsí sonraithe iad 15 acu. Faoi dheireadh 2014, bhí 7 dtionscadal den 18 dtionscadal curtha i gcrích / beagnach curtha i gcrích agus bhí 11 cheann acu ag céimeanna éagsúla ó thaobh tógála agus fáil trealaimh de.

Chomh maith leis sin, faoi dheireadh 2014 bhí thart ar 475 mac léinn/taighdeoir/duine eile ceaptha ar 12 Chlár PhD Struchtúrtha, ar 3 Chlár Teicneolaíochtaí atá ag Teacht Chun Cinn agus ar 14 Thionscadal Bonneagair Thacaíochta. Is é cuspóir na gclár agus na dtionscadal an caipiteal daonna atá riachtanach chun buntáiste iomaíochais na hÉireann i roinnt réimsí a mhéadú. Áirítear ar na réimsí sin eolaíocht bhitheach/bithleigheas; teicneolaíochtaí leighis; cúrsaí fuinnimh, comhshaoil agus mara; bia agus deochanna; na heolaíochtaí sóisialta agus na daonnachtaí; TFC agus ardchumarsáid, agus teicneolaíochtaí agus ábhair ardáin.

Bhí infheistíocht an Chláir Thaighde in Institiúidí Tríú Leibhéal agus i gcaipiteal daonna mar thacaíocht leanúnach dár n-institiúidí tríú leibhéal chun straitéisí taighde a mhúnlú agus a chur i bhfeidhm chun cuidiú leo mais chriticiúil agus acmhainneacht den chéad scoth ar bhonn domhanda a bhaint amach i bpríomhréimsí taighde.

Nuálaíocht, Infheistíocht agus Gníomhaíocht Fhiontraíocht Éireann (FÉ)

Is comhthionscnamh é clár na nIonad Teicneolaíochta idir FÉ agus GFT Éireann a ligeann do chuideachtaí Éireannacha agus ilnáisiúnta comhoibriú le taighdeoirí ardoilte a bhfuil sé ar a gcumas acu Taighde agus Forbairt straitéiseach dhírithe a dhéanamh a rachaidh chun tairbhe do na tionscail.

Is aonáin chomhoibritheacha iad Ionaid Teicneolaíochta bunaithe agus stiúrtha ag na tionscail. Díríonn siad ar thaighde a mbíonn tionchar díreach aige ar na tionscail. In 2014, bunaíodh dhá Ionad Teicneolaíochta i réimse na Déantúsaíochta Cógaseolaíche agus san earnáil Seirbhísí Airgeadais; tógadh iad i gcomhar le 40 cuideachta atá bunaithe in Éirinn ar mhaithe le tionscail na hÉireann. Tugadh tacaíocht d'Ionaid Teicneolaíochta a bhí ann cheana féin sna réimsí a leanas: bithscagadh agus bithfhuinneamh; nuálaíocht TF; seirbhísí airgeadais; nuálaíocht ríomhfhoghlama; néalríomhaireacht; nanaitheicneolaíocht; ábhair ilchodacha; micrileictreonaic; bia don tsláinte, déantúsaíocht agus éifeachtúlacht fuinnimh. Bhí 15 Ionad Teicneolaíochta san iomlán i bhfeidhm ag deireadh 2014, agus chuathas i mbun ullmhúcháin le hIonad Teicneolaíochta Feola a bhunú in 2014.

In 2014, d'fhéach Clár na dTairseach Teicneolaíochta leis an saineolas nuálaíochta agus teicneolaíochta sna hInstitiúidí Teicneolaíochta a úsáid chun tairbhe tionscal bunaithe in Éirinn ar bhonn réigiúnach agus náisiúnta. Tá líonra náisiúnta de 12 Thairseach dírithe ar thionscail in 8 nInstitiúid Teicneolaíochta bunaithe; infheistíocht €23 milliún ag Fiontraíocht Éireann atá i gceist thar thréimhse 5 bliana ó Eanáir 2013 go Nollaig 2017. Cuireadh 279 tionscadal a bhaineann leis na tionscail i gcrích sna Tairseacha ar son cuideachtaí in 2014.
Is clár forbartha náisiúnta d'fhiontraithe é Clár na dTeorainneacha Nua atá dírithe ar thacú le fiontair atá dírithe go dian ar theicneolaíocht nó ar eolas a bhunú agus a fhás, fiontair a bhfuil sé d'acmhainn iontu dul i mbun trádála go hidirnáisiúnta agus fostaíocht a chruthú in Éirinn. Cruthaíodh breis agus 137 cuideachta in 2014 tríd an tionscnamh oiliúna fiontraíochta seo ar champas.

Tacaíocht don Taighde Comhoibritheach

Tá géarghá le comhoibriú éifeachtach idir an earnáil tionsclaíochta agus an lucht acadúil ionas gur féidir na smaointe is fearr ó na saotharlanna a chur i bhfeidhm mar tháirgí agus seirbhísí nuálacha úra, óna n-eascróidh poist ardcháilíochta inbhuanaithe. In 2014, thaifead Fiontraíocht Éireann go raibh 878 babhta idirghníomhaíochta comhoibríche ar bun idir an earnáil tionsclaíochta agus an earnáil ardoideachais.

Chuir Fiontraíocht Éireann cistiú ar fáil do shé cinn is seasca de Chomhpháirtíochtaí Nuálaíochta in 2014 chun tacú le taighde comhoibritheach idir cuideachta agus foireann taighde ón earnáil ardoideachais. Ina theannta sin, chuir Fiontraíocht Éireann cistiú ar fáil i gcomhair 525 Dearbhán Nuálaíochta, trínar féidir le FBManna agus le mionghnóthais píosa beag taighde a choimisiúnú le dearbhán €5,000. Tá ról tábhachtach ag an scéim seo maidir le cuidiú le cuideachtaí beaga fadhb gnó a réiteach nó a gcéad chéimeanna a ghlacadh sa taighde agus forbairt.

Bosca Forbartha Eolais

Thionscnaigh an Roinn Airgeadais próiseas comhairliúcháin i mí na Nollag 2014 maidir le forbairt bhosca forbartha eolais (BFE) na hÉireann, agus chomhordaigh RPFN freagairt trasearnála air. Cuireadh béim san aighneacht ar an ngá atá lena chinntiú go mbíonn tairiscintí foriomlána na hÉireann soiléir, iomaíoch agus go bhfuil siad ag teacht leis an straitéis náisiúnta nuálaíochta níos leithne. Tá an BFE mar chuid d'fhoireann uirlisí atá ann cheana féin a dhíríonn ar dhreasachtaí a chur ar fáil faoi choinne Taighde agus Forbairt na Nuálaíochta i gcaitheamh

saolré iomlán na forbartha agus an tsaothraithe. Cé go bhfuil an BFE comhlíontach ó thaobh ECFE (*OECD*) de, dhírigh an aighneacht ar a chinntiú go dtabharfaí san áireamh sa BFE na dúshláin éagsúla a bhíonn roimh chuideachtaí, iad siúd faoi úinéireacht Éireannach agus iad siúd faoi úinéireacht eachtrach araon. Díríodh freisin ar na nithe seo a leanas: go gcinnteofaí go mbeadh soiléireacht ann agus an IP incháilithe á shainmhíniú, go mbreithneofaí ar ghnéithe mar sheachfhoinsiú agus taighde comhoibritheach, go ndéanfaí castachtaí a íoslaghdú, go mbeadh bearta aistrithe i gceist, agus go gcinnteofaí go mbeadh an ráta éifeachtach iomaíoch i gcomparáid le dlínsí iomaitheoirí. Lean RPFN uirthi de bheith ag obair go dlúth leis an Roinn Airgeadais ar fud 2015.

Aistriú Eolais Éireann

Seoladh Aistriú Eolais Éireann (AEÉ) go hoifigiúil in 2014, an chéad áis dá leithéid san Eoraip. Is oifig Státmhaoinithe lárnach aistriú teicneolaíochta é atá lonnaithe i bhFiontraíocht Éireann agus a bhíonn á reáchtáil ag Fiontraíocht Éireann i gcomhar le Cumann Ollscoileanna na hÉireann. Is céim shuntasach í bunú na hoifige chun é a dhéanamh níos fusa smaointe a forbraíodh trí thaighde le maoiniú poiblí a tráchtálú agus, ar deireadh, poist a chruthú bunaithe orthu.

Cuireadh tús le hobair freisin in 2014 ar athbhreithniú ag AEÉ ar Phrótacal Náisiúnta IP i gcomhairliúchán le páirtithe leasmhara. Is é is aidhm leis an athbhreithniú ceisteanna tábhachtacha ar bith atá tagtha chun cinn ó cuireadh an prótacal i bhfeidhm in 2012 a thuiscint agus dul i ngleic leo. Is é príomhchuspóir an phrótacail na buntáistí don gheilleagar agus don tsochaí ó infheistíocht an Rialtais in Eagraíochtaí a Dhéanann Taighde a uasmhéadú. Beidh an t-athbhreithniú san áireamh agus Prótacal Náisiúnta IP athchóirithe á shocrú.

Aistriú na Teicneolaíochta ó Réimse an Taighde go dtí an Margadh

Le linn na bliana, faoin Tionscnamh um Aistriú na Teicneolaíochta a Threisiú, tionscnamh de chuid Fhiontraíocht Éireann, leanadh ar aghaidh lena bheith ag déanamh athrú ó bhonn ar an dóigh a ndéantar taighde a mbaineann acmhainneacht tráchtála leis, agus a forbraíodh sna hInstitiúidí Ardoideachais, a aistriú go dtí an margadh. In 2014, le tacaíocht ón Tionscnamh um Aistriú na Teicneolaíochta a Threisiú, bunaíodh 27 mhac-chuideachta a d'eascair as coláistí na hÉireann, agus aistríodh chuig cuideachtaí 117 pacáiste teicneolaíochtaí agus maoine intleachtúla, pacáistí atá luachmhar ó thaobh na tráchtála de.

Seoladh an ghairm le haghaidh na nDámhachtainí um Fhorbairt Nuálaíochta sa Teicneolaíocht (TIDA), comhchlár de chuid FEÉ/Fhiontraíocht Éireann i mí Mhárta 2014. Maoiníodh 63 dámhachtain ar chostas €7.4 milliún. An cuspóir a bhí ann ná tionchar eacnamaíochta níos mó a bheith ag infheistíocht an stáit i mbuntaighde dírithe ar ábhair ar leith.

Taispeántas Nuálaíochta

Bhí an Taispeántas Tionscanta Nuálaíochta ar siúl i mí na Nollag 2014 i mBaile Átha Cliath. Den chéad uair, tugadh le chéile na hionaid taighde go léir agus na hionaid teicneolaíochta uile de scála a fhaigheann maoiniú ó Stát na hÉireann. Ba é aidhm an imeachta feasacht a chur chun cinn agus leibhéal an chomhoibrithe a ardú idir lucht tionscail in Éirinn agus na hionaid éagsúla chun fás eacnamaíochta a chur ar aghaidh. Chomh maith leis sin, foilsíodh an chéad eolaire náisiúnta de na hionaid taighde agus de na hionaid teicneolaíochta de scála in 2014. Tá an t-eolaire mar threoir do gach gnóthas ar mhaith leis an t-eolas agus na háiseanna teicneolaíochta luachmhara atá sna hionaid taighde a fhaigheann maoiniú ón Stát a fháil.

Sprioc agus Straitéis Fhís 2020

In 2013, d'aontaigh an Rialtas ar sprioc uaillmhianach do thaighdeoirí Éireannacha maoiniú €1.25 billiún a fháil thar shaol Fhís 2020. Tá RPFN mar chathaoirleach ar Ghrúpa Ardleibhéil Fhís 2020 atá ag teacht le chéile go rialta le linn an chlár seacht mbliana, agus cinnteoidh an Grúpa go mbeidh gach ceann de na páirtithe a bheidh rannpháirteach sa chóras náisiúnta taighde ag obair i dtreo na buntáistí is fearr agus is féidir a bhaint as Fís 2020 ar son na hÉireann agus an sprioc náisiúnta €1.25 billiún a fháil tríd an gclár a bhaint amach.

Beidh an Struchtúr Tacaíochta Náisiúnta um Fhís 2020 ag tógáil ar an taithí atá faighte tríd an struchtúr tacaíochta don Chreatchlár Taighde roimhe seo, FP7 (2006-2013). Mar a bhí amhlaidh i gcás FP7, is ag Fiontraíocht Éireann a bheidh an ról ceannais go náisiúnta ar na heagraíochtaí uile a chuireann cistiú ar fáil, i dtaobh rannpháirtíocht na hÉireann i bhFís 2020 a chur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt don chlár sin. Clúdaíonn líonra Pointí Teagmhála Náisiúnta agus Toscairí Náisiúnta gach ceann de na réimsí ábhair i bhFís 2020 lena chinntiú go bhfuil duine ainmnithe ann ar féidir le taighdeoirí agus fiontair dul chuige nó chuici i gcomhair comhairle phraiticiúil agus cúnamh praiticiúil maidir le deiseanna a bhaineann le Fís 2020 a thapú.

Is léiriú í an sprioc uaillmhianach seo ar infheistíocht shuntasach sa chóras náisiúnta taighde, rud as ar eascair caighdeán den leibhéal is airde go domhanda i roinnt réimsí. Sa chéad bhliain ina raibh an clár ar siúl, fuair taighdeoirí in Éirinn maoiniú arbh fhiú breis agus €127 milliún é, méid a sháraigh sprioc 2014 – atá luaite i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 – ar 27%.

An Limistéar Taighde Eorpach (LTE)

Tá sé de chuspóir ag an Aontas Eorpach a chuid bonn eolaíochta agus teicneolaíochta a neartú trí Limistéar Taighde Eorpach a bhaint amach, limistéar ina mbeidh saorchúrsaíocht ag taighdeoirí, ag eolas agus ag an teicneolaíocht.

Institiúid Náisiúnta Tyndall

Is í Institiúid Náisiúnta Tyndall an sainionad taighde is mó in Éirinn. De réir comhaontú foirmiúil le Coláiste na hOllscoile, Corcaigh, tá an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta tiomanta do chroímhaoiniú a sholáthar chun tacú le hoibríochtaí laethúla na hInstitiúide. Crua-earraí agus córais Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide an speisialtóireacht atá ag Tyndall; is Institiúid náisiúnta í, gan aon amhras, a bhíonn ag feidhmiú go domhanda chun Taighde, Forbairt agus Nuálaíocht a éascú in Éirinn. In 2014, lean Tyndall de bheith ag feidhmiú go rathúil; bunaíodh cuid mhaith tionscadal comhoibrithe idir lucht na dtionscal agus an lucht acadúil.

Gníomhaireacht Spáis na hEorpa

Ó chuaigh Éire isteach i nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (GSE) i 1975, tá tionscail agus grúpaí taighde Éireannacha ag croílár mhisin spáis na hEorpa, iad ag tarraingt clú orthu féin mar sholáthróirí teicneolaíochtaí nuálacha a bhíonn in úsáid i gclár spáis na hEorpa.
Is é an fáth a bhfuil Éire ina ball de GSE ná go dtig léi a bheith páirteach i gcláir Eorpacha a bhaineann leis an tionscal spáis agus a dhíríonn ar chuideachtaí nuálacha Éireannacha a éascú chun teicneolaíochtaí ceannródaíocha a fhorbairt don tionscal spáis agus chun a rannpháirtíocht in GSE a chur chun sochair dóibh ar bhonn tráchtála i margaí domhanda tráchtála spáis agus i margaí eile nach mbaineann le spás, sa dóigh go dtiocfaidh méadú ar onnmhairí, ar dhíolacháin agus ar fhostaíocht. In 2014, leathnaigh earnáil an tionscail spáis in Éirinn. Fuair 25 cuideachta Éireannach conarthaí ó GSE; is conraitheoirí céad-uaire ag GSE iad 5 cinn acu sin, an líon is airde cuideachtaí nua in aon tréimhse bliana go dtí seo. Tháinig méadú ar luach iomlán na gconarthaí a bhronn GSE ar chuideachtaí in Éirinn freisin i gcomparáid le blianta roimhe sin, agus den chéad uair riamh b’fhiú níos mó ná €12 mhilliún iad. Bronnadh 80% de na conarthaí ar thionscail Éireannacha agus bronnadh 20% ar ollscoileanna agus ar ionaid taighde Éireannacha.
D’infheistigh Éire €17.3 milliún ina ballraíocht de GSE in 2014. Cuireadh tús le Measúnú ar Rannpháirtíocht na hÉireann i nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (GSE) in 2014.

Tá cuideachtaí Éireannacha ar thús cadhnaíochta ó thaobh nuálaíochta agus forbairt teicneolaíochta san earnáil spáis. Tá an méid sin le sonrú i réimsí éagsúla, ina measc: forbairt teicneolaíochta a bhíonn in úsáid ar an Stáisiún Spáis Idirnáisiúnta, teicneolaíocht dhiagnóiseach ag an bpointe cúraim chun measúnú a dhéanamh ar thionchar an spástaistil ar shláinte spásairí, agus úsáidí fíor-nuálacha faoi choinne córais saitilíte a fhorbairt, lena n-áirítear coillte iargúlta a nascadh le córais chumarsáide.

Tá infheistíocht bhliantúil na hÉireann in GSE ag teacht go díreach leis an straitéis agus leis na cuspóirí a bhaineann le hinfheistíocht Fhiontraíocht Éireann i gcumas Taighde agus Forbartha Thionscail na hÉireann agus i straitéis GFT Éireann tacú le gnólachtaí nuathionscanta a bhfuil ardacmhainneacht acu agus le hinfheistíocht dhíreach eachtrach. Maidir le hinfheistíocht an Stáit i gcláir Spáis GSE sna blianta beaga atá romhainn, is léiriú í ar straitéis ina dtugtar tús áite d’infheistíocht na hÉireann i gcláir GSE a thacaíonn le nuálaíocht teicneolaíochta agus aistriú teicneolaíochta as a n-eascraíonn onnmhairiúchán, díolacháin agus giniúint fostaíochta ag tionscail Éireannacha.

Le blianta beaga anuas, tá fás láidir, inbhuanaithe ag tarlú in Éirinn i gcuideachtaí seanbhunaithe spáis agus i gcuideachtaí nua san earnáil freisin; tá breis agus 50 cuideachta Éireannach anois ag obair ar theicneolaíochtaí a fhorbairt don mhargadh tráchtála spáis agus ar fhorbairt táirgí agus seirbhísí iartheachtacha. Táthar ag tuar go mbeidh 80 cuideachta ag oibriú san earnáil spáis faoin mbliain 2020.

Tá méadú tagtha ar líon iomlán na bpost i gcuideachtaí a bhíonn ag plé le GSE ó 1,300 in 2008 go beagnach 1,700 in 2013; táthar ag tuar go mbeidh níos mó ná 5,500 duine fostaithe iontu faoi 2020. Ghin cuideachtaí Éireannacha €43m sa gheilleagar spáis in 2013, agus táthar ag tuar go dtiocfaidh méadú air sin go €133m faoi 2020. Léiriú é an leibhéal ard sin gníomhaíochta agus fáis san fhostaíocht ar na comhiarrachtaí atá á ndéanamh ag an Rialtais chun infheistiú go suntasach i dTaighde agus Forbairt, ag Fiontraíocht Éireann agus GFT agus iad ag obair le lucht na dtionscal, agus ag GSE féin chun acmhainn nuálaíochta na dtionscal Éireannach a aistriú i dtáirgí, córais agus seirbhísí do chlár spáis na hEorpa agus don mhargadh domhanda spáis.

Tá cuideachtaí, eolaithe agus taighdeoirí Éireannacha ag leanúint orthu chun deiseanna suimiúla atá ag teacht chun cinn trí Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa a lorg; le deireanas, is é rannpháirtíocht i misean Rosetta an deis is mó acu. Is é Rosetta an chéad spásárthach Eorpach riamh a chuaigh a fhad le coiméad agus a chuir leaindeálaí ar choiméad; is céim thar a bheith suntasach í sin ó thaobh taiscéaladh i spás de agus mhair an misean lena dhéanamh 10 mbliana. Tá na heolaithe ag súil go gcuideoidh an misean leo eolas níos fearr a chur ar an ngrianchóras. Rinne cuideachtaí Éireannacha comhpháirteanna don árthach, agus tá eolaithe Éireannacha páirteach freisin i ngnéithe den taighde agus de rialú an mhisin.

Comhpháirtíocht ag SAM agus Éirinn i dTaighde agus Forbairt

Suas go dtí deireadh 2013, bhí cistiú iomlán €22.2 milliún bronnta ar cheithre cinn déag de thionscadail ó fhoinsí éagsúla sa Chomhpháirtíocht idir SAM agus Éire sa réimse Taighde agus Forbairt, comhpháirtíocht a bhfuil ag éirí go geal léi. Tá dlúthchomhar forbartha idir Gníomhaireachtaí agus Ranna, ó thuaidh agus ó dheas den teorainn, agus lenár gcomheagraíochtaí sna Stáit Aontaithe. Is é an Dr Killian Halpin a bhí ina Chomhchathaoirleach ar an gComhpháirtíocht thar ceann na hÉireann ó bunaíodh an Grúpa Stiúrtha Comhpháirtíochta um Thaighde agus Forbairt idir SAM agus Éire in 2006, agus d'éirigh seisean as an bpost in 2013. Ceapadh Feargal Ó Móráin, atá ar scor ón bpost a bhí aige mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Fhiontraíocht Éireann, mar Chomhchathaoirleach nua Éireannach ar an nGrúpa Stiúrtha Comhpháirtíochta, le héifeacht ón 1 Samhain 2013.

Mol na Nuálaíochta Sláinte

Lean an Rialtas air ag tabhairt tacaíochta do Mhol píolótach Nuálaíochta Sláinte, lonnaithe i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, atá ag tacú le forbairt agus tráchtálú smaointe úra ó fhiontair bhaile, agus a rachaidh chun sochair do chóras cúram sláinte na hÉireann. Bhí an dara gairm ann do mholtaí i mí na Nollag 2013. Bhí 'Gairm Oscailte' ann mar chuid de faoi choinne moltaí ó chuideachtaí a dtiocfadh lena dtionscadail agus lena smaointe nuálacha dul i ngleic le réimse leathan riachtanas san earnáil cúram sláinte. Bhí 'Gairm Dírithe' ann chomh maith maidir le Rialú Ionfhabhtuithe agus Bainistiú Sláinteachais. Tá ceachtanna foghlamtha ón scéim phíolótach, agus tá ullmhúcháin idir lámha chun Mol Náisiúnta Nuálaíochta Sláinte a chur i bhfeidhm in 2014 chun comhoibriú idir an córas sláinte agus fiontair a chur chun cinn. Táthar ag tnúth go dtiocfaidh forbairt agus tráchtálú teicneolaíochtaí, táirgí agus seirbhísí nua cúram sláinte as.

7. FORBAIRT A DHÉANAMH AR EARNÁLACHA A BHFUIL GEALLADH FÚTHU

"Tús áite a thabhairt d'earnálacha ina bhfuil deiseanna le tapú agus constaicí a bhaint ar shlí chórasach agus beartais chumasúcháin a fhorbairt"

Is samplaí iad cógaisíocht agus ceimiceáin, FTC agus seirbhísí idirnáisiúnta airgeadais d'earnálacha ina bhfuil líon suntasach post ar fáil in Éirinn anois a chuireann go mór le honnmhairiúchán agus a mheall go leor de phríomhchuideachtaí an domhain go hÉirinn le scór bliain anuas. Cé go mbeidh ról tábhachtach ag na hearnálacha sin go fóill i ngeilleagar na hÉireann, is tábhachtach freisin iarracht a dhéanamh teacht i dtír ar na hearnálacha atá ag teacht chun cinn ionas go mbainfidh Éire tairbhe as poist fhadtéarmacha inbhuanaithe a chruthú. Chuige sin, ní mór díriú go gníomhach ar earnálacha nua, agus constaicí a d'fhéadfadh a bheith sa bhealach ar na deiseanna sin a aithint agus a bhaint láithreach bonn.

I measc na n-earnálacha a aithníodh mar chinn a bhfuil acmhainneacht shuntasach acu chomh fada agus a bhaineann sé le hÉirinn de, tá Sláinte, Eolaíochtaí Beatha agus Teicneolaíocht an Leighis, Teicneolaíocht Scothaoise, an Néalríomhaireacht, an Geilleagar Digiteach agus Seirbhísí Meánacha, an Earnáil Físchluichí (go háirithe Cluichí Digiteacha), agus an Geilleagar Glas (go háirithe an Teicneolaíocht Ghlan). Leag an Rialtas béim ar leith freisin ar an ngeilleagar intíre i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2013, lena n-áirítear an earnáil mhiondíola.

Bronnadh €1.2m ar chuibhreannas d'institiúidí Ardoideachais chun an chéad chéim den taighde a chur i gcrích maidir le Lárionad Teicneolaíochta Néalríomhaireachta na hÉireann. Bunaíodh Foireann Forbartha um Braisliú, atá faoi threoir lucht an tionscail, chun cur chun feidhme Straitéis Cluichí Forfás a chur chun cinn. Tá aird ar leith á tabhairt ar riachtanais oiliúna agus oideachais na gcuideachtaí atá ag feidhmiú san earnáil cluichí a aithint, agus ar féachaint conas a d'fhéadfadh na Gníomhaireachtaí Stáit a bhfuil ionadaíocht orthu ar an bhFoireann Forbartha um Braisliú freastal ar na riachtanais sin.

Seoladh an ceathrú Clár Luathaithe Fáis Idirlín (iGap) i mí Dheireadh Fómhair 2012. Is éard is iGap ann ná dianchlár forbartha bainistíochta do chuideachtaí idirlín nó cuideachtaí cluichí a bhfuil gealladh mór fúthu, agus é ina chuspóir na huirlisí praiticiúla atá de dhíth orthu a chur ar fáil dóibh chun pleananna fáis idirnáisiúnta a ullmhú agus a gcuid gnóthas a bhunú ar scála níos mó.

Poist Ghlasa a Chruthú

De bharr an Gheilleagair Ghlais, tá deis mhór le tapú i dtaobh fostaíocht a chruthú in Éirinn agus i dtaobh fiontair dhúchasacha a fhorbairt. Beidh sé ina chúnamh maidir le fás geilleagrach inbhuanaithe a fháil go cinntiú sa mheántéarma. D'fhoilsigh an Rialtas a Ráiteas Beartais maidir le Fás agus Poist sa Gheilleagar Glas, Ár nAcmhainn Ghlas a Fhíorú (*Delivering our Green Potential)*, go mall in 2012.

Clúdaíonn an téarma 'Geilleagar Glas' réimse leathan earnálacha a bhfuil sé ina chuspóir acu go léir earraí agus seirbhísí a sholáthar ar bhealach inbhuanaithe ina laghdaítear an tionchar ar an gcomhshaol agus ina gcuidítear leis an ngeilleagar ciorclach. In Éirinn, clúdaíonn an méid sin gníomhaíochtaí amhail táirgeadh inbhuanaithe bia, turasóireacht, seirbhísí airgeadais glasa,

táirgí agus seirbhísí glasa, bainistíocht dramhaíola agus uisce, fuinneamh in-athnuaite agus éifeachtúlacht fuinnimh.

In 2013, bunaíodh Coiste Comhairleach um Poist sa Gheilleagar Glas agus is é tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta atá ina chathaoirleach air. Tháinig an Coiste le chéile dhá uair in 2014 chun na nithe seo a leanas a scrúdú: taighde agus forbairt sa Gheilleagar Glas, conas feidhmíocht na hÉireann maidir leis an nGeilleagar Glas a chur in iúl, agus moltaí maidir le gníomhartha don Gheilleagar Glas atá le cur i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2015.

Ceann de na príomhghnéithe a bhí le déanamh maidir leis an nGeilleagar Glas ná áis chuimsitheach idirlín a fhorbairt d’fhiontair a bhaineann leis na tacaíochtaí atá ar fáil chun inbhuanaitheacht a gcuid feidhmíochta a fheabhsú. Is féidir teacht ar an treoir sin ar shuíomh gréasáin na Roinne, https://www.djei.ie/en/What-We-Do/Supports-for-SMEs/Green-Economy-Supports-/.
D’fhreastail an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta ar chruinnithe an Choiste Aireachta um Athrú na hAeráide agus an Geilleagar Glas i gcaitheamh 2014. Lean an Roinn uirthi freisin de bheith ag déanamh ionadaíochta ar Éirinn ar Choiste Éicidhearaidh na hÉireann, agus bhí sí i dteagmháil le Ranna Rialtais eile agus le Gníomhaireachtaí faoi cheisteanna maidir leis an nGeilleagar Glas.

An Earnáil TFC

I gcomhar leis an Roinn Oideachais agus Scileanna, chuathas i mbun oibre in 2013 chun forbairt a dhéanamh ar Phlean athbhreithnithe Gníomhaíochta Scileanna TFC don tréimhse 2014-2018. Beidh an plean ag tógáil ar an dul chun cinn a rinneadh faoin bPlean Gníomhaíochta Scileanna TFC 2012 agus beidh freagra á thabhairt ann, i gcomhpháirt le lucht na dTionscal, ar réamhinsint an tSainghrúpa um Riachtanais Scileanna sa Todhchaí go mbeidh 44,500 post úr á gcur ar fáil roimh 2018.

An Earnáil Mhiondíola

Tá daoine fostaithe i ngach aon bhaile sa tír san earnáil mhiondíola. Tá an míondíol le fáil i ngach ceantar, agus tá sé ag croílár gach pobail. Cuireann earnáil mhiondíola bhisiúil beocht sna bailte agus sna pobail againn. Lena chois sin, bíonn an earnáil mhiondíola ag tacú go hindíreach le poist i réimsí eile, amhail lóistíocht agus dáileachán, agus tá sí mar ardán tábhachtach do tháirgí Éireannacha, rud a thacaíonn arís eile le tuilleadh post. Tá breis agus 270,000 duine fostaithe san earnáil Mhórdhíola agus san earnáil Mhiondíola; tá páirt lárnach acu i gcuspóir an Rialtais daoine a chur ar ais i mbun oibre.

Bhí drochthionchar ar fad ag an gcúlú eacnamaíochta ar an earnáil Mhiondíola ó thaobh cailleadh post agus inmharthanacht gnóthas. Cailleadh breis agus 46,000 post san earnáil Mhórdhíola agus san earnáil Mhiondíola sa tréimhse 2008-2012.

Ceann de na gnéithe inseachadta i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2014 ná bunú agus tabhairt le chéile Fóram Comhairliúcháin Miondíola i mí Mheithimh 2014; is é an tAire Gnó agus Fostaíochta, Ged Nash, TD, atá mar chathaoirleach air.

Soláthraíonn an Fóram Comhairliúcháin ardán faoi choinne teagmháil struchtúrtha idir an earnáil Mhiondíola agus na Ranna Rialtais cuí agus comhlachtaí san earnáil phoiblí. Is é cuspóir an Fhóraim ceisteanna tábhachtacha a bhaineann leis an earnáil mhiondíola a phlé d'fhonn gníomhartha praiticiúla a d'fhéadfadh an Rialtas, nó lucht an tionscail féin, a dhéanamh a aithint chun tacú leis an earnáil. Tháinig an Fóram le chéile trí huaire sa dara leath de 2014, agus ar an

gClár Oibre bhí moladh réamhbhuiséid a ullmhú agus a chur isteach ar son bhaill mhiondíola an Fhóraim. Bhí cur síos sa mholadh sin ar roinnt athruithe ar mhaith le lucht na hearnála iad a bheith tugtha isteach d'fhonn cur leis an téarnamh ó thaobh post de san earnáil mhiondíola. Chuir an Fóram freisin le hullmhú dréachtghníomhartha miondíola a bhféadfaí iad a chur i bPlean Gníomhaíochta do Phoist 2015, agus scrúdaigh sé dóigheanna chun costais ghnó a laghdú don earnáil mhiondíola.

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Sheol an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta Plean Náisiúnta na hÉireann um Fhreagracht Shóisialta Chorparáideach i mí Aibreáin 2014.

Leagtar amach sa Phlean Náisiúnta um FSC, *Maith don Ghnó, Maith don Phobal*, an creat ginearálta a mbíonn FSC in Éirinn ag feidhmiú dá réir; tá cur síos ann freisin ar na príomhphrionsabail agus ar na príomhchuspóirí atá mar bhunchloch le cur chuige an Rialtais i leith FSC. Féachtar freisin le tuiscint choitianta ar an rud is FSC ann a chur in iul trí na Colúin ar a bhfuil FSC in Éirinn bunaithe a lua. Is iad seo a leanas na Colúin sin: an Áit Oibre, an Comhshaol, an Margadh, an Pobal agus an Earnáil Phoiblí.

Mínítear sa Phlean conas is féidir le FSC cur ar dhóigh dhearfach le gnó cuideachta, agus cuirtear béim ar thacaíochtaí praiticiúla atá ar fáil d'eagraíochtaí ar mhaith leo feabhsuithe a dhéanamh sa réimse seo.

Is cloch mhíle é Plean FSC ó thaobh próifíl FSC in Éirinn a ardú. Bunaíodh Fóram do Pháirtithe Leasmhara FSC mar chuid den Phlean i lár 2014. Ar cheann de na príomhchuspóirí atá ag an bhFóram tá feasacht a ardú faoi na buntáistí atá le baint ag gnóthais agus ag gach páirtí leasmhar sa tsochaí in Éirinn as FSC. Tugann Fóram na bPáirtithe Leasmhara le chéile ionadaithe ar an earnáil ghnó, ar an earnáil phobail, páirtithe leasmhara eile nach iad agus an pobal mór. Thug an Fóram faoi chlár oibre chun cuid de na príomhchuspóirí atá leagtha amach sa Phlean Náisiúnta um FSC a ghnóthú. Tá siad leagtha amach thíos:

- Feasacht ar FSC, ar a luach do ghnóthais agus don tsochaí trí chéile a mhéadú.
- Fiontair a spreagadh le beartais agus cleachtais FSC a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm agus iad a dhéanamh mar chuid dá n-oibríochtaí lárnacha gnó.
- Níos mó fiontar beag agus meánmhéide a spreagadh lena n-acmhainneacht FSC a mhéadú.
- Trédhearcacht agus tuairisciú níos mó ar ghníomhaíochtaí FSC ag fiontair atá ag feidhmiú in Éirinn.
- Prionsabail FSC a neadú i gcomhlachtaí poiblí i gcomhthéacs a n-oibríochtaí féin.

Is é an rún atá ann na cuspóirí sin a chur i bhfeidhm de réir a chéile sa tréimhse suas go dtí 2016 trí chur chuige comhoibritheach leis an earnáil ghnó. Bunaíodh ceithre fhoghrúpa in 2014 chun na cuspóirí sin a chur chun cinn agus chun aiseolas a thabhairt don phríomhfhóram.

Cúrsaí Mara

Bhí an chéad Chomhdháil Bhliantúil Rialtais ar Chúrsaí Mara ann i mí Mheithimh 2014. Dhírigh sé ar fhás inbhuanaithe agus ar dheiseanna fostaíochta sa todhchaí, ar na dúshláin atá romhainn agus ar na gníomhartha a chaithfear a dhéanamh le dul chun cinn a thiomáint. Bhí cur chun cinn na nuálaíochta ar mhaithe le hearnáil mhara bhisiúil a thiomáint ar cheann de na príomhthéamaí ag an gComhdháil, agus seoladh an chéad tuarascáil ar dhul chun cinn agus éachtaí go dtí sin maidir leis an bplean mara, Úsáid a Bhaint as Saibhreas an Aigéin.

8. AN STRAITÉIS A CHUR I bhFEIDHM AGUS ATHRUITHE A BHAINISTIÚ

Is é uaillmhian na Roinne a bheith ina ceannródaí i dtaobh an dea-chleachtais sa Státseirbhís maidir le spriocanna feidhmíochta a leagan síos agus a chomhlíonadh. Leagtar béim ar an tábhacht a bhaineann leis an uaillmhian sin toisc go bhfuilimid ag triail ár spriocanna straitéiseacha a bhaint amach d'ainneoin laghdú nach beag ar líon na mball foirne agus ar acmhainní airgeadais.

Athchóiriú Institiúideach

Díscaoileadh Forfás agus comhtháthú na foirne agus na bhfeidhmeanna sa Roinn:

Mar chuid den Phlean um Athchóiriú na Seirbhíse Poiblí, rinne an tAire Post, Fiontar agus Nuálaíochta cinneadh in 2012 feidhmeanna de chuid Forfás, an fheidhm thaighde agus an fheidhm maidir le comhairle faoi bheartais go sonrach, a chomhtháthú sa Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta.

Is ar an 23 Nollaig 2013 a foilsíodh an reachtaíocht chun éifeacht a thabhairt do Chinneadh an Rialtais Forfás a dhíscaoileadh agus na baill foirne agus feidhmeanna dá chuid a aistriú, mar ab iomchuí, chuig an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta agus chuig roinnt Gníomhaireachtaí. Chuaigh an Bille trí gach céim i dTithe an Oireachtais sa chéad leath de 2014. Achtaíodh an tAcht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a Dhíscaoileadh), 2014 i mí Mheithimh 2014 agus tugadh éifeacht do chomhtháthú feidhmeanna Forfás sa Roinn, an fheidhm taighde agus an fheidhm maidir le comhairle faoi bheartais, ar an 1 Lúnasa 2014.

D'fhoráil an reachtaíocht do na hathruithe tábhachtacha seo a leanas:

- Feidhmeanna de chuid Forfás, an fheidhm thaighde agus an fheidhm maidir le comhairle faoi bheartais, a chomhtháthú sa Roinn;
- Na feidhmeanna a tugadh do Forfás agus a sannadh d'Fhiontraíocht Éireann agus GFT Éireann a aistriú go díreach chuig Fiontraíocht Éireann agus GFT Éireann de réir mar is cuí;
- Neartú agus aistriú a dhéanamh ar an bhfeidhm creidiúnaithe a bhí ag Bord Náisiúnta na hÉireann um Chreidiúnú (BNÉC), ar Coiste de chuid Forfás é, agus na baill foirne aige a aistriú chuig an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta ionas go mbeadh BNCÉ ina Choiste de chuid an Údaráis;
- Baill foirne a bhí ag obair in Forfás a aistriú chuig an Roinn mar státseirbhísigh nó mar fhostaithe ar théarma seasta, de réir mar is cuí;
- Díscaoileadh Forfás agus ceisteanna aistrithe agus gaolmhara eile.

Ár nÉifeachtúlacht agus ár nÉifeachtacht a Fheabhsú

Tá an Roinn tiomanta do sheirbhís ardchaighdeáin éifeachtúil a sholáthar dár gcustaiméirí agus dár bpáirtithe leasmhara uile. In 2014, leanamar orainn lena chinntiú go bhfuil luach ar airgead á thabhairt againn trí sheirbhísí éifeachtacha, éifeachtúla a chur ar fáil, de réir mar atá léirithe síos tríd an Tuarascáil Bhliantúil seo. In 2014, bhí an Moratóir ar Earcaíocht agus an Creat gaolmhar Rialú Fostaíochta i bhfeidhm agus b'éigean don Roinn agus dá Gníomhaireachtaí gaolmhara iad féin a laghdú arís eile chun cur leis an tsábháil chomhlán ar an mbille tuarastail a bhí ag teastáil. I ndiaidh tréimhse de bhlianta ina rabhthas ag cur brú chun líon na mball foirne a ísliú, d'fhógair an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe go dtabharfaí samhail athbhreithnithe foirnithe isteach ó 2015 ar aghaidh; leis an tsamhail úr, bheadh Ranna agus Comhlachtaí le maoiniú poiblí níos neamhspleáiche chun iad féin a eagrú. Ag an bpointe sin, bhíothas ag díriú ar a bheith ag feidhmiú de réir shrianta an bhuiséid do thuarastail seachas a

bheith ag iarraidh líon áirithe ball foirne a bhaint amach. Faoi dheireadh 2014, bhí líon níos lú ball foirne sa Roinn ná mar a bhí ar fáil di, agus cúiseanna éagsúla ann le himeacht ball foirne, cuid acu a bheith imithe ar scor, mar shampla. Fuarthas cead, mar sin, poist bhreise nó poist a bhí caillte a líonadh.

Tionscnaimh um Athchóiriú na Seirbhíse Poiblí

Thug an Roinn tacaíocht freisin do thionscnaimh um Athchóiriú na Seirbhíse Poiblí in 2014 ar dhóigheanna éagsúla, ina measc:

- Laghdú ar an líon ball foirne;
- Athshannadh na mball foirne ar bhonn sealadach agus buan araon do réimsí ina raibh riachtanais chriticiúla chun a chinnitú go mbeadh seirbhísí lárnacha á gcur ar fáil go leanúnach;
- Comhoibriú leis an Ionad Comhsheirbhísí Acmhainní Daonna (AD), PeoplePoint, mar ullmhúchán d'aistriú feidhmeanna áirithe AD agus pinsin chuig an tseirbhís sin i gcéad ráithe 2015; agus
- Forbairt leanúnach ar an bpróiseas um Pleanáil an Fhórsa Oibre

Tacaíochtaí TFC i dtaca le Comhlíonadh Straitéisí

Chuathas i ngleic le roinnt gníomhaíochtaí suntasacha le linn na bliana i réimse na Teicneolaíochta Faisnéise chun tacú le próisis athchóirithe institiúidigh agus le héifeachtúlacht níos fearr i dtaca le comhlíonadh seirbhísí na Roinne:

- Córais a fhorbairt chun tacú le hathchóiriú na gcomhlachtaí a bhíonn ag plé le caidreamh san áit oibre, lena n-áirítear córais nua chúloifige a dhearadh agus a fhorbairt agus ríomhfhoirmeacha nua a chur ar fáil sa dóigh gur féidir iarratais a chomhdú ar líne.
- Feidhmiúlacht nua ar líne a chur ar fáil ionas gur féidir Trádmharcanna a chomhdú go leictreonach le hOifig na bPaitinní, agus córais nua a chur ar fáil sa dóigh gur féidir comhduithe maidir le Dearadh Paitinní a chomhroinnt le hOifigí Paitinní agus Trádmharcanna i dtíortha eile.
- Tacaíochtaí do chlár cuimsitheach oibre san Oifig um Chlár cuideachtaí chun córais a ullmhú faoi choinne tosú Acht nua na gCuideachtaí, agus saoráidí a chur ar fáil chun an cur isteach a bhainfeadh le hathlonnú beartaithe na hOifige sin a íoslaghdú.
- Rinneadh obair freisin ar bhonneagar TFC na Roinne chun a acmhainn teacht aniar a fheabhsú, chun cur ar fáil seirbhísí ar líne sa todhchaí a éascú, agus chun a chinntiú go mbíonn córais agus seirbhísí i gcónaí ag teacht le forbairtí teicneolaíochta.
- Tacaíocht do chomhtháthú Forfás, lena n-áirítear uasghrádú agus aistriú roinnt córas de chuid Forfás chuig bonneagar na Roinne.

Bainistiú Feidhmíochta agus Oiliúint agus Forbairt Foirne

Lean an Roinn uirthi in 2014 de bheith ag cur an chlár oibre leanúnach um fhorbairt feidhmíochta agus bainistíochta na foirne chun cinn i gcomhthéacs tuilleadh laghduithe ar an líon ball foirne sa Roinn agus ina cuid Gníomhaireachtaí.

Le linn 2014, lean Aonad Foghlama agus Forbartha na Roinne uirthi de bheith i dteagmháil leis an bhfoireann agus leis na bainisteoirí chun riachtanais tosaíochta oiliúna agus forbartha a aithint. Cuireadh réimse sainoiliúna dírithe ar fáil don fhoireann chun freastal ar na riachtanais sin.

Leanamar orainn de bheith ag cur gnéithe d'oiliúint na mbainisteoirí in ord tosaíochta chun ár gcumas a mhéadú dul i ngleic le dúshláin nua agus le dúshláin athraitheacha trí chláir oiliúna a sholáthar do mheánbhainisteoirí agus d'ardbhainisteoirí. Rinneadh clár oiliúna um Fhorbairt agus Comhtháthú Straitéiseach d'Ardbhainisteoirí a dhearadh agus a chur i bhfeidhm. Ba é aidhm an chláir cur le comhtháthú ar fud na Roinne a bhí athchóirithe as an nua, agus a chinntiú go raibh mandáid agus ról beartais na Roinne á gcur i ngníomh an oiread agus b'fhéidir ar fud an Rialtais. Cuireadh oiliúint eile ar fáil, an chuid is mó di curtha ar fáil go hinmheánach, i réimsí éagsúla lena n-áirítear Bainistiú Airgeadais, Feabhsú Próiseas Gnó, Saoráil Faisnéise agus Soláthar srl.

Dóigheanna Úra Oibre

Seoladh tionscnamh nua go mall in 2014 dar teideal "Dóigheanna Úra Oibre" (*New Ways of Working*) a dhíríonn ar an dóigh a dtéimid i mbun gnó sa Roinn a fheabhsú. Bunaíodh Grúpa Stiúrtha, a bhíonn ag feidhmiú ar bhonn comhpháirtíochta leis na Ceardchumainn agus atá faoi stiúir an Ard-Rúnaí. Cuireadh tús le cur i bhfeidhm roinnt tionscnamh faoin gclár go luath in 2015.

Cairt do Chustaiméirí

D'fhoilsigh an Roinn a Cairt nuashonraithe do Custaiméirí, Plean Gníomhaíochta um Chustaiméirí agus Gnáthaimh um Ghearáin in 2014. Leagtar amach sna cáipéisí sin, a chlúdaíonn an tréimhse 2014-2016, an leibéal seirbhíse a dtig le custaiméirí a bheith ag tnúth leis agus iad ag déileáil leis an Roinn; leagtar amach freisin conas is féidir leo gearán a dhéanamh mura bhfuil siad sásta leis an leibhéal seirbhíse a chuirtear ar fáil.

Shocraigh an Roinn an dara Scéim Ghaeilge aici freisin in 2014 agus chuir sí faoi bhráid na Roinne Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta í faoi choinne a faofa de réir fhorálacha Acht na dTeangacha Oifigiúil, 2003. Cuireann an Scéim úr le gealltanas i gCairt na Roinne do Chustaiméirí a chinntiú gur féidir leis na custaiméirí sin ar mhaith leo a ngnó a dhéanamh trí Ghaeilge déanamh amhlaidh. Leagtar amach inti a oiread atá seirbhísí ar fáil trí Ghaeilge faoi láthair, agus aithnítear inti réimsí atá le feabhsú sna trí bliana atá romhainn. Faomhadh an scéim ina dhiaidh sin agus tháinig sí i bhfeidhm i mí Mheán Fómhair 2015.

Go mall in 2014, bunaíodh Coiste Tras-Rannóige chun monatáoireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na ngealltanas i bPlean Gníomhaíochta na Roinne maidir le Custaiméirí agus sa Scéim Ghaeilge. Tá an coiste seo, a thagann le chéile uair sa ráithe, ag obair lena chinntiú gur féidir dul i ngleic in am agus i dtráth le dúshláin ar bith a thiocfaidh chun cinn maidir le cur i ngníomh na ngealltanas.

Rinneadh dul chun cinn in 2014 ar fhorbairt shuíomh gréasáin nua na Roinne. Chuathas i mbun próiseas comhairliúcháin le 28 de chuid príomhpháirtithe leasmhara na Roinne chun aiseolas a fháil ó chustaiméirí faoin suíomh nua. Cuireadh an t-eolas sin san áireamh agus an suíomh nua á dhearadh, agus seoladh é in 2015.

D'obair an Roinn go dlúth in 2014 leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe chun a chinntiú go raibh an Roinn sa riocht is fearr agus is féidir chun forálacha an Achta um Shaoráil Faisnéise, 2014 a riar. Chomh maith leis na cúrsaí foirmiúla oiliúna faoi fhorálacha an Achta a chuir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ar fáil, rinne Aonad Saoráil Faisnéise na Roinne seisiúin eolais níos gairide faoi na príomhathruithe ar an gcóras Saoráil Faisnéise i

ndiaidh achtú Acht 2014. Tá obair idir lámha faoi láthair chun Scéim Foilseacháin Shaoráil Faisnéise na Roinne a fhorbairt; beidh an scéim sin ar fáil in 2016, de réir Alt 8 den Acht um Shaoráil Faisnéise, 2014.

Feidhm na hIniúchóireachta Inmheánaí

Bunaithe ar chaighdeáin a nglactar leo go hidirnáisiúnta agus ar ghlac an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe leo ar son na Státseirbhíse in 2012 agus in 2014, thug Aonad Fheidhm na hIniúchóireachta Inmheánaí dearbhú agus comhairle don Ard-Rúnaí in 2014 maidir le próisis agus gnáthaimh inmheánacha airgeadais agus eile na Roinne. Bunaithe ar iarratais eile, tugadh comhairle maidir le ceisteanna rialaithe i dtaca le struchtúir úra atá beartaithe chun a chinntiú go mbíonn siad éifeachtach, éifeachtúil.

Comhoibriú idir feidhmeanna agus idir Ranna

Le linn 2012, thosaigh an Roinn ag cur i bhfeidhm sraith uirlisí comhoibrithe chun aghaidh a thabhairt ar chuid de na saincheisteanna a bhíonn le sárú go minic ag eagraíochtaí; áirítear orthu deacrachtaí amhail stóir eolais a fhorbairt agus an chuimhne chorparáideach a bheith á ligean i léig. Tá na huirlisí sin á n-úsáid anois i roinnt réimsí ina bhfuil na baill foirne scaipthe go háiteanna éagsúla nó ina bhfuil gá le comhoibriú idir feidhmeanna. Mar shampla, tá foireann na Roinne san Oifig um Athchóiriú an Chláir i dtaobh Caidrimh san Áit Oibre ag baint leas as na huirlisí sin chun a bheith ag comhoibriú go hinmheánach leis na Comhlachtaí um Chaidreamh san Áit Oibre agus le páirtithe leasmhara inmheánacha eile ar dhearadh agus cur chun feidhme an Chláir Athchóirithe.

An Straitéis a Chur i bhFeidhm agus Athruithe a Bhainistiú

Tá cumarsáid éifeachtach riachtanach chun beartais, cláir agus gníomhaíochtaí na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta (RPFN) agus a hoifigí agus a gníomhaireachtaí a chur i bhfeidhm go rathúil.

Tá athrú mór tagtha ar RPFN le blianta beaga anuas mar gheall ar chomhtháthú, athstruchtúrú agus athruithe suntasacha foirne. Leis an athrú sin a bhainistiú go héifeachtach, cuireadh béim ar roinnt gnéithe den dóigh a dtéimid i mbun oibre in RPFN le go ndéanfaí machnamh orthu agus go bhfeabhsófaí iad trí chlár tionscnamh dar teideal 'Dóigheanna Úra Oibre'. Is í cumarsáid ceann de na gnéithe ar díríodh go sonrach orthu.

Bunaíodh Aonad Cumarsáide sa Roinn i mí Lúnasa 2014. Ba é an dualgas a cuireadh air plean a fhorbairt agus a chur i ngníomh le cumarsáid inmheánach agus sheachtrach araon a fheabhsú.

Bunaíodh Grúpa Oibre i mí na Samhna 2014 chun obair leis an Aonad Cumarsáide chun Straitéis Chumarsáide Inmheánaí a fhorbairt. Chuathas i mbun comhairliúcháin leathain ar fud na Roinne, agus d'údaraigh an Bord Bainistíochta agus an Grúpa Stiúrtha um Dhóigheanna Úra Oibre Straitéis agus Plean Gníomhaíochta um Chumarsáid Inmheánach in 2015. Tá gníomhartha idir lámha faoi mhaoirseacht an Ghrúpa Oibre um Dhóigheanna Úra Oibre.

Socruithe athraithe an Rialtais um cheapacháin ar Bhoird Stáit a Chur i bhFeidhm

Bhí an chéad chruinniú de Bhord nua an Údaráis Sláinte agus Sábháilteachta ar siúl ar an 7 Márta 2014. Ba é an chéad Bhord de chuid an Údaráis é ar a raibh comhaltaí a bhí ceaptha ag an Aire i ndiaidh próisis a fógraíodh go poiblí chun léirithe suime a lorg le haghaidh ceapachán den chineál sin, rud a rinneadh de réir shocruithe athraithe an Rialtais maidir le ceapacháin ar Bhoird Stáit.

Aguisín 1

Ráitis Airgeadais Iniúchta amhail an 31 Nollaig 2014

Aguisín 1

Ráitis Airgeadais Iniúchta amhail an 31 Nollaig 2014

Vóta 32 Poist, Fiontair agus Nuálaíocht

Cuntas Leithreasa 2014

				2014	2013
		Soláthar measta		**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
Caiteachas Cláir					
A	Forbairt Post agus Fiontar				
	Bunsoláthar	360,555			
	Géilleadh iarchurtha	6,000			
	Forlíontach	(1,019)	365,536	337,824	359,143
B	Nuálaíocht				
	Bunsoláthar	340,367			
	Géilleadh iarchurtha	17,000			
	Forlíontach	1,338	358,705	357,370	359,714
C	Rialáil				
	Bunsoláthar	80,100			
	Forlíontach	(318)	79,782	70,366	73,092
	Caiteachas comhlán				
	Bunsoláthar	781,022			
	Géilleadh iarchurtha	23,000			
	Forlíontach	1			
			804,023	**765,560**	**791,949**
	Asbhain				
D	**Leithreasaí i gcabhair**		**48,948**	**49,248**	**51,295**
	Glanchaiteachas				
	Bunsoláthar	732,074			
	Géilleadh iarchurtha	23,000			
	Forlíontach	1			
			755,075	**716,312**	**740,654**

Barrachas atá le géilleadh

Maidir leis an mbarrachas ar an méid a soláthraíodh de bhreis ar an nglanmhéid a cuireadh i bhfeidhm, tá sé faoi dhliteanas a ghéilleadh don Státchiste. Faoi alt 91 den Acht Airgeadais, 2004, is féidir iomlán na leithreasaí gan chaitheamh le haghaidh seirbhísí soláthair caipitil, nó cuid díobh, a thabhairt anonn lena gcaitheamh an bhliain dár gcionn.

	2014	**2013**
	€	**€**
Barrachas	38,763,031	44,935,290
Géilleadh iarchurtha	20,000,000	23,000,000
Barrachas atá le géilleadh	18,763,031	21,935,290

Anailís ar an gcostas riaracháin

				2014		2013
			Soláthar measta	**Toradh**		**Toradh**
			€000	**€000**		**€000**
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
	Bunmhéid	19,901				
	Forlíontach	2,058	21,959	22,032		21,145
ii	Taisteal agus cothú		632	555		551
iii	Costais oiliúna agus forbartha agus theagmhasacha		855	785		475
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide		587	408		458
v	Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha TF		3,763	3,403		3,035
vi	Costais a bhaineann leis an áitreabh oifige					
	Bunmhéid	2,033				
	Forlíontach	648	2,681	2,310		629
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus luach ar airgead agus athbhreithnithe ar bheartais		1,210	1,083		29
viii	Fógraíocht agus acmhainní faisnéise		211	106		84
	Uachtaránacht ar an AE		-	-		*1,338*
			31,898	30,682		27,744

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

1 Ráiteas faoi Chostas Oibriúcháin 2014

		2014	2013
	€000	**€000**	**€000**
Costas clár		734,878	764,206
Pá		22,032	21,693
Neamhphá		8,650	6,050
Caiteachas comhlán		**765,560**	**791,949**
Asbhain			
Leithreasaí i gcabhair		**49,248**	**51,295**
Glanchaiteachas		**716,312**	**740,654**

Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannacháin in airgead tirim	(902)		
Dímheas	1,811		
Caillteanas ar Dhiúscairtí	6		
		915	1,301
Athruithe ar shócmhainní atá á bhforbairt			
Íocaíochtaí in airgead tirim		(1,239)	(862)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(934)		
Laghdú ar stoc	30		
		(904)	(247)
Caiteachas díreach		715,084	740,846
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (a íocadh le hairgead tirim) (nóta 1.1)		22,601	21,400
Measchíosanna (nár íocadh le hairgead tirim) (nóta 1.2)		1,452	1,667
Glanchostas clár		**739,137**	**763,913**

1.1 Glanchaiteachas ar Sheirbhísí Gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na méideanna seo a leanas a bhaineann le Vóta 32 agus a tabhaíodh in áit eile.

		2014	2013
		€000	**€000**
Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	m	67	60
Vóta 12 Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	m	15,982	14,205
Vóta 13 Oifig na nOibreacha Poiblí	m	6,229	6,882
An Príomh-Chiste – Pinsin na nAirí	m	323	253
		22,601	21,400

Seasann ‘m’ do luach measta nó costas cionroinnte.

1.2 Measchíos

Tá an figiúr measchíosa curtha i dtoll a chéile ag Oifig na nOibreacha Poiblí bunaithe ar chíosanna reatha margaidh. Is i leith dhá áitreabh ina bhfuil an Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta atá an figiúr measchíosa.

2 Clár Comhardaithe amhail an 31 Nollaig 2014

	Nóta	2014 €000	2013 €000
Sócmhainní caipitil	2.2	6,762	6,665
Sócmhainní caipitil atá á bhforbairt	2.3	354	122
		7,116	**6,787**
Sócmhainní Reatha			
Banc agus airgead tirim	2.4	22,212	23,782
Stoic	2.5	209	239
Réamhíocaíochtaí		1,063	826
Ioncam fabhraithe		1,381	1,248
Iarmhéideanna eile dochair	2.6	2,136	1,420
Sócmhainní reatha iomlána		**27,001**	**27,515**
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe		285	677
Ioncam iarchurtha		1,172	1,344
Iarmhéideanna eile sochair	2.7	4,522	2,245
Glandliteanas don Státchiste	2.8	19,826	22,958
Dliteanais reatha iomlána		**25,805**	**27,224**
Glansócmhainní reatha		**1,196**	**291**
Glansócmhainní		**8,312**	**7,078**
Arb ionannas dó:			
Cuntas cistithe Stáit	2.1	**8,312**	**7,078**

2.1 Cuntas Cistithe Stáit	**Nóta**		**2014**	**2013**
		€000	**€000**	**€000**
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir			7,078	7,266
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar measta	Cuntas	755,075		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(20,000)		
Barrachas atá le géilleadh	Cuntas	(18,763)		
Vóta glan			716,312	740,654
Glansócmhainní a aistríodh ó Forfás/ ón Roinn Cirt agus Comhionannais	2.2		5	5
Coigeartú /(Caillteanas) ar dhiúscairt sócmhainní			1	(1)
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1		22,601	21,400
Caiteachas nach ndearnadh in airgead tirim – measchíos	1		1,452	1,667
Glanchostas clár	1		(739,137)	(763,913)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig			**8,312**	**7,078**

2.2 Sócmhainní Caipitil

	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Iomlán
	€000	**€000**	**€000**
Sócmhainní comhlána			
Costas nó luacháil amhail an 1 Eanáir 2014	35,702	6,679	42,381
Aistrithe ó Forfás[a]	578	31	609
Breiseanna	1,872	37	1,909
Diúscairtí	(3,712)	(46)	(3,758)
Costas nó luacháil amhail an 31 Nollaig 2014	34,440	6,701	41,141
Dímheas carntha			
Iarmhéid tosaigh amhail an 1 Eanáir 2014	29,218	6,498	35,716
Aistrithe ó Forfás[a]	573	31	604
Dímheas don bhliain	1,765	46	1,811
Dímheas ar dhiúscairtí	(3,706)	(46)	(3,752)
Dímheas carnach amhail an 31 Nollaig 2014	27,850	6,529	34,379
Glansócmhainní amhail an 31 Nollaig 2014	**6,590**	**172**	**6,762**
Glansócmhainní amhail an 31 Nollaig 2013	**6,484**	**181**	**6,665**

[a] Aistríodh trealamh TFC agus troscán agus feistis chuig an Roinn seo i ndiaidh gur díscaoileadh Forfás, le héifeacht ón 1 Lúnasa 2014.

2.3 Sócmhainní Caipitil atá á bhForbairt

	Feidhmchláir ríomhaireachta inmheánacha
	€000
Méideanna tugtha anonn amhail an 1 Eanáir 2014	122
Íocaíochtaí in airgead tirim sa bhliain[a]	1,411
In úsáid sa bhliain	(1,179)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2014	354

[a] Caitheadh maoiniú AE €172,420 ar shócmhainní TFC a fháil faoi thionscadail an Chiste Comhoibrithe Paitinní.

2.4 Banc agus Airgead Tirim	**2014**	**2013**
amhail an 31 Nollaig	**€000**	**€000**
Iarmhéid an Phámháistir Ghinearálta	22,212	22,833
Iarmhéid sa chuntas bainc tráchtála	-	952
Orduithe gan íoc	-	(3)
	22,212	23,782

2.5 Stoic	**2014**	**2013**
amhail an 31 Nollaig	**€000**	**€000**
Stáiseanóireacht	144	164
Soláthairtí TF	49	60
Ábhar glantacháin	16	15
	209	239

2.6 Iarmhéideanna Eile Dochair		**2014**	**2013**
amhail an 31 Nollaig	**€000**	**€000**	**€000**
Réamhíocaíochtaí le hOifig na nOibreacha Poiblí		184	209
Iarmhéideanna ilghnéitheacha dochair		1,385	427
Caiteachas in-aisghabhála maidir le:			
Taisteal	346		
Comhsheirbhísí	216		
Cnapshuimeanna pinsin	5		
		567	784
		2,136	1,420

2.7 Iarmhéideanna Eile Sochair	**2014**	**2013**
amhail an 31 Nollaig	**€000**	**€000**
Méideanna dlite don Stát		
Cáin ioncaim	966	53
Árachas Sóisialta Pá-Choibhneasta	373	60
Tobhach Ioncaim	8	-
Cáin Shiarchoinneálach ar Sheirbhísí Gairmiúla	154	68
Cáin Bhreisluacha ar éadálacha laistigh den AE	53	8
	1,554	189
Iarmhéideanna ilghnéitheacha sochair	2,968	2,056
	4,522	2,245

2.8 Glandliteanas don Státchiste amhail an 31 Nollaig	**2014** **€000**	**2013** **€000**
Barrachas atá le géilleadh	18,763	21,935
Géilleadh iarchurtha	20,000	23,000
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh anuas	(18,937)	(21,977)
Glandliteanas don Státchiste	19,826	22,958
Arb ionannas dó:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	22,212	23,782
Iarmhéideanna eile dochair	2,136	1,420
	24,348	25,202
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(1,554)	(189)
Iarmhéideanna eile sochair	(2,968)	(2,055)
	(4,522)	(2,244)
	19,826	22,958

2.9 Ceangaltais amhail an 31 Nollaig	**2014** **€000**	**2013** **€000**
(A) Ceangaltais dhomhanda		
Fo-cheannteidil soláthair	1,586	2,147
Fo-cheannteidil deontais[a]	1,453,199	1,309,880

[a] Áirítear ann caiteachas ó ioncam ónár n-áiseanna féin.

(B) Ceangaltais chaipitil ilbhliantúla os cionn €6.35 milliún

	Caiteachas Carnach suas go dtí an 31 Nollaig 2013 [a]	**Caiteachas in 2014**	**Blianta ina dhiaidh sin**	**Iomlán na dTionscadal 2014**	**Iomlán na dTionscadal 2013**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
GFT Éireann	156,810	20,390	89,000	266,200	308,600[b]
Fiontraíocht Éireann	149,300	50,493	208,126	407,919	322,659
An Clár Forbartha, Eolaíochta agus Teicneolaíchta	205,447	68,522	327,797	601,766	503,616
An Clár um Thaighde in Institiúidí Tríú Leibhéal	79,572	16,266	77,236	173,074	194,398
	591,129	155,671	702,159	1,448,959	1,329,273

[a] Ní áirítear leis seo tionscadail a bhí curtha i gcrích faoi dheireadh 2013.
[b] I ndiaidh go ndearna GFT athbhreithniú maidir le ceangaltais a chlárú, fuarthas amach go raibh €65,400,000 de bharraíocht luaite leis an iomlán do thionscadail 2013, mar ní raibh tionscadail a cuireadh i gcrích in 2012 agus i mblianta roimhe sin fágtha as an áireamh san iomlán.

Éagsúlachtaí Suntasacha
Tá míniú tugtha thíos sa chás inar tháinig méadú nó laghdú níos mó ná €500,000 ar cheangaltais ilbhliantúla idir 2013 agus 2014.

Gníomhaireacht/clár	**Méid an mhéadaithe/ (laghdaithe) €000**	**Míniú**
GFT Éireann	(42,400)	I ndiaidh go ndearna GFT athbhreithniú maidir le ceangaltais a chlárú, fuarthas amach go raibh €65,400,000 de bharraíocht luaite leis an iomlán do thionscadail 2013, mar ní raibh tionscadail a cuireadh i gcrích in 2012 agus i mblianta roimhe sin fágtha as an áireamh san iomlán. Ceadaíodh trí thionscadal mhóra (de luach cumaisc €22.5 milliún) in 2014. Bhain dhá cheann de na deontais a ceadaíodh le tionscadail chaipitil (€7.5 milliún an

		ceann). Bhain an tríú ceann le tionscadal caipitil taighde agus oiliúna (€7.5 milliún).
Fiontraíocht Éireann	85,260	Méadú mar gheall ar thrí thionscadal nua caipiteal síl agus fiontar (€50 milliún) agus mar gheall ar thrí thionscadal eile (€21.7 milliún) a ceadaíodh in 2014. Méadú freisin ar thrí ghealltanas um chaipiteal síl agus fiontar (€13.5 milliún) a liostaíodh in 2013.
An Clár Forbartha, Eolaíochta agus Teicneolaíochta	98,150	Méadú mar gheall ar chúig ionad mhóra taighde den chéad scoth de chuid FEÉ agus cead ó FÉ faoi choinne ionad nua teicneolaíochta amháin in 2014.
An Clár um Thaighde in Institiúidí Tríú Leibhéal	(21,324)	Is mar gheall ar dhruidim airgeadais Thimthriall 2 agus Thimthriall 4 den Chlár in 2014, le sábháiltí dearbhaithe, a bhí laghdú sa cheangaltas caipitil ilbhliantiúil don Chlár. Is í Timthriall 5 an t-aon cheangaltas ilbhliantúil atá fós gan íoc amhail an 31 Nollaig 2014.

2.10 Dliteanais Aibithe

Is é €99,421 (2013: €255,568) luach measta na ndliteanas neamh-urscaoilte ag deireadh na bliana.

Achoimre ar Íocaíochtaí Prasa, Eanáir go Nollaig 2014

Sonraí	Líon	Luach €	Céatadán (%) d'iomlán na n-íocaíochtaí a rinneadh (Líon) %
Íocaíochtaí déanta taobh istigh de 15 lá	5,127	18,194,369	83.14%
Íocaíochtaí déanta taobh istigh de 16 go 30 lá	803	1,942,791	13.02%
Íocaíochtaí déanta i ndiaidh 30 lá	237	7,922,286	3.84%
Iomlán na n-íocaíochtaí déanta in 2014	6,167	28,059,446	100%

Baineann na sonraí atá tugtha thuas le híocaíochtaí le soláthróirí as idirbhearta tráchtála.

Aguisín 2

Billí a Foilsíodh nó a Achtaíodh in 2014

Aguisín 2

Billí a Foilsíodh nó a Achtaíodh in 2014

- Shínigh an tUachtarán an Bille um Cheadanna Fostaíochta (Leasú), 2014 ar an 27 Iúil 2014 agus tháinig sé i bhfeidhm ar an 30 Meán Fómhair 2014 (IR Uimh. 430).

- An tAcht um Maoin Intleachtúil (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014. Foilsíodh an Bille ar an 31 Iúil 2014

- Shínigh an tUachtarán an tAcht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a Dhíscaoileadh), 2014 ar an 29 Meitheamh 2014

- Shínigh an tUachtarán Acht na gCuideachtaí 2014 (Uimh. 38 de 2014) ar an 23 Nollaig 2014

- Foilsíodh an Bille um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014 (Uimh. 29 de 2014) ar an 31 Márta 2014, agus shínigh an tUachtarán é ar an 28 Iúil 2014

- Achtaíodh Bille na gCara-Chumann agus na gCumann Tionscail agus Soláthair (Forálacha Ilghnéitheacha) 2013 mar Acht Uimh. 19 de 2014. Cuireadh tús le Codanna 1, 2 agus 3 den Acht trí Ionstraim Reachtúil Uimh. 356 de 2014 le héifeacht ón 28 Iúil 2014

- Foilsíodh an Bille um Chaidreamh san Áit Oibre ar an 30 Iúil 2014. Chuaigh an Bille tríd an Dara Céim agus trí Chéim an Choiste sa Dáil in 2014

- Foilsíodh an Bille um Boird Fiontar Contae (Dílscaoileadh), 2013 ar an 31 Iúil 2013 agus achtaíodh ina iomlán é ar an 15 Aibreán 2014

Aguisín 3

Ionstraimí Reachtúla a Rinneadh in 2014

Aguisín 3

Ionstraimí Reachtúla a Rinneadh in 2014

I.R. Uimh. 25 de 2014	An tOrdú um Bunú an Chomhchoiste um Ghlantóireacht ar Conradh (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 26 de 2014	An tOrdú um Bunú an Chomhchoiste um Ghruagaireacht (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 27 de 2014	Ordú an Chomhchoiste um Óstáin (do na ceantair ar ar tugadh suas go dtí an 1 Eanáir 1994 Contaebhuirg Bhaile Átha Cliath agus Buirg Dhún Laoghaire) (Cealú) 2014
I.R. Uimh. 28 de 2014	An tOrdú um Bunú an Chomhchoiste um Óstáin (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 29 de 2014	Ordú an Chomhchoiste um Chléirigh Dhlí (Cealú), 2014
I.R. Uimh. 30 de 2014	An tOrdú um Bunú an Chomhchoiste ar an Tionscal Slándála (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 72 de 2014	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Dáileoirí Aerasól) (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 121 de 2014	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí (Forálacha Ilghnéitheacha), 2013 (Tosach Feidhme), 2014
I.R. Uimh. 135 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Gortuithe le hUirlisí Géara a Chosc san Earnáil Chúram Sláinte), 2014
I.R. Uimh. 160 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Tosach Feidhme), 2014
I.R. Uimh. 170 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Alt 2), 2014
I.R. Uimh. 171 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Alt 2) (Uimh. 2), 2014
I.R. Uimh. 172 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Alt 2) (Uimh. 3), 2014
I.R. Uimh. 173 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Alt 2) (Uimh. 4), 2014
I.R. Uimh. 175 de 2014	An tOrdú um an Acht um Boird Fiontar Contae (Díscaoileadh), 2014 (Lá an Díscaoilte), 2014

I.R. Uimh. 250 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Faisnéis do Thomhaltóirí, Cealú agus Cearta Eile) (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 285 de 2014	An tOrdú um Acht na gCuideachtaí (Forálacha Ilghnéitheacha), 2013 (Alt 2) (Tosach Feidhme), 2014
I.R. Uimh. 306 de 2014	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cuideachtaí), 2014
I.R. Uimh. 309 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Cumaisc Thras-Teorann) (Idirnascadh Clár Gnó), 2014
I.R. Uimh. 310 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Nochtuithe Brainsí) (Idirnascadh Clár Gnó), 2014
I.R. Uimh. 336 de 2014	Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Téarmaí Míchothroma i gConarthaí Tomhaltóirí) (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 356 de 2014	An tOrdú um Acht na gCara-Chumann agus na gCumann Tionscail agus Soláthair (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014 (Cuid 1, 2 agus 3) (Tosach Feidhme), 2014
I.R. Uimh. 357 de 2014	Na Rialacháin um Chosaint Daoine Óga (Fostaíocht) (Eisiamh Oibrithe sna hEarnálacha Iascaireachta agus Loingseoireachta), 2014
I.R. Uimh. 366 de 2014	An tOrdú um an Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014 (Tosach Feidhme), 2014
I.R. Uimh. 367 de 2014	An tOrdú um an Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014 (Lá Bunaithe), 2014
I.R. Uimh. 400 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Cosaint Tomhaltóirí i dtaca le Conarthaí Comhroinnt Ama, Táirgí Saoire Fad-Téarmaí, Athdhíola agus Malartaithe) (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 401 de 2014	An tOrdú um an Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí, 2014 (Tosach Feidhme) (Uimh. 2), 2014 [arna shíniú ag Alex White, TD, an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha]
I.R. Uimh. 430 de 2014	An tOrdú um an Acht um Cheadanna Fostaíochta (Leasú), 2014 (Tosach Feidhme Forálacha Áirithe), 2014
I.R. Uimh. 432 de 2014	Na Rialacháin um Chead Fostaíochta
I.R. Uimh. 490 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Úsáidí Áirithe Ceadaithe as Saothair Dhílleachtacha), 2014
I.R. Uimh. 545 de 2014	An tOrdú um Poist, Fiontair agus Nuálaíocht (Tarmligean Feidhmeanna), 2014

I.R. Uimh. 547 de 2014	An tOrdú um Poist, Fiontair agus Nuálaíocht (Tarmligean Feidhmeanna) (Uimh. 2), 2014
I.R. Uimh. 555 de 2014	Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Coibhéis Iniúchóirí Tríú Tíortha agus Aonán Iniúchóireachta, Idirthréimhse agus Muirir) (Leasú), 2014
I.R. Uimh. 574 de 2014	Na Rialacháin um Shubstaintí Contúirteacha (Stórais Mhiondíola agus Stórais Phríobháideacha Peitriliam) (Leasú), 2014

Comhaontuithe Idirnáisiúnta 2014

- Shínigh Ionadaí Buan na hÉireann sna Náisiúin Aontaithe sa Ghinéiv, an tAmbasadóir Patricia O'Brien, Conradh Marrakech ar an 27 Meitheamh 2013 chun Rochtain ar Shaothair Fhoilsithe ag Daoine atá Dall, a bhfuil Lagamharc acu, nó atá faoi Mhíchumas de Chineál Éigin Eile maidir le hÁbhar Clóite a Éascú

Is líníochtaí a rinne Gabriel Hayes atá sna híomhánna ar chlúdach na cáipéise seo. Coimisiúnaíodh é i 1941 le saothar cloiche snoite a dhearadh agus a dhéanamh faoi choinne aghaidh thosaigh fhoirgneamh na Roinne Tionscail agus Tráchtála ar Shráid Chill Dara.

An Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta

23 Sráid Chill Dara
Baile Átha Cliath 2
D02 TD30

Guthán: **+353 1 631 2121**
Íosghlao: **1890 220 222**

Ríomhphost: info@djei.ie
www.djei.ie

An Roinn Post, Fiontar agus Nuálaíochta
Department of Jobs, Enterprise and Innovation